

Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023

Dato: 06.09.2021 08:15

Sted: Møterom Skarnes

Notat:

Eventuelle forfall meldes sekretæren på mobil evt.
på e-post .

Varamedlemmer skal ikke møte uten særskilt innkalling.

<Sted> 30.08.2021

For leder i Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023, Ole Sverre Spigseth

Saksliste

Møteinnkalling

Møteinnkalling Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023 06.09.2021 3

Saker til behandling

35/21 Sak S-35/21 Referater, orienteringer og diskusjoner 5

36/21 Sak S-36/21 Samtale med kommunedirektøren 15

37/21 Sak S-37/21 FR Rapport beredskap 16

38/21 Sak S-38/21 FR Innkjøp 65

39/21 Sak S-39/21 Rapportering til kontrollutvalget om "Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen" 99

40/21 Sak S-40/21 Statusrapport oppdragsavtale 1. halvår 2021 (30.06.21) 103

41/21 Sak S-41/21 Varsel om kritikkverdige forhold - Sør-Odal kommunes behandling av reguleringsplan vedrørende Kampen Panorama 108

42/21 Sak S-42/21 Oppfølging FR Miljøarbeidertjenesten 113

43/21 Sak S-43/21 Samtale med ordføreren 118

44/21 Sak S-44/21 Eventuelt 119

MØTEINNKALLING

Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023

Dato: 06.09.2021 kl. 08:15
Sted: Møterom Skarnes
Arkivsak: 18/00083

Kontrollutvalgets medlemmer:	Ole S. Spigseth (H) -leder Veslemøy Nordset (BL) – nestleder Grete Sparby (AP) Terje Hagen (PP) Björg Thoner (SP)
Forfall:	Andre forfall må meldes så snart som mulig til Anne.Haug@gs-iks.no
Ordfører:	Ordfører Knut Hvithammer
Revisor:	Revisjon Øst IKS v./oppdr.ansv. regnsk.rev. Tommy Pettersen/Rolf Berg oppdr.ansv.forv.rev. Lina Høgås-Olsen/Magnus Michaelsen/Jo Erik Skjeggstad
Innkallingen sendes også til:	Daglig leder i Revisjon Øst IKS, Morten Alm Birkelid
Kopi av innkallingen sendes til:	Varamedlemmene (til orientering) Varamedlemmene møter ikke uten nærmere innkalling
Sekretær:	Sekretariatsleder Anne Haug
Invitert til sak:	Kommunedirektør Anita Orlund til sakene 36-38/21 Revisjon Øst IKS til sakene 37-40/21 Kommunalsjef teknikk og næring Ann-Helen Stangnes til sak 41/21 Ordfører Knut Hvithammer til sak 43/21

Hele sakslisten med vedlegg legges på	http://www.konsek-ost.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/ og på kommunens hjemmeside.

SAKSKART			Ca. kl.	Hvem deltar
Saker til behandling				
35/21	19/00032-25	Sak S-35/21 Referater, orienteringer og diskusjoner	08:15	
36/21	18/00038-118	Sak S-36/21 Samtale med kommunedirektøren	09:00	Kommunedirektør
37/21	20/00014-4	Sak S-37/21 FR Rapport beredskap	09:45	Kommunedirektør Revisjon
38/21	20/00015-5	Sak S-38/21 FR Innkjøp	10:30	Kommunedirektør Revisjon

		Lunsj	11:15	
39/21	18/00010-92	Sak S-39/21 Rapportering til kontrollutvalget om "Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen"	11:45	Revisjon
40/21	18/00010-93	Sak S-40/21 Statusrapport oppdragsavtale 1. halvår 2021 (30.06.21)	12:15	Revisjon
41/21	18/00038-119	Sak S-41/21 Varsel om kritikkverdige forhold – Sør-Odal kommunes behandling av reguleringsplan vedrørende Kampen Panorama	12:45	Kommunalsjef teknikk og næring
42/21	18/00206-13	Sak S-42/21 Oppfølging FR Miljøarbeidertjenesten	13:30	Skriftlig uttalelse fra kommunedirektøren
43/21	18/00066-40	Sak S-43/21 Samtale med ordføreren	13:45	Ordfører
44/21	18/00089-43	Sak S-44/21 Eventuelt	14:30	

Ole Sverre Spigseth
Kontrollutvalgets leder

KONGSVINGER, 30.08.21
Anne Haug
Sekretariatsleder

Arkivsak-dok. 19/00032-25
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	06.09.2021

SAK S-35/21 REFERATER, ORIENTERINGER OG DISKUSJONER

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.

Vedlegg:

1. Oversikt over tilsynssaker/rapporter.
2. Kontrollutvalgets tiltaksplan for 2021
3. Fagstoff – oversendes i e-post i forkant av møtet

Saksframstilling:

Orienteringer/diskusjoner

- Gjensidig orientering fra kontrollutvalgsmedlemmene (**hvert enkelt medlem forbereder en orientering til de øvrige**).
  - Saker fra formannskapet – Ole Sverre Spigseth
  - Saker fra oppvekst og kultur – Grete Sparby og Bjørg Thoner
  - Saker fra næring, miljø og klimautvalget – Terje Hagen
  - Saker fra helse og omsorg – Veslemøy Nordset
- Kommunestyrets saker og vedtak.
- Referat fra kommunestyremøte. Kontrollutvalgets medlem i KS ev. kontrollutvalgets leder oppfordres til å orientere om sakene i møtet, spesielt kontrollutvalgets saker.
- Oversikt over oppfølging av KU-saker, hva er mottatt og hva er restansene? En oppdatert oversikt over oppfølging av KU-saker ligger på <https://www.konsek-ost.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/>
- Eventuelle mediasaker.
- Innspill fra kontrollutvalgsmedlemmene, tiltaksplanen og temaer
- Tilsynssaker. Sekretariatet tar fortløpende med tilsynsrapporter i møtene, hvert halvår får kontrollutvalget en oversikt over rapporter og oppfølginger.

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Tiltaksplan og oppfølging av saker Sør-Odal kommune

Utgangspunktet for oppgaver knyttet til:

- regnskapsrevisjon er bl.a. relatert til § 3 i forskrift om kontrollutvalget og revisjon og koml. § 24-9.
- forvaltningsrevisjon er bl.a. relatert til koml. § 23-3, samt plan for forvaltningsrevisjon.
- eierskapskontroll er bl.a. relatert til koml. § 23-4, samt plan for eierskapskontroll.
- kontrollutvalgets påseansvar er bl.a. relatert til koml. § 23-2.
- budsjettbehandlingen er bl.a. bl.a. relatert til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2. (Kontrollutvalget følger opp at kontrollutvalgets forslag følger med til kommunestyrets behandling av budsjettet.)
- kontrollutvalgets rapportering er bl.a. relatert til koml. § 23-5.

Møte	Kontrollutvalgets saker 2021
Fortløpende rapportering	• Samme økonomiske rapportering som formannskapet får. • Kontrollutvalgsmedlemmene skal ha tilgang til dokumenter fra alle politiske utvalg. • Kontrollutvalget har valgt å fordele følgende utvalg mellom seg (oppfølging): ○ Saker fra formannskapet – Ole Sverre Spigseth ○ Saker fra oppvekst og kultur – Grete Sparby og Bjørg Thoner ○ Saker fra næring, miljø og klimautvalget – Terje Hagen ○ Saker fra helse og omsorg – Veslemøy Nordset • Grete Sparby og Terje Hagen er kontrollutvalgets representant i kommunestyret.
I hvert møte eller når kontrollutvalget bestemmer det	• Samtale med ordfører og rådmann. • Rapporteringer fra rådmannen: ○ Økonomisk situasjon – inkludert byggeprosjekter. ○ Anmeldelser og varsling (rutiner for varsling). ○ Oppfølging av kommunestyrevedtak (hyppighet avtales senere) ○ Sykefravær. ○ Tilsynssaker. • Informasjon fra enhetene/virksomhetene/tjenestene (<i>spesifisert under hvert enkelt møte</i>). • Sekretariatets oversikt over kontrollutvalgets saker med vedtak og oppfølgingen av disse. • Rapport fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging.
Mandag 8.2.21	• Oppfølging av KS-saker, ikke oppfulgte saker (kommunedirektøren). • Bestilt undersøkelse fra Revisjon Øst IKS tilknyttet utstyr fra nedlagte grendeskoler i Sør-Odal, jf. e-post 16.12.20. • Bestilling av FR i tråd med plan for FR for 2021-2024. • Rapport forvaltningsrevisjon Innkjøp (vinter 2021) <i>utsatt til mars</i> • Vurdering av bestilling av eierskapskontroll iht. plan for EK 2021-2024 • Vurdering av kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon for 2020, jf. NKRFs veiledere. • Oppdragsansvarlige revisorers habilitetserklæring for 2021. • Oppdragsavtale 2021. • Statusrapport oppdragsavtale for 2020, andre halvår (31.12.20). Søke om overførsel av timer fra 2020 • Engasjementsbrev • Kontrollutvalgets årsrapport for 2020 behandles og oversendes deretter kommunestyret til behandling.

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Møte	Kontrollutvalgets saker 2021
	• Oversikt tilsyn/ tilsynssaker/klager m.m 2.halvår (under referater og orienteringer) - Kontrollutvalgets rapportering til kommunestyret av resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon (rådmannens oppfølging av eventuelle anbefalinger), skal gå fram av kontrollutvalgets årsrapport. - Eventuelle omprioriteringer av prosjekter skal også framgå av årsrapporten.
Mandag 22.3.21	• Oppfølging FR i GIR IKS (innen 31.3.21) • Oppfølging av FR Barnevern (innen 31.3.21) • Informasjon om Hedmark Revisjon IKS sin interne kvalitetssikring (ISQC1) • Prosjektplan for bestilling av FR <i>Barn og unges oppvekst i Sør-Odal</i> • Husk Rådmann før 12
Mandag 25.5.21	• Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2020 (+revisjonsberetning) • Årsavslutningsbrev for revisjonsåret 2020 • Ytterligere oppfølging FR internkontroll juni 2021. Jf sak 31/19 og 41/19 (HUSK be om skriftlig tilbakemelding fra rådmannen i mai) • En oppfølging av avvikssystemet, jf. KU-sak 55/20 (siste møtet før sommerferien). • Ressursbruken i Glommasvingen – mange tiltak, hvordan virker de? Ber om orientering fra rådmann • Prosjektplan for bestilling av «overordnet» eierskapskontroll • Statusrapport FR rapport Innkjøp • HUSK RÅDMANN FØR 12
Mandag 6.9.21	• Oversikt tilsyn/ tilsynssaker/klager m.m. 1. halvår (under referater og orienteringer) • Rapportering til kontrollutvalget om "Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen". • Statusrapport oppdragsavtale 1. halvår 2021 (30.6.21) • Oppfølging FR Miljøarbeidertjenesten (innen 1.9.20). (jf. KU sak 42/19 og 42/20). • FR rapport beredskap • FR Innkjøp
Mandag 25.10.21	• Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2021 • Risiko- og vesentlighetsvurderingen for forenklet etterlevelseskontroll. • Forslag til budsjett for kontroll- og kontrollarbeidet for 2022.
Mandag 29.11.21	• Kontrollutvalgets årsplan for 2022 vedtas og oversendes deretter til kommunestyret til orientering. • Oppfølging av FR Barnevern jf.sak 18/21 • Orientering fra RIIK (etter at FR innkjøp er behandlet)
	•
2022	• Rapport forv.rev. Barn og unges oppvekstvilkår i Sør-Odal – innen 1. mars 2022 • Rapport - Overordnet eierskapskontroll på «nyåret»

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
8.2.21	1/21	Referater, orientering og diskusjoner	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering				✓
	2/21	Samtale med ordføreren	Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering				✓
	3/21	Samtale med rådmannen	Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsene fra rådmannen til orientering				✓
	4/21	Interimrapport 2020	Kontrollutvalget tar revisjonens rapportering til orientering				✓
	5/21	Vurdering av kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon for 2020	Kontrollutvalget slutter seg til de vurderingene som går fram av 1. Vurdering av regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon pr. 31.12.20				✓
	6/21	Oppdragsansvarlige revisorers habilitetserklæring for 2021	Kontrollutvalget tar de oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorenes og regnskapsrevisorers egenvurdering av uavhengighet for Sør-Odal kommune for 2021 til orientering				✓
	7/21	Kontrollutvalgets årsrapport 2020	1. Kontrollutvalgets årsrapport for 2020 vedtas 2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak: • Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2020 til orientering	Oversendt KS for behand. 10.2.21	Vedtatt KS 25.3.21 Sak 015/21		✓
	8/21	Oppdragsavtale 2021	Oppdragsavtalen med Revisjon Øst IKS for 2021 godkjennes				✓
	9/21	Statusrapport oppdragsavtale for 2020, andre halvår (31.12.20)	Kontrollutvalget tar statusrapport for oppdragsavtalen pr. 31.12.20 og revisjonens benchmarking til orientering				✓
	10/21	Engasjementsbrev	Kontrollutvalget tar engasjementsbrev for Sør-Odal kommune til orientering				✓
	11/21	Bestilling av FR i tråd med plan for FR for 2021-2024	1. Kontrollutvalget viser til foreslått plan for forvaltningsrevisjon for Sør-Odal kommune for 2021-2024 og bestiller en prosjektplan med utgangspunkt i <i>Barn og unges oppvekst i Sør-Odal</i> 2. Prosjektplanen legges frem i møte før sommeren		Behandles i mars		✓
	12/21	Vurdering av bestilling eierskapskontroll iht. plan for EK 2021-2024	1. Kontrollutvalget viser til vedtatt plan for eierskapskontroll for Sør-Odal kommune for 2021-2024 og bestiller en prosjektplan med utgangspunkt i eierskapskontroll for å undersøke hvordan kommunes systemer og rutiner fungerer i praksis 2. Prosjektplanen legges frem før sommeren		Prosjektplan bestilt 10.2.21		✓

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

	13/21	Bestilt undersøkelse fra Revisjon Øst IKS tilknyttet utstyr fra nedlagte grendeskoler i Sør-Odal, jf. e-post 16.12.20	Kontrollutvalget tar redegjørelsen fra Revisjon Øst IKS til foreløpig orientering		Behandles i mars		✓
	14/21	Eventuelt	Ingen saker				✓
							OK
22.3.21	15/21	Referater, orienteringer og diskusjoner • tilsynsoversikt • tiltakskalenderen	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering				✓
	16/21	Samtale med rådmannen • Oppfølging av KS-saker, ikke oppfulgte saker • faste orienteringer	Kontrollutvalget tar samtalen med rådmannen til orientering				✓
	17/21	Oppfølging FR i GIR IKS hvordan er anbefalingene fra revisjon fulgt opp fra eierkommunene og selskapet	1. Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering når det gjelder selskapet og finner anbefalingene fulgt opp i tilstrekkelig grad. 2. Kontrollutvalget kommer tilbake med oppfølging av de anbefalingene som gjelder kommunen, da disse ikke er fulgt opp.				✓
	18/21	Oppfølging av forvaltningsrevisjon Barnevern	Kontrollutvalget tar orienteringen fra leder barnevern og rådmannen til orientering				✓
	19/21	Prosjektplan for forvaltningsrev. Barn og unges oppvekst i Sør-Odal	1. Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon knyttet til Barn og unges oppvekst i Sør-Odal. 2. Prosjektet gjennomføres innenfor en ressursramme på 250 timer og kontrollutvalget ber om at endelig rapport ferdigstilles innen 1. mars 2022. 3. Hvis det i løpet av gjennomgangen avdekkes andre problemstillinger som bør undersøkes nærmere, tas dette opp med kontrollutvalget. 4. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget. Dersom det er vesentlige endringer knyttet til tidsplanene eller andre forhold, legger sekretariatsleder saken frem for kontrollutvalget				✓
	20/21	Samtale med ordføreren	Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering				✓
	21/21	Informasjon om Revisjon Øst IKS sin interne kvalitetssikring (ISQC1)	1. Kontrollutvalget tar Revisjon Øst IKS sin redegjørelse til orientering				✓

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

	22/21	Rapport fra bestilt undersøkelse tilknyttet utstyr fra nedlagte grendeskoler i Sør-Odal	1. Kontrollutvalget tar rapport om «Undersøkelse tilknyttet utstyr fra nedlagte grendeskoler i Sør-Odal kommune» til orientering. 2. Kontrollutvalget registrerer at kommunens administrasjon i denne saken ikke har hatt en god nok plan forankret i en ansvarlig ledergruppe. Kontrollutvalget finner det svært alvorlig at det ikke finnes utstyrslistene som kan dokumentere hvilket utstyr som eventuelt kan ha blitt borte. Kontrollutvalget finner også opplysningene om at det lå igjen personmapper (personsensitiv informasjon) igjen på de nedlagte skolene svært alvorlig, og stiller spørsmål om hvordan personvernet ble ivaretatt i denne prosessen. 3. Saken oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak: • Kommunestyret tar rapporten om «Undersøkelse tilknyttet utstyr fra nedlagte Grendeskoler i Sør-Odal kommune» til orientering. • Kommunestyret ber administrasjonen å fremlegge dokumentasjon og redegjørelse på det utstyret som fantes, verdien av dette og hva som eventuelt er blitt solgt, hvordan det er inntektsført og hva/verdien av det som kan ha blitt borte. • Kommunestyret ber rådmannen redegjøre for de beslutninger som ble gjort i strategisk ledergruppe med hensyn til ansvar for flytteprosessen. • Kommunestyret ber rådmannen gi en redegjørelse for hvordan personvernet er ivaretatt i denne prosessen.	Oversendt KS i e-post 23.3	KS 29.4.21 Sak 024/21 Endret vedtak etter forslag fra ordfører		✓
	23/21	Eventuelt	Ingen vedtak				OK
25.5.21	24/21	Referater, orienteringer og diskusjoner	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.				✓
	25/21	Samtale med ordfører	Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.				✓
	26/21	Statusorientering forvaltningsrevisjon Innkjøp	Kontrollutvalget tar revisjonens redegjørelser til orientering				✓

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

27/21	Prosjektplan for bestilling av «overordnet» eierskapskontroll	1. Kontrollutvalget viser til plan for eierskapskontroll for Sør-Odal kommune for 2021-2024 og vedtar oppstart av en eierskapskontroll med utgangspunkt i overordnet eierskapskontroll. 2. Prosjektet har følgende problemstillinger: 1. Har kommunen et overordnet system, tydelige retningslinjer og føringer for eierskapsoppfølging som samsvarer med det som er anbefalt? 2. Hvordan sikrer kommunen at eierrepresentantene kjenner til og følger de retningslinjer og føringer som er lagt til grunn? 3. Er det opprettet rutiner for rapportering og kommunikasjon mellom kommunestyret, eierrepresentanter og selskapene som sikrer kommunestyret reell innflytelse på eierstyringen? 4. Hvis det i løpet av gjennomgangen avdekkes andre problemstillinger som bør undersøkes nærmere, tas dette opp med kontrollutvalget. 5. Prosjektet gjennomføres innenfor en ressursramme på om lag 75 timer og kontrollutvalget ber om at endelig rapport ferdigstilles høsten 2021. 6. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget. Hvis det er vesentlige endringer i forhold til tidsplanen eller andre forhold, legger sekretariatsleder saken fram for kontrollutvalget.	Revisjon	Saksutskrift sendt 28.5.21		✓
28/21	Ytterligere oppfølging FR internkontroll, jf. sak 31/19 og 41/19 (skriftlig tilbakemelding fra rådmannen)	Kontrollutvalget tar saken til orientering.				✓
29/21	Samtale med rådmannen • Faste punkter • Ressursbruken i Glommasvingen - mange tiltak, hvordan fungerer disse?	Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsene fra rådmannen til orientering.				✓
30/21	En oppfølging av avvikssystemet, jf. KU-sak 55/20	Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.				✓
31/21	Evaluerings av kontrollutvalgets møter første halvår 2021	Kontrollutvalget tar evalueringen til etterretning.				✓
32/21	Eventuelt	Det var ingen saker under eventuelt				✓
						OK

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

28.05.21	33/21	Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet/årsberetningen	Kontrollutvalgets uttalelse til Sør-Odal kommunes årsregnskap og årsberetning for 2020, oversendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.	KS	Behandlet KS 10.06.21, sak 042/21		✓
	34/21	Årsavslutningsbrev 2020	Kontrollutvalget tar saken til orientering				✓
							OK
06.09.21	35/21	Referater, orienteringer og diskusjoner					
	36/21	Samtale med kommunedirektøren					
	37/21	FR Rapport Beredskap					
	38/21	FR Innkjøp					
	39/21	Rapportering til kontrollutvalget om «Forenklet etterlevelseskontroll om økonomiforvaltningen»					
	40/21	Statusrapport oppdragsavtale 1. halvår 2021 (30.06.21)					
	41/21	Oppfølging FR Miljøarbeidertjenesten					
	42/21	Samtale med ordføreren					
	43/21	Eventuelt					

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Forvaltningsrevisjoner/eierskapskontroller	Frist	Oppfølging	Notater
Barnevern	Mars 2020	Innen 31.3.21 , og 29.11.21	
GIR	Våren 2020	Innen 31.3.21	Tilbakemelding fra rådmannen mangler? Sak 17/21
Internkontroll	2019	Juni 2021	
Miljøarbeidertjenesten	2019	Juni 2021 (Ytterligere oppfølging)	
Beredskap	Innen juni 2021		
Innkjøp	Februar 2021		
Undersøkelse tilknyttet utstyr fra nedlagte grendeskoler	Mars 2021	Ingen oppfølging etter KS-vedtak	
Barn og unges oppvekstvilkår i Sør-Odal	Mars 2022		
Generell eierskapskontroll	Nyåret 2022		Prosjektplan før sommeren 2021

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Arkivsak-dok. 18/00038-118
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	06.09.2021

SAK S-36/21 SAMTALE MED KOMMUNEDIREKTØREN

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsene fra kommunedirektøren til orientering.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget inviterer kommunedirektør Anita Orlund til en samtale hvor vi kan diskutere generelle problemstillinger i Sør-Odal kommune. Kontrollutvalget ber om at kommunedirektøren orienterer om saker som hun anser som relevante for kontrollutvalgets arbeid.

Det er visse faste punkter som gjennomgås i samtalen med kommunedirektøren:

- *Kontrollutvalget vil i hvert møte ha en orientering fra kommunedirektøren om den økonomiske situasjonen i kommunen, inkludert viktige forhold i investeringsregnskapet.*
- *Eventuelle anmeldelser og varslinger siden forrige møte.*
- *Registrerte åpne tilsynssaker (ikke ordinære varslede tilsyn) siden forrige møte (enhet, sak/tema (ikke navn)).*
- *Oppfølging av KS-saker.*
- *Sykefraværet i kommunen.*

Arkivsak-dok. 20/00014-4
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023 06.09.2021

SAK S-37/21 FR RAPPORT BEREDSKAP

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonsrapporten om **Beredskap** til orientering.
2. Saken oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
  - a. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten om **Beredskap** til orientering.
  - b. Kommunestyret ber administrasjonen følge opp rapportens anbefalinger.
  - c. Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra administrasjonen om hvordan anbefalingene er fulgt opp, innen 31.3.22.

Vedlegg:

1. Rapport forvaltningsrevisjon – Beredskap, datert 23.08.21

Saksframstilling:

I tråd med plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2021-2024, bestilte kontrollutvalget i møte 07.09.20, jf. sak S-44/20, en forvaltningsrevisjon knyttet til beredskapsarbeid i Sør-Odal kommune.

Prosjektet har hatt følgende problemstillinger:

1. *Hvordan håndterer kommunen sin overordnede beredskapsplikt?*
2. *I hvilken grad er det en klar og tydelig ansvarsfordeling i beredskapsarbeidet?*
  - *Herunder sett i forhold til etablerte delberedskapsplaner.*
3. *Er beredskapsarbeidet tilstrekkelig forankret i helse- og omsorgstjenesten?*
4. *I hvilken grad har kommunen vært i stand til å håndtere koronapandemien?*

Nå foreligger rapporten, se vedlegg 1.

Konklusjon

Revisor konkluderer (pkt. 5.5) at samlet sett har Sør-Odal kommune etterlevd de fastsatte revisjonskriteriene på en primært tilfredsstillende måte.

Revisor kommer allikevel med noen anbefalinger på områder hvor det er et forbedringspotensialet.

Anbefalinger

Revisor fremmer følgende samlede anbefalinger (pkt. 5.5):

- *Det fremkommer at kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse ikke har blitt oppdatert etter ferdigstillingen i 2015, mens den overordnede beredskapsplanen sist ble revidert i mars 2018.*
Revisor vil anbefale at kommunen ser til at risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsplanen oppdateres/revideres i samsvar med fastsatte krav.
- *I undersøkelsen går det frem at det er innholdsmessig samordning mellom kommunens overordnede beredskapsplan og delberedskapsplanene, men det blir også gitt uttrykk for at det kan være behov for å standardisere delberedskapsplanene etter en felles mal. Videre blir det tilkjennegitt at alle kommunale beredskapsplaner burde samles i et felles hoveddokument. På denne måten ville man sikre bedre oversikt og struktur i planverket.*
Revisor vil anbefale at kommunen vurderer å standardisere delberedskapsplanene etter en felles mal, foruten å samle alle kommunale beredskapsplaner i et felles hoveddokument.
- *Det fremkommer av undersøkelsen at Sør-Odal kommune har deltatt i flere beredskapsøvelser, men flere respondenter tilkjennegir samtidig at øvelsesaktiviteten bør økes.*
Revisor vil anbefale at øvelsestakten økes slik at kommunen etterlever forskriftskravet om at det skal gjennomføres øvelser annet hvert år.
- *I Sør-Odal kommune er kommuneoverlegen ansatt i 40 % stilling. Kommuneoverlegen har oppnevnt en stedfortreder, men respondenter opplyser at denne stedfortrederfunksjonen har vært noe sårbar med hensyn til tilgjengelighet.*
Revisor vil anbefale at kommunen ser på muligheten for å styrke funksjonen som kommuneoverlegens stedfortreder.

NKRF har utarbeidet anbefalinger i forhold til kontrollutvalgets påseansvar for forvaltningsrevisjon og anbefaling nr. 10 sier følgende om framlegging av rapport:

Revisor bør presentere det ferdige prosjektet for kontrollutvalget og svare på spørsmål i et møte.

Kontrollutvalget må kontrollere at rapporten er i henhold til bestillingen, og at alle problemstillingene er besvart. Men rapportens utforming, herunder dens innhold, vurderinger og konklusjoner faller inn under revisors selvstendige, faglige ansvar. Kontrollutvalget kan ikke selv endre en forvaltningsrevisjonsrapport. Dersom kontrollutvalget mener at revisors rapport ikke er god nok eller ikke svarer på bestillingen, bør dette avklares gjennom en dialog med revisor.

Ut fra sekretariatets bedømming gir rapporten svar på de problemstillingene som er gitt, og rapporten er i henhold til bestillingen. Det er en grundig og omfattende rapport. Forvaltningsrevisjonen er gjennomført iht. RSK 001, Standard for forvaltningsrevisjon.

Kommunedirektørens uttalelse

Rapportutkastet har vært sendt på høring til kommunedirektøren, jf. pkt. 6. Kommunedirektøren svarer bl.a. at hun mener rapporten hovedkonklusjoner og anbefalinger er i tråd med organisasjonens oppfatning. Videre at rapporten oppfattes som nyttig for kommunen, spesielt i forhold til planlagt revisjon av overordnede planer og delplaner, samt utarbeiding av plan for øvelser.

Kommunedirektøren svarer følgende på anbefalingene fra revisor:

Vedrørende første kulepunkt som lyder:

- *Det fremkommer at kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse ikke har blitt oppdatert etter ferdigstillingen i 2015, mens den overordnede beredskapsplanen sist ble revidert i mars 2018.*

Revisor vil anbefale at kommunen ser til at risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsplanen oppdateres/revideres i samsvar med fastsatte krav.

Kommunens kommentar:

Det planlegges for en revisjon av kommunens overordnede risiko- og sårbarhetsanalyse i 2022. Kommunen vil høyst sannsynlig benytte eksterne bidragsyttere for å sikre denne prosessen med hensyn på både arbeidets omfang og tilpasning til gjeldende veileder og lover/forskrifter. Kostnader for gjennomføringen av dette arbeidet må synliggjøres i kommunens budsjett for 2022.

Vedrørende andre kulepunkt som lyder:

- *I undersøkelsen går det frem at det er innholdsmessig samordning mellom kommunens overordnede beredskapsplan og delberedskapsplanene, men det blir også gitt uttrykk for at det kan være behov for å standardisere delberedskapsplanene etter en felles mal. Videre blir det tilkjennegitt at alle kommunale beredskapsplaner burde samles i et felles hoveddokument. På denne måten ville man sikre bedre oversikt og struktur i planverket.*

Revisor vil anbefale at kommunen vurderer å standardisere delberedskapsplanene etter en felles mal, foruten å samle alle kommunale beredskapsplaner i et felles hoveddokument.

Kommunens kommentar:

Arbeidet med å standardisere delberedskapsplanene etter en felles mal er igangsatt og vil følges opp under arbeidet med revisjon av kommunens overordnede planverk, jf. kommentar til første kulepunkt.

Vedrørende tredje kulepunkt som lyder:

- *Det fremkommer av undersøkelsen at Sør-Odal kommune har deltatt i flere*

beredskapsøvelser, men flere respondenter tilkjenner samtidig at øvelsesaktiviteten bør økes.

Revisor vil anbefale at øvelsestakten økes slik at kommunen etterlever forskriftskravet om at det skal gjennomføres øvelser annet hvert år.

Kommunens kommentar:

Kommunen vil utarbeide øvelsesplaner som sørger for at kommunen etterlever forskriftskravet til gjennomføring av øvelser. Det er naturlig å se på dette i tilknytning til øvrig arbeid med revisjon av kommunens overordnede planverk, jf. kommentar til første kulepunkt.

Vedrørende siste kulepunkt som lyder:

- *I Sør-Odal kommune er kommuneoverlegen ansatt i 40 % stilling. Kommuneoverlegen har oppnevnt en stedfortreder, men respondenter opplyser at denne stedfortrederfunksjonen har vært noe sårbar med hensyn til tilgjengelighet.*

Revisor vil anbefale at kommunen ser på muligheten for å styrke funksjonen som kommuneoverlegens stedfortreder.

Kommunens kommentar:

Det pågår et utredningsarbeid for å etablere et regionalt samarbeid for et samfunnsmedisinsk senter inkludert miljørettet helsevern i Kongsvinger regionen. Rådmannsutvalget (RU) ga i januar 2020 Helseledernetverket i oppdrag å utrede regionalt samarbeid for samfunnsmedisinsk senter og miljørettet helsevern. Helseledernetverkets foreslåtte mandat ble godkjent i RU og det ble utarbeidet fremdriftsplan og etablert en arbeidsgruppe. Så kom pandemien og utredningen ble satt på vent. Gjennom pandemien har kommunene erfart viktigheten av å få på plass et slikt samarbeid, og regionrådet har løftet dette frem som et prioritert arbeid. Med et samfunnsmedisinsk senter vil sårbarheten knyttet til fravær og ferieavvikling reduseres ved at flere kommuneoverleger jobber sammen i et team. Det tas sikte på politisk behandling av arbeidsgruppas rapport og anbefalinger høsten 2021, og at etablering kan skje tidlig i 2022.

Revisjonen legger frem rapporten i møtet, og kommunedirektøren er invitert til saken.

Forvaltningsrevisjon 2020/2021.
Utarbeidet av Revisjon Øst IKS
etter oppdrag fra kontrollutvalget
i Sør-Odal kommune.

-Beredskapsarbeid i Sør-Odal kommune-

Revisjon Øst IKS

Postboks 84, 2341 Løten
Telefon: 62 43 58 00
<https://www.revisjon-ost.no>
E-post: post@rev-ost.no

Forord

Denne rapporten er et resultat av forvaltningsrevisjonsprosjektet: *Beredskapsarbeid i Sør-Odal kommune*. Rapportutkastet har vært sendt kommunedirektøren i Sør-Odal til uttalelse, og direktørens uttalelse fremkommer av rapporten. Rapporten, som utgjør prosjektets sluttprodukt, avleveres herved til revisjonens oppdragsgiver; kontrollutvalget i Sør-Odal kommune.

Forvaltningsrevisor Kjetil Kalager har vært utøvende revisor for prosjektet og har ført rapporten i pennen. Lina Kristin Høgås-Olsen har vært oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor for prosjektet og har vært tillagt oppgaven med å kvalitetssikre arbeidet.

Revisjonen ønsker å takke kommunens administrasjon for god tilrettelegging og bistand i prosjektforløpet.

Revisjon Øst IKS takker kontrollutvalget i Sør-Odal kommune for oppdraget.

Løten, den 23. august 2021

Lina Kristin Høgås-Olsen

-Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor-

Kjetil Kalager

-Utøvende forvaltningsrevisor-

Forsidebilder: Freedigitalphotos.net

Innholdsfortegnelse

INNHALDSFORTEGNELSE	3
SAMMENDRAG	5
1 INNLEDNING	7
1.1 BESTILLING OG HJEMMEL FOR FORVALTNINGSREVISJON	7
1.2 KOMMUNIKASJON MED KOMMUNEDIREKTØREN / REVIDERT ENHET	7
1.3 RAPPORTENS VIDERE STRUKTURELLE OPPBYGGING	7
2 FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER.....	9
2.1 FORMÅL	9
2.2 PROBLEMSTILLINGER	9
3 REVISJONSKRITERIER	10
3.1 VALG AV REVISJONSKRITERIER	10
4 METODE FOR REVISJONEN.....	11
4.1 OM METODEVALGET	11
4.2 UTVALG	11
5 INNHENTENDE DATA OG ANALYSE.....	13
5.1 PROBLEMSTILLING I: VEDR. OVERORDNET BEREDSKAPSLIKT	13
5.1.1 <i>Innhentede data</i>	13
5.1.2 <i>Revisors vurdering</i>	15
5.2 PROBLEMSTILLING II: VEDR. ANSVARFORDELING I BEREDSKAPSARBEIDET	16
5.2.1 <i>Innhentede data</i>	16
5.2.2 <i>Revisors vurdering</i>	18
5.3 PROBLEMSTILLING III: VEDR. FORANKRING I HELSE- OG OMSORGSTJENESTEN.....	18
5.3.1 <i>Innhentede data</i>	19
5.3.2 <i>Revisors vurdering</i>	19
5.4 PROBLEMSTILLING IV: VEDR. HÅNTERING AV PANDEMI.....	20
5.4.1 <i>Innhentede data</i>	20
5.4.2 <i>Revisors vurdering</i>	23
5.5 REVISORS KONKLUSJON OG SAMLEDE ANBEFALINGER	24
6 KOMMUNEDIREKTØRENS UTTALELSE TIL RAPPORTEN	26
7 KILDER	30
8 VEDLEGG A: SAMMENFATNING AV PROBLEMSTILLINGER, REVISJONSKRITERIER OG METODE	I

9	VEDLEGG B: UTLEDEDE REVISJONSKRITERIER	II
9.1	REVISJONSKRITERIENE OG PROBLEMSTILLINGENE	II
9.1.1	<i>Problemstilling I: Vedr. overordnet beredskapsplikt.....</i>	<i>ii</i>
9.1.2	<i>Problemstilling II: Vedr. ansvarsfordeling i beredskapsarbeidet .....</i>	<i>iv</i>
9.1.3	<i>Problemstilling III: Vedr. forankring i helse- og omsorgstjenesten.....</i>	<i>v</i>
9.1.4	<i>Problemstilling IV: Vedr. håndtering av pandemi.....</i>	<i>vii</i>
10	VEDLEGG C: RELIABILITET OG VALIDITET	IX
10.1	RELIABILITET OG VALIDITET	IX
10.1.1	<i>Reliabilitet.....</i>	<i>ix</i>
10.1.2	<i>Validitet.....</i>	<i>x</i>
11	VEDLEGG D: INTERVJUGUIDE	XII

Sammendrag

Kontrollutvalget i Sør-Odal kommune fattet i møte den 7. september 2020, jf. sak 44/20, vedtak om at det, med bakgrunn i utarbeidet prosjektplan, skulle gjennomføres et forvaltningsrevisjonsprosjekt rettet mot kommunens beredskapsarbeid.

Problemstillinger og metode

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å vurdere om kommunen har et tilfredsstillende beredskapsarbeid i samsvar med gjeldende regelverk. Følgende problemstillinger er satt opp for prosjektet:

- I. Hvordan håndterer kommunen sin overordnede beredskapsplikt?
- II. I hvilken grad er det en klar og tydelig ansvarsfordeling i beredskapsarbeidet?
  - Herunder sett i forhold til etablerte delberedskapsplaner.
- III. Er beredskapsarbeidet tilstrekkelig forankret i helse- og omsorgstjenesten?
- IV. I hvilken grad har kommunen vært i stand til å håndtere koronapandemien?

I undersøkelsen er det intervjuet 10 personer, det vil si undersøkelsens totale antall respondenter. Videre har det blitt gjennomført dokumentanalyse av plandokumenter mv. som berører beredskapsområdet i Sør-Odal kommune.

Forvaltningsrevisjons innhentede data er vurdert opp mot utledede revisjonskriterier, herunder kriterier fra følgende kilder:

- *Sivilbeskyttelsesloven (2010).*
- *Forskrift om kommunal beredskapsplikt (2011).*
- Helsedirektoratet (2021): *Koronavirus – beslutninger og anbefalinger. Nasjonal veileder.*

Hovedkonklusjon og anbefalinger

Med bakgrunn i de vurderinger som er foretatt i relasjon til hver problemstilling, er revisors samlede konklusjon at Sør-Odal kommune har etterlevd de fastsatte revisjonskriteriene på en primært tilfredsstillende måte. Revisor fremmer følgende samlede anbefalinger:

- Det fremkommer at kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse ikke har blitt oppdatert etter ferdigstillingen i 2015, mens den overordnede beredskapsplanen sist ble revidert i mars 2018.

Revisor vil anbefale at kommunen ser til at risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsplanen oppdateres/revideres i samsvar med fastsatte krav.

- I undersøkelsen går det frem at det er innholdsmessig samordning mellom kommunens overordnede beredskapsplan og delberedskapsplanene, men det blir også gitt uttrykk for at det kan være behov for å standardisere delberedskapsplanene etter en felles mal. Videre blir det tilkjennegitt at alle kommunale beredskapsplaner burde samles i et felles hoveddokument. På denne måten ville man sikre bedre oversikt og struktur i planverket.

Revisor vil anbefale at kommunen vurderer å standardisere delberedskapsplanene etter en felles mal, foruten å samle alle kommunale beredskapsplaner i et felles hoveddokument.

- Det fremkommer av undersøkelsen at Sør-Odal kommune har deltatt i flere beredskapsøvelser, men flere respondenter tilkjenner samtidig at øvelsesaktiviteten bør økes.

Revisor vil anbefale at øvelsestakten økes slik at kommunen etterlever forskriftskravet om at det skal gjennomføres øvelser annet hvert år.

- I Sør-Odal kommune er kommuneoverlegen ansatt i 40 % stilling. Kommuneoverlegen har oppnevnt en stedfortreder, men respondenter opplyser at denne stedfortrederfunksjonen har vært noe sårbar med hensyn til tilgjengelighet.

Revisor vil anbefale at kommunen ser på muligheten for å styrke funksjonen som kommuneoverlegens stedfortreder.

1 Innledning

1.1 Bestilling og hjemmel for forvaltningsrevisjon

I henhold til kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav c, skal kontrollutvalget påse at kommunens virksomhet blir gjenstand for forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalg i Sør-Odal kommune fattet i møte den 7. september 2020, jf. sak 44/20, vedtak om at det, med bakgrunn i utarbeidet prosjektplan, skulle gjennomføres et forvaltningsrevisjonsprosjekt rettet mot kommunens beredskapsarbeid.

1.2 Kommunikasjon med kommunedirektøren / revidert enhet

Den 5. november 2020 sendte revisor oppstartsbrev til kommunedirektøren¹ hvor det ble informert om igangsettelsen av inneværende forvaltningsrevisjon mv. Revisor mottok svarbrev med oppnevning av kommunens kontaktperson påfølgende dag. Det ble avholdt et oppstartsmøte med kommunen den 20. januar 2021.

Utkastet til forvaltningsrevisjonens revisjonskriterier ble sendt kommunedirektøren til uttalelse den 14. mai 2021. Den 27. mai 2021 mottok revisor tilbakemelding på utkastet fra kommunen. Det ble opplyst at kommunen anså revisjonskriteriene som relevante for prosjektet.

Forvaltningsrevisjonsrapporten ble sendt kommunedirektøren til uttalelse den 2. juli 2021. Den 20. august 2021 mottok revisor kommunedirektørens uttalelse som er inntatt i rapportens kapittel 6.

1.3 Rapportens videre strukturelle oppbygging

I kapittel 2 gis det en beskrivelse av prosjektets formål og av prosjektets problemstillinger.

Prosjektets kilder til revisjonskriterier presenteres i kapittel 3.

Kapittel 4 utgjør rapportens metodekapittel. Her presenteres undersøkelsens metodiske fremgangsmåte.

---

¹ Ved prosjektets oppstart ble kommunedirektøren benevnt rådmann, men i rapporten anvendes kommunedirektør som generell stillingsbenevnelse.

Data innhentet i forbindelse med undersøkelsen presenteres i kapittel 5 og analyseres med henblikk på revisjonskriteriene. Her fremkommer revisors vurderinger, anbefalinger og samlede konklusjon knyttet til analysen

Kommunedirektørens uttalelse til rapporten fremkommer av kapittel 6.

2 Formål og problemstillinger

2.1 Formål

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å vurdere om kommunen har et tilfredsstillende beredskapsarbeid i samsvar med gjeldende regelverk. Det settes hovedfokus på helse- og omsorgstjenesten.

2.2 Problemstillinger

Følgende problemstillinger er satt opp for forvaltningsrevisjonsprosjektet:

- I. Hvordan håndterer kommunen sin overordnede beredskapsplikt?
- II. I hvilken grad er det en klar og tydelig ansvarsfordeling i beredskapsarbeidet?
  - Herunder sett i forhold til etablerte delberedskapsplaner.
- III. Er beredskapsarbeidet tilstrekkelig forankret i helse- og omsorgstjenesten?
- IV. I hvilken grad har kommunen vært i stand til å håndtere koronapandemien?

3 Revisjonskriterier

3.1 Valg av revisjonskriterier

Revisjonskriterier skal begrunnes i/utledes av autoritative og anerkjente kilder innenfor det reviderte området². Autoritative og anerkjente kilder kan være lover, forskrifter, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak/mål/føringer, administrative retningslinjer/mål/føringer, statlige føringer/veiledere, andre myndigheters praksis, teori og reelle hensyn som vurderinger av hva som er rimelig/formålstjenlig/effektivt.

Revisjonskriteriene velges ut med bakgrunn i problemstillingene og danner grunnlaget for hva de innhentede data vurderes opp mot. I og med at revisjonskriteriene er uttrykk for en norm eller et ideal for hvorledes tilstanden bør være på området, er kriteriene også med på å danne utgangspunktet for revisors anbefalinger.

I dette prosjektet benyttes revisjonskriterier fra følgende kilder:

- *Sivilbeskyttelsesloven (2010).*
- *Forskrift om kommunal beredskapsplikt (2011).*
- *Odelstingsproposisjon nr. 61 (2008-2009): Om lov om endringer i lov 17. juli 1953 nr. 9 om sivilforsvaret mv. (innføring av kommunal beredskapsplikt).*
- *Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) (2018): Veileder til forskrift om kommunal beredskapsplikt.*
- *Helsedirektoratet (2021): Koronavirus – beslutninger og anbefalinger. Nasjonal veileder.*
- *COSO (2005): Helhetlig risikostyring - et integrert rammeverk.*
- *Implementeringsteori.*

For nærmere utledning av revisjonskriterier vises det til vedlegg B.

---

² Norges Kommunerevisorforbund: 2020 - RSK 001: Standard for forvaltningsrevisjon.

4 Metode for revisjonen

4.1 Om metodevalget

Det er hva problemstillingen ønsker å undersøke som bør avgjøre metodevalget (Holme og Solvang: 1996). Etter en samlet vurdering har det blitt gjennomført kvalitative intervjuer og dokumentanalyse.

Metodevalget begrunnes ut ifra problemstillingens karakter. På denne måten kan det, i form av kvalitative intervjuer, bringes til veie dybde og detaljrikdom vedrørende kommunens beredskapsarbeid. Dokumentanalysen kan på sin side, supplere intervjudataene ved å fremskaffe et mer skriftlig underlag. Det er således tale om en kombinasjon av ulike metoder, det vil si metodetriangulering.

4.2 Utvalg

I undersøkelsen er det intervjuet 10 personer, det vil si undersøkelsens totale antall respondenter. Følgende representanter er intervjuet:

- Rådmann³ (oppstartsmøte)
- Kommunalsjef for helse og mestring / konst. kommunedirektør
- Kommunalsjef for barn og unge
- Kommunens beredskapskoordinator
- Kommunens kommunikasjonskoordinator
- Leder for helsestasjonen
- Konst. leder for sykehjemmet
- Kommuneoverlege
- Rektor ved Glommasvingen skole
- Ass. rektor ved Glommasvingen skole

Det er et bevisst valg å intervju representanter fra ulike kommunale avdelinger og stillingsnivå. Utgangspunktet er at disse personene innehar ulike posisjoner og roller. I rolleteorien forklares atferd som en konsekvens av forventninger. Rolleteorien bygger på begrepet posisjon i organisasjonen (hierarkiet) (Andersen, J. A.: 1995). Til den som innehar en bestemt posisjon finnes det forventninger ifra andre, for eksempel ifra kollegaer,

---

³ Fratrådte stillingen i mai 2021.

samarbeidspartnere og offentligheten, om hvorledes vedkommende skal skjøtte sitt arbeid. Den som innehar posisjonen har dessuten sine egne forventninger til hvorledes han eller hun bør fylle sin rolle og løse oppgavene. Informasjonen som det enkelte intervjuobjekt gir vil svært ofte være påvirket av posisjonen og dermed også rollen som det enkelte intervjuobjekt innehar.

I relasjon til problemområdet er det foretatt dokumentanalyse av plandokumenter mv. som berører beredskapsområdet i Sør-Odal kommune. Hensikten har, som nevnt, vært å supplere intervjudataene med et mer skriftlig underlag.

***

For angivelse av undersøkelsens reliabilitet og validitet vises det til vedlegg C.

5 Innhentende data og analyse

I dette kapittelet fremkommer undersøkelsens innhentede data, som igjen analyseres med henblikk på revisjonskriteriene og angis i form av revisors vurderinger og anbefalinger. Deretter angis revisors samlede konklusjon for det gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjektet.

5.1 Problemstilling I: Vedr. overordnet beredskapsplikt

Problemstilling I, jf. punkt 2.2, fokuserer på hvordan kommunen håndterer sin overordnede beredskapsplikt. Av punkt 9.1.1 i vedlegg B går det frem at revisor legger til grunn følgende oppsummerte revisjonskriterier for problemstilling I:

- Kommunen har gjennomført en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse med forankring i kommunestyret. Analysen tilfredsstiller minimumskravene til innhold etter forskrift om kommunal beredskapsplikt (jf. punkt 9.1.1) og er som minimum oppdatert hvert fjerde år.
- Med utgangspunkt i risiko- og sårbarhetsanalysen har kommunen utarbeide en overordnet beredskapsplan. Planen tilfredsstiller minimumskravene til innhold etter forskrift om kommunal beredskapsplikt (jf. punkt 9.1.1) og er som minimum revidert en gang pr. år.

5.1.1 Innhentede data

I undersøkelsen går det frem at kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse ble godkjent av kommunestyret den 16. juni 2015. Analysen ble utarbeidet med bistand fra et privat konsulentfirma og involverte både deltakere fra kommunen og eksterne aktører som lensmannskontor, fylkesmannsembete samt industribedrifter i Sør-Odal.

I den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen presenteres det vurderinger av hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i lokalsamfunnet⁴, sannsynligheten for at hendelsene kan inntreffe, samt på hvilken måte hendelsene kan påvirke lokalsamfunnet. Samlet inneholder analysen blant annet opplysninger om:

---

⁴ Eksempler på uønskede hendelser som nevnes er ekstremvær, flom, forurensning av drikkevann, bortfall av drikkevann, langvarig bortfall av strøm, cyberangrep, bortfall av IKT og telefoni, epidemi/pandemi, alvorlig kriminell handling, akutt forurensning og skogbrann.

- Eksisterende og fremtidige risiko- og sårbarhetsfaktorer i kommunen.
- Risiko- og sårbarhet utenfor kommunens geografiske område som kan ha betydning for kommunen.
- Hvordan ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer kan påvirke hverandre.
- Særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner og tap av kritisk infrastruktur.
- Kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet når den utsettes for en uønsket hendelse og evnen til å gjenoppta sin virksomhet etter at hendelsen har inntruffet.
- Behovet for befolkningsvarsling og evakuering.

Det fremkommer at kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse ikke har blitt oppdatert etter ferdigstillingen i 2015, men det blir opplyst at kommunen vurderer å engasjere et konsulentfirma til å bistå med en slik oppdatering.

***

Med bakgrunn i den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen har kommunen utarbeidet en overordnet beredskapsplan. Beredskapsplanen ble utarbeidet i 2016 og sist revidert i mars 2018. En sentral respondent tilkjennegir at det var planlagt en større revisjon av beredskapsplanen i 2020, men at den pågående koronapandemien har nødvendiggjort at andre oppgaver har blitt prioritert. I etterkant har kommunens varslingslister for beredskapsarbeidet blitt revidert, men uten at listene har blitt inntatt i den overordnede beredskapsplanen. Det blir opplyst at de reviderte varslingslistene vil bli innarbeidet i beredskapsplanen ved første anledning.

Den overordnede beredskapsplanen inneholder tiltakskort som beskriver Sør-Odal kommunes oppgaver mv. i forbindelse med uønskede hendelser og ulykker. Det er utarbeidet tiltakskort knyttet til følgende områder:

- a. Ekstremvær/flom
- b. Bortfall av drikkevann
- c. Bortfall av strøm
- d. Epidemi/pandemi

- e. Stor transportulykke (vei, tog)
- f. Alvorlig kriminell handling
- g. Akutt farlig forurensning (inkl. ulykke knyttet til farlig gods på vei / bane)
- h. Storbrann (skole / sykehjem / stor skogbrann)
- i. Evakuering
- j. Krisekommunikasjon

Videre inneholder den overordnede beredkapsplanen blant annet opplysninger om:

- En plan for kommunens kriseledelse som gir opplysninger om hvem som utgjør kommunens kriseledelse og deres ansvar, roller og fullmakter, herunder hvem som har fullmakt til å bestemme at kriseledelsen skal samles.
- En varslingsliste over aktører som har en rolle i kommunens krisehåndtering.
- En ressursoversikt med opplysninger om hvilke ressurser kommunen selv har til rådighet og hvilke ressurser som er tilgjengelige hos andre aktører ved uønskede hendelser.
- Evakueringsplaner og plan for befolkningsvarsling basert på den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen.
- Plan for krisekommunikasjon med befolkningen, media og egne ansatte.

5.1.2 Revisors vurdering

Revisors vurdering er at Sør-Odal kommune har etterlevd de ovennevnte revisjonskriteriene i forskjellig grad. Som begrunnelse for dette vil revisor anføre følgende funn/bemerkninger:

- Kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse og overordnede beredkapsplan tilfredsstillende minimumskravene til innhold etter forskrift om kommunal beredkapsplikt (jf. punkt 9.1.1). Videre er den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse forankret i kommunestyret.
- Det fremkommer at kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse ikke har blitt oppdatert etter ferdigstillingen i 2015, mens den overordnede beredkapsplanen sist ble revidert i mars 2018.

Revisor vil anbefale at kommunen ser til at risiko- og sårbarhetsanalysen og

beredskapsplanen oppdateres/revideres i samsvar med ovennevnte krav i revisjonskriteriene.

5.2 Problemstilling II: Vedr. ansvarsfordeling i beredskapsarbeidet

Problemstilling II, jf. punkt 2.2, fokuserer på i hvilken grad det er en klar og tydelig ansvarsfordeling i beredskapsarbeidet mv. Av punkt 9.1.2 i vedlegg B går det frem at revisor legger til grunn følgende oppsummerte revisjonskriterier for problemstilling II:

- Kommunens beredskapsarbeid bygger på ansvarsprinsippet, likhetsprinsippet, nærhetsprinsippet og samvirkeprinsippet.
- Kommunens overordnede beredskapsplan er samordnet og integrert med kommunens øvrige beredskapsplaner (delberedskapsplaner).

5.2.1 Innhentede data

Et gjennomgående svar blant intervjurespondentene er at ansvarslinjene er tydelige og fungerer godt i kommunens beredskapsarbeid, herunder i forbindelse med den pågående koronapandemien. Det blir tilkjennegitt at en fordel med å være en middels stor kommune, er at det gir god oversikt knyttet til hvilke personer som innehar de ulike rollene. Videre er ansvarslinjene nedfelt i kommunens beredskapsplaner mv. I den overordnede beredskapsplanen er det for eksempel inntatt et eget underkapittel knyttet til ansvar, myndighet og fullmakter. Det blir opplyst at kommunens planverk innen beredskapsområdet danner et strukturelt system knyttet til hvordan uforutsette hendelser skal håndteres.

I undersøkelsen blir det tilkjennegitt at kommunens beredskapsarbeid bygger på ansvarsprinsippet, likhetsprinsippet, nærhetsprinsippet og samvirkeprinsippet. Disse prinsippene gjør seg samtidig gjeldende i kommunens overordnede beredskapsplan. For å illustrere at prinsippene etterleves, trekker respondenter frem den pågående koronapandemien som eksempel:

Under pandemien har kommunens ulike avdelinger (sykehjem, skole, barnehager etc.) hatt hovedansvaret for smittevernhandteringen innen sine respektive områder. I kommunen er det ikke foretatt omorganiseringer som følge av pandemien, men det er foretatt enkelte ressursomdisponeringer og oppgaveomprioriteringer. Videre er smittevernhandteringen

gjennomført på lavest mulig nivå, det vil blant annet si av lærere, sykepleiere og renholdere, mens ledelsen har sikret at utarbeidede retningslinjer har blitt etterlevd.

Under koronapandemien har det forekommet et omfattende faglig samarbeid på tvers av kommunale avdelinger, herunder i kriseledelsen. Kommuneoverlegen, helsestasjonen, beredskapskoordinatoren og kommunikasjonskoordinatoren har eksempelvis bistått mange avdelinger i arbeidet. Videre har Sør-Odal kommune samvirket med flere eksterne aktører, så som Statsforvalteren i Innlandet⁵, Akershus universitetssykehus, Folkehelseinstituttet og nærliggende kommuner.

***

Revisors kartlegging viser at Sør-Odal kommune har utarbeidet flere delberedskapsplaner. Eksempler på slike planer er:

- Smittevernplan
- Beredskapsplan for helse og mestring
- Beredskapsplan for håndtering av korona i skole og barnehage (2020-2021)
- Sikkerhets- og beredskapsplan for vann og avløp
- Flomberedskapsplan
- Beredskapsplan for dammer (Gjøralsjøen og Vallsjøen)

I undersøkelsen gir flere respondenter uttrykk for at det er innholdsmessig samordning mellom kommunens overordnede beredskapsplan og delberedskapsplanene, hvilket også fremkommer i revisors dokumentanalyse. Eksempelvis har den overordnede beredskapsplanen blitt lagt til grunn ved utarbeidelsen av smittevernplanen og beredskapsplanen for dammer.

Selv om det blir tilkjennegett at det er innholdsmessig samordning mellom den overordnede beredskapsplanen og delberedskapsplanene, blir det samtidig gitt uttrykk for at det kan være behov for å standardisere delberedskapsplanene etter en felles mal. Det blir også tilkjennegett at alle kommunale beredskapsplaner burde samles i et felles hoveddokument. På denne måten ville man sikre bedre oversikt og struktur i planverket.

---

⁵ Frem til 1. januar 2021 het embetet *Fylkesmannen i Innlandet*.

5.2.2 Revisors vurdering

Revisors vurdering er at Sør-Odal kommune har etterlevd de ovennevnte revisjonskriteriene på en jevnt over tilfredsstillende måte. Som begrunnelse for dette vil revisor anføre følgende funn/bemerkninger:

- Et gjennomgående svar blant intervjurespondentene er at ansvarslinjene er tydelige og fungerer godt i kommunens beredskapsarbeid, herunder i forbindelse med den pågående koronapandemien.
- I undersøkelsen går det frem at kommunens beredskapsarbeid bygger på ansvarsprinsippet, likhetsprinsippet, nærhetsprinsippet og samvirkeprinsippet. Disse prinsippene gjør seg samtidig gjeldende i kommunens overordnede beredskapsplan.
- Det fremkommer av undersøkelsen at det er innholdsmessig samordning mellom kommunens overordnede beredskapsplan og delberedskapsplanene, men det blir også gitt uttrykk for at det kan være behov for å standardisere delberedskapsplanene etter en felles mal. Videre blir det tilkjennegitt at alle kommunale beredskapsplaner burde samles i et felles hoveddokument. På denne måten ville man sikre bedre oversikt og struktur i planverket.

Revisor vil anbefale at kommunen vurderer å standardisere delberedskapsplanene etter en felles mal, foruten å samle alle kommunale beredskapsplaner i et felles hoveddokument.

5.3 Problemstilling III: Vedr. forankring i helse- og omsorgstjenesten.

Problemstilling III, jf. punkt 2.2, fokuserer på i hvilken grad beredskapsarbeidet er tilstrekkelig forankret i helse- og omsorgstjenesten. Av punkt 9.1.3 i vedlegg B går det frem at revisor legger til grunn følgende oppsummerte revisjonskriterier for problemstilling III:

- Kommunen sikrer at det jevnlig foretas øving av beredskapsplaner som berører helse- og omsorgstjenesten. Etter § 7 i forskrift om kommunal beredskapsplikt, skal kommunens overordnede beredskapsplan øves annet hvert år. Kommunen skal også ha et system for opplæring som sikrer at alle som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehåndtering har tilstrekkelige kvalifikasjoner. Det er tilstrekkelig at opplæringen først og fremst gis i forbindelse med øvelser (DSB: 2018).

- Kommunen evaluerer krisehåndteringen etter øvelser og uønskede hendelser.

5.3.1 Innhentede data

I undersøkelsen går det frem at Sør-Odal kommune har deltatt i beredskapsøvelser, men flere respondenter tilkjenner samtidig at øvelsesaktiviteten bør økes. Blant øvelsene som nevnes er:

- I 2012 ble beredskapsøvelse «Sør-Odal» gjennomført i regi av fylkesmannen. Dette var en generell beredskapsøvelse sett opp mot kommunens overordnede beredskapsplan. Øvelsen berørte blant annet kommunens helse- og omsorgstjeneste.
- En skogbrannøvelse ble gjennomført av fylkesmannen i 2016. Øvelsen involverte en rekke aktører i kommunen, herunder helse- og omsorgstjenesten.
- I 2019 tilrettela fylkesmannen for en kommunal øvelse der fokusområdet var bortfall av elektronisk kommunikasjon. Øvelsen berørte flere kommunale avdelinger, heriblant helse- og omsorgstjenesten.

Det fremkommer at samtlige av de ovennevnte øvelsene har blitt evaluert i form av skriftlige evalueringsnotater. Notatene inneholder blant annet opplysninger om tema og tidspunkt for øvelsene, hvem som deltok og eventuelle forbedringstiltak. Videre går det frem at deltakerne har mottatt veiledning og opplæring i forbindelse med øvelsene.

Etter at koronapandemien inntraff tidlig i 2020, har det ikke blitt gjennomført beredskapsøvelser i Sør-Odal kommune. Pandemien beskrives imidlertid som «en øvelse i seg selv».

Mange respondenter tilkjenner at kommunens helse- og omsorgstjeneste har gjort en god jobb i forbindelse med pandemien, og at ansatte har satt seg godt inn i planer og rutiner. Det har vært mye fokus på å sikre god smittevernopplæring av ansatte, og tiltak har blitt løpende evaluert. Eksempelvis har smittevernplanens rutinebeskrivelser blitt videreutviklet underveis i pandemien.

5.3.2 Revisors vurdering

Revisors vurdering er at Sør-Odal kommune har etterlevd de ovennevnte revisjonskriteriene på en primært tilfredsstillende måte. Som begrunnelse for dette vil revisor anføre følgende funn/bemerkninger:

- I undersøkelsen går det frem at Sør-Odal kommune har deltatt i beredskapsøvelser, men flere respondenter tilkjenner samtidig at øvelsesaktiviteten bør økes.

Revisor vil anbefale at øvelsestakten økes slik at kommunen etterlever forskriftskravet om at det skal gjennomføres øvelser annet hvert år.

- Det fremkommer at samtlige av øvelsene har blitt evaluert i form av skriftlige evalueringsnotater. Notatene inneholder blant annet opplysninger om tema og tidspunkt for øvelsene, hvem som deltok og eventuelle forbedringstiltak. Videre går det frem at deltakerne har mottatt veiledning og opplæring i forbindelse med øvelsene.
- Mange respondenter tilkjenner at kommunens helse- og omsorgstjeneste har gjort en god jobb i forbindelse med koronapandemien, og at ansatte har satt seg godt inn i planer og rutiner. Det har vært mye fokus på å sikre god smittevernopplæring av ansatte, og tiltak har blitt løpende evaluert. Eksempelvis har smittevernplanens rutinebeskrivelser blitt videreutviklet underveis i pandemien.

5.4 Problemstilling IV: Vedr. håndtering av pandemi

Problemstilling IV, jf. punkt 2.2, fokuserer på i hvilken grad kommunen har vært i stand til å håndtere koronapandemien. Av punkt 9.1.4 i vedlegg B går det frem at revisor legger til grunn følgende oppsummerte revisjonskriterium for problemstilling IV:

- Kommunen har etterlevd Helsedirektoratets nasjonale retningslinjer for organisering av beredskapsarbeidet i forbindelse med koronapandemien (jf. punkt 9.1.4).

5.4.1 Innhentede data

Kommunens kriseledelse er satt sammen av personer med ansvar for ulike områder i kommunen⁶, og alle i kriseledelsen har oppnevnte stedfortredere. Pr. tiden avholder kriseledelsen møte annenhver uke, og det skrives referat fra møtene. I intervjuene tilkjenner mange respondenter at kriseledelsen har fungert godt og strukturert under

---

⁶ Kriseledelsen består av ordfører, kommunedirektør (operativ leder), kommuneoverlege, samtlige kommunalsjefer, beredskapskoordinator, kommunikasjonskoordinator samt loggfører. Under koronapandemien har kriseledelsens møter også blitt utvidet med enkelte andre deltakere, heriblant leder for helsestasjonen samt varaordfører.

koronapandemien. Et kjernepunkt har også vært å sikre god informasjon til innbyggerne. Kommunens hjemmesider har eksempelvis nesten daglig, blitt oppdatert med koronarelatert informasjon.

I kommunen er det etablert en særskilt smitteverngruppe som blant annet avlaster kriseledelsen i praktisk spørsmål. Smitteverngruppen består av 6-7 personer, inkludert kommuneoverlege, samt representanter fra helsestasjon og alle tjenesteområder innen helse og mestring. Flere respondenter gir uttrykk for at smitteverngruppen er et egnet forum til å håndtere smittevernsaker på et lavere nivå enn kriseledelsen. Pr. tiden avholder smitteverngruppen møte en gang pr. uke, og det skrives referat fra møtene.

I Sør-Odal kommune er kommuneoverlegen ansatt i 40 % stilling. Kommuneoverlegen har oppnevnt en stedfortreder, men respondenter opplyser at denne stedfortrederfunksjonen har vært noe sårbar med hensyn til tilgjengelighet.

Det blir opplyst at Sør-Odal kommune har hatt tilstrekkelig god kapasitet til å gjennomføre smittesporing, koronatesting og vaksinerings. Helsepsykiatere og jordmødre benyttes i liten grad til å gjennomføre testing og smittesporing, bortsett fra som bakvakt. Noen helsepsykiatere benyttes til å gjennomføre vaksinerings, men mye av personalet er også leid inn (pensjonerte sykepleiere) eller tilført fra andre kommunale avdelinger.

I forbindelse med koronapandemien har det vært mye fokus på å sikre nødvendig opplæring og forankring i planverk og organisasjon. Det har blant annet blitt gjennomført nettkurs i smittevern for ansatte i skole, barnehage, sykehjem og hjemmetjeneste. I denne forbindelse har det også blitt utarbeidet flere rutinebeskrivelser.

Det blir tilkjennegitt at det har forekommet en god kultur for samarbeid på tvers av kommunale avdelinger under pandemien. Respondenter opplyser at kommunen har gjort så godt den kunne for å ivareta tjenestetilbudet til barn, unge, gravide og utsatte grupper, men tilbudet er ikke like godt som før grunnet fysiske begrensninger. Videokonsultasjoner er for eksempel ikke særlig egnet innen psykisk helse, så kommunen har møtt enkelte brukere ute i friluft. Under pandemien har ensomheten naturlig nok økt i samfunnet.

Kommunens mål har vært å holde skole og barnehager oppe så mye som mulig, men alt kommunalt tjenestetilbud risikovurderes som følge av pandemien. På skolen har det, flere

ganger enn ønskelig, vært nødvendig å sette elever i karantene. Noen elever har gjennomført mange karantener.

Det er Glommasvingen skole som selv definerer hvilke elever som er «sårbare» og dette er gjerne knyttet til lærevansker, vanskelig familiesituasjon, fysiske eller psykiske vansker. Ved skolen benytter alle elever læringsbrett, men sårbare elever fikk tilbud om å få være på skolen under nedstengingen våren 2020 (hjemmeskolen). Det blir tilkjennegitt at man har vært gode til å organisere kohorter og det har ikke forekommet smitteutbrudd ved skolen. Større voksentetthet og oppdeling i mindre grupper opplyses samtidig ha fungert meget godt i barnehagene.

Smitteutbruddet ved sykehjemmet våren 2020 var en meget krevende situasjon med to pasientdødsfall. Trolig kom smitten inn på sykehjemmet ved at en ansatt var smittet, men uten at det sikkert kan bekreftes. Sykehjemmet har umoderne lokaler som er utfordrende i smittesituasjoner, og det ble tidlig satt i gang forebyggende tiltak for å hindre smittespredning. Respondenter forteller at man har arbeidet mye med bevegelsesmønsteret på sykehjemmet, herunder oppdeling i flere garderober og endret turnus med arbeidslag som ikke blandes. Utbruddet ble begrenset til kun korttidsavdelingen ved sykehjemmet. Siden mai/juni 2020 har det kun vært én ansatt som har vært koronasmittet.

Sykehuset har ikke skrevet ut koronasyke pasienter til sykehjemmet, selv om dette er en mulighet som kan oppstå. I så tilfelle er det etablert en egen adskilt koronaavdeling ved sykehjemmet. Respondenter forteller at dersom man får bekreftet at noen av sykehjemspasientene er smittet, blir disse også straks overført til koronaavdelingen. Sykehjemmets koronaavdeling driftes ikke i det daglige, men vil bli tilført personalressurser ved mistanke om smitte eller smitteutbrudd.

Det blir opplyst at kommunen, i samsvar med Helsedirektoratets nasjonale retningslinjer, har hatt jevnlig og god dialog med en rekke eksterne aktører i koronarelaterte spørsmål. Eksempler på slike aktører er:

- Statsforvalteren i Innlandet
- Akershus universitetssykehus
- Fastlegene i kommunen

- Folkehelseinstituttet
- Sanitetsforeningen
- Kommunene i Kongsvingerregionen

I Kongsvingerregionen har kommunene samarbeidet med Akershus universitetssykehus knyttet til planer for overføring av pasienter og frigjøring av sykehuskapasitet.

5.4.2 Revisors vurdering

Revisors vurdering er at Sør-Odal kommune har etterlevd ovennevnte revisjonskriterium på en i hovedsak tilfredsstillende måte. Som begrunnelse for dette vil revisor anføre følgende funn/bemerkninger:

- Kommunens kriseledelse er satt sammen av personer med ansvar for ulike områder i kommunen, og alle i kriseledelsen har oppnevnte stedfortredere. I intervjuene tilkjennegir mange respondenter at kriseledelsen har fungert godt og strukturert under koronapandemien.
- I kommunen er det etablert en særskilt smitteverngruppe som blant annet avlaster kriseledelsen i praktisk spørsmål. Flere respondenter gir uttrykk for at smitteverngruppen er et egnet forum til å håndtere smittevernsaker på et lavere nivå enn kriseledelsen.
- I Sør-Odal kommune er kommuneoverlegen ansatt i 40 % stilling. Kommuneoverlegen har oppnevnt en stedfortreder, men respondenter opplyser at denne stedfortrederfunksjonen har vært noe sårbar med hensyn til tilgjengelighet.

Revisor vil anbefale at kommunen ser på muligheten for å styrke funksjonen som kommuneoverlegens stedfortreder.

- Det blir opplyst at Sør-Odal kommune har hatt tilstrekkelig god kapasitet til å gjennomføre smittesporing, koronatesting og vaksinerings. Helsesykepleiere og jordmødre benyttes i liten grad til å gjennomføre testing og smittesporing, bortsett fra som bakvakt.
- I forbindelse med pandemien har det vært mye fokus på å sikre nødvendig opplæring og forankring i planverk og organisasjon. Det har blant annet blitt gjennomført nettkurs i smittevern for ansatte i skole, barnehage, sykehjem og hjemmetjeneste.

- Det blir tilkjennegitt at det har forekommet en god kultur for samarbeid på tvers av kommunale avdelinger under pandemien. Respondenter opplyser at kommunen har gjort så godt den kunne for å vareta tjenestetilbudet til barn, unge, gravide og utsatte grupper, men tilbudet er ikke like godt som før grunnet fysiske begrensninger.
- Kommunens mål har vært å holde skole og barnehager oppe så mye som mulig, men alt kommunalt tjenestetilbud risikovurderes som følge av pandemien. Ved skolen benytter alle elever læringsbrett, men sårbare elever fikk tilbud om å få være på skolen under nedstengingen våren 2020 (hjemmeskolen). Det blir tilkjennegitt at man har vært gode til å organisere kohorter og det har ikke forekommet smitteutbrudd ved skolen. Større voksentetthet og oppdeling i mindre grupper opplyses samtidig ha fungert meget godt i barnehagene.
- Sykehuset har ikke skrevet ut koronasyke pasienter til sykehjemmet, selv om dette er en mulighet som kan oppstå. I så tilfelle er det etablert en egen adskilt koronaavdeling ved sykehjemmet. Respondenter forteller at dersom man får bekreftet at noen av sykehjemspasientene er smittet, blir disse også straks overført til koronaavdelingen.
- Det blir opplyst at kommunen, i samsvar med Helsedirektoratets nasjonale retningslinjer, har hatt jevnlig og god dialog med en rekke eksterne aktører i koronarelaterte spørsmål. I Kongsvingerregionen har kommunene samarbeidet med Akershus universitetssykehus knyttet til planer for overføring av pasienter og frigjøring av sykehuskapasitet.

5.5 Revisors konklusjon og samlede anbefalinger

Følgende problemstillinger er satt opp for forvaltningsrevisjonsprosjektet:

- I. Hvordan håndterer kommunen sin overordnede beredskapsplikt?
- II. I hvilken grad er det en klar og tydelig ansvarsfordeling i beredskapsarbeidet?
  - Herunder sett i forhold til etablerte delberedskapsplaner.
- III. Er beredskapsarbeidet tilstrekkelig forankret i helse- og omsorgstjenesten?
- IV. I hvilken grad har kommunen vært i stand til å håndtere koronapandemien?

Med bakgrunn i de vurderinger som er foretatt i relasjon til hver problemstilling, er revisors samlede konklusjon at Sør-Odal kommune har etterlevd de fastsatte revisjonskriteriene på en primært tilfredsstillende måte. Revisor fremmer følgende samlede anbefalinger:

- Det fremkommer at kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse ikke har blitt oppdatert etter ferdigstillelsen i 2015, mens den overordnede beredskapsplanen sist ble revidert i mars 2018.

Revisor vil anbefale at kommunen ser til at risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsplanen oppdateres/revideres i samsvar med fastsatte krav.

- I undersøkelsen går det frem at det er innholdsmessig samordning mellom kommunens overordnede beredskapsplan og delberedskapsplanene, men det blir også gitt uttrykk for at det kan være behov for å standardisere delberedskapsplanene etter en felles mal. Videre blir det tilkjennegitt at alle kommunale beredskapsplaner burde samles i et felles hoveddokument. På denne måten ville man sikre bedre oversikt og struktur i planverket.

Revisor vil anbefale at kommunen vurderer å standardisere delberedskapsplanene etter en felles mal, foruten å samle alle kommunale beredskapsplaner i et felles hoveddokument.

- Det fremkommer av undersøkelsen at Sør-Odal kommune har deltatt i flere beredskapsøvelser, men flere respondenter tilkjenner samtidig at øvelsesaktiviteten bør økes.

Revisor vil anbefale at øvelsestakten økes slik at kommunen etterlever forskriftskravet om at det skal gjennomføres øvelser annet hvert år.

- I Sør-Odal kommune er kommuneoverlegen ansatt i 40 % stilling. Kommuneoverlegen har oppnevnt en stedfortreder, men respondenter opplyser at denne stedfortrederfunksjonen har vært noe sårbar med hensyn til tilgjengelighet.

Revisor vil anbefale at kommunen ser på muligheten for å styrke funksjonen som kommuneoverlegens stedfortreder.

6 Kommunedirektørens uttalelse til rapporten

Det vises til forvaltningsrevisjonens rapport Beredskapsarbeid i Sør-Odal kommune.

I oversendelsesbrevet bes det om kommunedirektørens syn på rapporten:

«Kommunedirektøren får rapporten til uttalelse i henhold til kommuneloven § 23-5, annet ledd. Hensikten med uttalelsen er å få frem kommunedirektørens syn på rapporten, på revisors vurderinger, konklusjoner og anbefalinger. Vi ber også om tilbakemelding på:

- *Om det planlegges å iverksette tiltak på bakgrunn av rapportens konklusjoner og anbefalinger. I så tilfelle. Hvilke tiltak planlegges, og når er de tenkt innført.*
- *Om rapporten oppfattes som nyttig for kommunen. Det bes om at svaret begrunnes.*

Kommunedirektøren har også mulighet til å kommentere bruk av revisjonskriterier, metode, anvendte kilder eller data og/eller dialogen med revisor under prosjektgjennomføringen».

Kommunedirektøren mener rapportens hovedkonklusjoner og anbefalinger er i tråd med organisasjonens oppfatning.

Rapporten oppfattes som nyttig for kommunen, spesielt i forhold til planlagt revisjon av overordnede planer og delplaner, samt utarbeiding av plan for øvelser.

Kommunedirektøren har for øvrig ingen kommentarer til revisjonskriterier, metode, anvendte kilder eller data og/eller dialog med revisor under prosjektgjennomføringen.

Kommunedirektørens uttalelser til hovedkonklusjoner og anbefalinger, samt planlagte tiltak beskrives under:

Vedrørende første kulepunkt som lyder:

- Det fremkommer at kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse ikke har blitt oppdatert etter ferdigstillingen i 2015, mens den overordnede beredskapsplanen sist ble revidert i mars 2018.

Revisor vil anbefale at kommunen ser til at risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsplanen oppdateres/revideres i samsvar med fastsatte krav.

Kommunens kommentar:

Det planlegges for en revisjon av kommunens overordnede risiko- og sårbarhetsanalyse i 2022. Kommunen vil høyst sannsynlig benytte eksterne bidragsyttere for å sikre denne prosessen med hensyn på både arbeidets omfang og tilpasning til gjeldende veileder og lover/forskrifter. Kostnader for gjennomføringen av dette arbeidet må synliggjøres i kommunens budsjett for 2022.

Vedrørende andre kulepunkt som lyder:

- I undersøkelsen går det frem at det er innholdsmessig samordning mellom kommunens overordnede beredskapsplan og delberedskapsplanene, men det blir også gitt uttrykk for at det kan være behov for å standardisere delberedskapsplanene etter en felles mal. Videre blir det tilkjennegitt at alle kommunale beredskapsplaner burde samles i et felles hoveddokument. På denne måten ville man sikre bedre oversikt og struktur i planverket.

Revisor vil anbefale at kommunen vurderer å standardisere delberedskapsplanene etter en felles mal, foruten å samle alle kommunale beredskapsplaner i et felles hoveddokument.

Kommunens kommentar:

Arbeidet med å standardisere delberedskapsplanene etter en felles mal er igangsatt og vil følges opp under arbeidet med revisjon av kommunens overordnede planverk, jf. kommentar til første kulepunkt.

Vedrørende tredje kulepunkt som lyder:

- Det fremkommer av undersøkelsen at Sør-Odal kommune har deltatt i flere beredskapsøvelser, men flere respondenter tilkjenne gir samtidig at øvelsesaktiviteten bør økes.

Revisor vil anbefale at øvelsestakten økes slik at kommunen etterlever forskriftskravet om at det skal gjennomføres øvelser annet hvert år.

Kommunens kommentar:

Kommunen vil utarbeide øvelsesplaner som sørger for at kommunen etterlever forskriftskravet til gjennomføring av øvelser. Det er naturlig å se på dette i tilknytning til øvrig arbeid med revisjon av kommunens overordnede planverk, jf. kommentar til første kulepunkt.

Vedrørende siste kulepunkt som lyder:

- I Sør-Odal kommune er kommuneoverlegen ansatt i 40 % stilling. Kommuneoverlegen har oppnevnt en stedfortreder, men respondenter opplyser at denne stedfortrederfunksjonen har vært noe sårbar med hensyn til tilgjengelighet.

Revisor vil anbefale at kommunen ser på muligheten for å styrke funksjonen som kommuneoverlegens stedfortreder.

Kommunens kommentar:

Det pågår et utredningsarbeid for å etablere et regionalt samarbeid for et samfunnsmedisinsk senter inkludert miljørettet helsevern i Kongsvinger regionen.

Rådmannsutvalget (RU) ga i januar 2020 Helseledernetverket i oppdrag å utrede regionalt samarbeid for samfunnsmedisinsk senter og miljørettet helsevern. Helseledernetverkets foreslåtte mandat ble godkjent i RU og det ble utarbeidet fremdriftsplan og etablert en arbeidsgruppe. Så kom pandemien og utredningen ble satt på vent. Gjennom pandemien har kommunene erfart viktigheten av å få på plass et slikt samarbeid, og regionrådet har løftet dette frem som et prioritert arbeid.

Med et samfunnsmedisinsk senter vil sårbarheten knyttet til fravær og ferieavvikling reduseres ved at flere kommuneoverleger jobber sammen i et team. Det tas sikte på politisk behandling av arbeidsgruppas rapport og anbefalinger høsten 2021, og at etablering kan skje tidlig i 2022.

Avslutningsvis ønsker vi å takke for et godt samarbeid med forvaltningsrevisjonen.

Med vennlig hilsen

Anita Orlund

Kommunedirektør

7 Kilder

Andersen, Jon Aarum (1995): *Ledelse og ledelsesteorier. Om hvilke svar ledelsesforskningen kan gi*. Oslo: Bedriftsøkonomens forlag.

Andersen, Kari Merete, Bodhild Laastad, Stein Ove Songstad og Anna Ølnes (2006): *Veileder i forvaltningsrevisjon*. Oslo: Norges Kommunerevisorforbund.

Bryman, Alan (2004): *Social research methods*. 2. utgave. Oxford: Oxford University Press.

COSO (2005): *Helhetlig risikostyring - et integrert rammeverk*. Oslo: Norges Interne Revisorers Forening.

Dahler-Larsen, Peter (2002): *At fremstille kvalitative data*. Odense: Odense universitetsforlag.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) (2018): *Veileder til forskrift om kommunal beredskapsplikt*.

Eriksen, Frits A., Ole Kr. Rogndokken og Stein Ove Songstad (2000): *Veileder forvaltningsrevisjon*. Oslo: Norges kommunerevisorforbund.

Forskrift om kommunal beredskapsplikt (2011).

Helsedirektoratet (2021): *Koronavirus – beslutninger og anbefalinger. Nasjonal veileder*.

Holme, Idar Magne og Bernt Krohn Solvang (1996): *Metodevalg og metodebruk*. 3. utgave. Oslo: Tano.

Jacobsen, Dag Ingvar (2005): *Hvordan gjennomføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. 2. utgave. Kristiansand: Høyskoleforlaget.

Kjellberg, Francesco og Marit Reitan (1995): *Studiet av offentlig politikk. En innføring*. Oslo: Tano.

Kommuneloven (2018).

Larsen, Ann Kristin (2007): *En enklere metode. Veiledning i samfunnsvitenskapelig forskningsmetode*. Bergen: Fagbokforlaget.

Norges Kommunerevisorforbund (2020): *RSK 001. Standard for forvaltningsrevisjon*. Oslo: Norges Kommunerevisorforbund.

Odelstingsproposisjon nr. 61 (2008-2009): *Om lov om endringer i lov 17. juli 1953 nr. 9 om sivilforsvaret mv. (innføring av kommunal beredskapsplikt)*.

Offerdal, Audun (2005): «Iverksettingsteori – resultatene blir sjelden som planlagt». I Baldersheim, Harald og Lawrence E. Rose (red.): *Det kommunale laboratorium*. 2. utgave. Bergen: Fagbokforlaget.

Pressman, Jeffrey L. og Aaron Wildavsky (1973): *Implementation. How great expectations in Washington are dashed in Oakland. Or, why it's amazing that federal programs work at all. This being a saga of the economic development administration. As told by two sympathetic observers who seek to build morals on a foundation of ruined hopes*. Berkeley, Calif.: California University Press.

Ryen, Anne (2002): *Det kvalitative intervjuet. Fra vitenskapsteori til feltarbeid*. Bergen: Fagbokforlaget.

Sivilbeskyttelsesloven (2010).

Sør-Odal kommune (2015): *Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse*.

Sør-Odal kommune (2016): *Overordnet beredskapsplan*.

Thagaard, Tove (1998): *Systematikk og innlevelse*. Bergen: Fagbokforlaget

Thorsvik, Jan (1985): «Hvorfor mislykkes offentlig politikk?». I Bleiklie, Ivar m.fl. (red.): *Politikkens forvaltning. Festskrift til Knut Dahl Jacobsen på 60-årsdagen 14. desember 1985*. Bergen: Universitetsforlaget.

Winter, Søren (2001): «Implementeringsforskningen og dens relation til evaluering». I Dahler-Larsen, Peter og Hanne Kathrine Krogstrup (red.): *Tendenser i evaluering*. Odense: Odense Universitetsforlag.

8 Vedlegg A: Sammenfatning av problemstillinger, revisjonskriterier og metode

Mens revisjonskriteriene utvelges med bakgrunn i problemstillingene og danner grunnlaget for hva de innhentede dataene skal vurderes opp mot, danner metoden grunnlaget for hvordan de nødvendige dataene skal kunne hentes inn. Det kan fastslås at forvaltningsrevisjon er en dynamisk prosess (Andersen, K.M. m.fl.: 2006).

Problemstillinger	Revisjonskriterier	Metode
Følgende problemstillinger er satt opp for forvaltningsrevisjonsprosjektet: I. Hvordan håndterer kommunen sin overordnede beredskapsplikt? II. I hvilken grad er det en klar og tydelig ansvarsfordeling i beredskapsarbeidet? ▪ Herunder sett i forhold til etablerte delberedskapsplaner. III. Er beredskapsarbeidet tilstrekkelig forankret i helse- og omsorgstjenesten? IV. I hvilken grad har kommunen vært i stand til å håndtere koronapandemien?	Kilder til revisjonskriterier: • Sivilbeskyttelsesloven. • Forskrift om kommunal beredskapsplikt. • Odelstingsproposisjon nr. 61 (2008-2009). • Veileder fra DSB til forskrift om kommunal beredskapsplikt (2018). • Helsedirektoratets veileder om håndtering av koronavirus (2021). • COSO-rammeverket. • Implementeringsteori.	Kvalitative intervjuer og dokumentanalyse

9 Vedlegg B: Utlede revisjonskriterier

9.1 Revisjonskriteriene og problemstillingene

I det følgende utledes det revisjonskriterier i relasjon til problemstillingene, jf. punkt 2.2.

9.1.1 Problemstilling I: Vedr. overordnet beredskapsplikt

Understående revisjonskriterier relaterer seg til problemstilling I, jf. punkt 2.2. Problemstillingen fokuserer på hvordan kommunen håndterer sin overordnede beredskapsplikt.

Frem til 2010 forelå det ingen lovkrav til generell kommunal beredskapsplikt. Det fulgte imidlertid av nærhetsprinsippet og av administrativ forvaltningspraksis at den enkelte kommune hadde ansvaret for ivaretagelse av befolkningens sikkerhet og trygghet (Odelstingsproposisjon nr. 61 (2008-2009)). Videre var kommunene som i dag, pålagt lovmessige krav til beredskapsforberedelser på ulike sektorområder, så som innen brannvern og helsetjenester.

Lov av 25. juni 2010 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven), lovfestet en generell kommunal beredskapsplikt. I lovens § 14 første ledd stilles det krav om at kommunen skal gjennomføre en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse⁷ for å kartlegge hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i lokalsamfunnet. I tillegg plikter kommunen å vurdere sannsynligheten for at disse hendelsene inntreffer og på hvilken måte hendelsene kan påvirke lokalsamfunnet.

Forskrift om kommunal beredskapsplikt inneholder flere krav til kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse. Analysen skal, i medhold av § 2, forankres i kommunestyret og som minimum omfatte:

- a) Eksisterende og fremtidige risiko- og sårbarhetsfaktorer i kommunen.
- b) Risiko- og sårbarhet utenfor kommunens geografiske område som kan ha betydning for kommunen.
- c) Hvordan ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer kan påvirke hverandre.

---

⁷Gjerne omtalt som ROS-analyse.

- d) Særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner og tap av kritisk infrastruktur.
- e) Kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet når den utsettes for en uønsket hendelse og evnen til å gjenoppta sin virksomhet etter at hendelsen har intruffet.
- f) Behovet for befolkningsvarsling og evakuering.

Kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse skal, med bakgrunn i sivilbeskyttelsesloven § 14 tredje ledd, som minimum oppdateres hvert fjerde år og forøvrig ved endringer i risiko- og sårbarhetsbildet.

Med utgangspunkt i risiko- og sårbarhetsanalysen skal kommunen utarbeide en overordnet beredskapsplan, jf. sivilbeskyttelsesloven § 15 første ledd. Etter § 4 annet ledd i forskrift om kommunal beredskapsplikt, skal beredskapsplanen som minimum inneholde:

- a) En plan for kommunens kriseledelse som gir opplysninger om hvem som utgjør kommunens kriseledelse og deres ansvar, roller og fullmakter, herunder hvem som har fullmakt til å bestemme at kriseledelsen skal samles.
- b) En varslingsliste over aktører som har en rolle i kommunens krisehåndtering.
- c) En ressursoversikt som skal inneholde opplysninger om hvilke ressurser kommunen selv har til rådighet og hvilke ressurser som er tilgjengelige hos andre aktører ved uønskede hendelser.
- d) Evakueringsplaner og plan for befolkningsvarsling basert på den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen.
- e) Plan for krisekommunikasjon med befolkningen, media og egne ansatte.

Kommunens overordnede beredskapsplan skal, med bakgrunn i sivilbeskyttelsesloven § 15 tredje ledd, som minimum revideres en gang pr. år.

Oppsummerte revisjonskriterier

- Kommunen har gjennomført en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse med forankring i kommunestyret. Analysen tilfredsstillende minimumskravene til innhold etter forskrift om kommunal beredskapsplikt og er som minimum oppdatert hvert fjerde år.
- Med utgangspunkt i risiko- og sårbarhetsanalysen har kommunen utarbeidet en overordnet beredskapsplan. Planen tilfredsstillende minimumskravene til innhold etter forskrift om kommunal beredskapsplikt og er som minimum revidert en gang pr. år.

9.1.2 Problemstilling II: Vedr. ansvarsfordeling i beredskapsarbeidet

Understående revisjonskriterier relaterer seg til problemstilling II, jf. punkt 2.2. Problemstillingen fokuserer på i hvilken grad det er en klar og tydelig ansvarsfordeling i beredskapsarbeidet, herunder sett i forhold til etablerte delberedskapsplaner.

I Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskaps veileder til forskrift om kommunal beredskapsplikt, blir det påpekt at krisesituasjoner setter krav til raske beslutninger og tiltak. Med dette som bakgrunn vil det være sentralt at beredskapsplaner presiserer hvem som skal gjøre hva, når og hvordan. I forskriftens § 4 første ledd går det frem at kommunens overordnede beredskapsplan skal samordnes og integreres med kommunens øvrige beredskapsplaner (delberedskapsplaner).

Det ovennevnte veilederen fremhever at kommunens beredskapsarbeid bygger på prinsippene om ansvar, likhet, nærhet og samvirke (se nedenfor). Prinsippene skal tydeliggjøre at samfunnssikkerhetsaktørene har et ansvar for å utvikle robuste samfunnsfunksjoner, ha beredskap og samarbeide med andre for å håndtere og normalisere situasjonen.

Ansvarsprinsippet

Den virksomheten som til daglig har ansvaret for et fagområde, har også ansvaret for samfunnssikkerheten på dette området. Ansvarsprinsippet innebærer en plikt til å

opprettholde viktige funksjoner og oppgaver innenfor egen virksomhet dersom det inntreffer en uønsket hendelse.

Likhetsprinsippet

Ved håndteringen av en uønsket hendelse skal kommunens organisering være mest mulig lik den ordinære organisasjonen. Erfaring og kunnskap om organisasjonen som opparbeides gjennom det daglige arbeidet, er et godt utgangspunkt for effektiv krisehåndtering.

Nærhetsprinsippet

En uønsket hendelse skal håndteres på lavest mulig nivå, for eksempel på skadestedet, i kommunen eller i virksomheten som er rammet.

Samvirkeprinsippet

Alle samfunnsikkerhetsaktører har et selvstendig ansvar for å sikre best mulig samarbeid med relevante aktører og virksomheter, både når det gjelder forebygging, beredskap og krisehåndtering.

Oppsummerte revisjonskriterier

- Kommunens beredskapsarbeid bygger på ansvarsprinsippet, likhetsprinsippet, nærhetsprinsippet og samvirkeprinsippet.
- Kommunens overordnede beredskapsplan er samordnet og integrert med kommunens øvrige beredskapsplaner (delberedskapsplaner).

9.1.3 Problemstilling III: Vedr. forankring i helse- og omsorgstjenesten

Understående revisjonskriterier relaterer seg til problemstilling III, jf. punkt 2.2. Problemstillingen fokuserer på i hvilken grad beredskapsarbeidet er tilstrekkelig forankret i helse- og omsorgstjenesten. Følgelig er spørsmålet knyttet til implementering, da implementering retter søkelyset på hva som skjer, om noe, etter at det er fastlagt en politikk for et samfunnsområde (Offerdal: 2005).

At implementeringen ikke alltid går som planlagt, finnes det mange eksempler på (Pressman og Wildavsky: 1973, Kjellberg og Reitan: 1995, Winter: 2001). En ting er selve vedtaket, en annen ting er hvordan det settes ut i livet (Offerdal: 2005). Det er mange forhold som kan forklare hvorfor implementeringen ikke alltid går som planlagt. Uklare mål, knapphet på tid, manglende økonomi og utilstrekkelige personalressurser, er eksempler på vanlige forklaringsfaktorer (Thorsvik: 1985, Offerdal: 2005).

Det er i tråd med allment aksepterte ledelsesprinsipper at en leder av en virksomhet etablerer systemer som blant annet skal bidra til å sikre at organisasjonen når de mål som er satt. Ifølge anerkjente normer for virksomhetsstyring, slik som COSO-rammeverket, medvirker systemer til gjennomføring av virksomhetens mål. Dette inkluderer blant annet aktiviteter for planlegging, oppfølging, opplæring og evaluering av tiltak.

I Sør-Odal kommune er det utarbeidet flere beredskapsplaner som berører helse- og omsorgstjenesten, heriblant kommunens overordnede beredskapsplan samt smittevernplan. For å sikre at plandokumentene forankres i organisasjonen, vil det være sentralt at planene øves jevnlig. Gjennom øvelser kan kommunen teste og videreutvikle sine beredskapsplaner og kriseorganisasjon, gi opplæring til de som inngår i kommunens kriseorganisasjon og avdekke styrker og svakheter i samfunnssikkerhetsarbeidet (DSB: 2018).

Etter § 7 i forskrift om kommunal beredskapsplikt, skal kommunens overordnede beredskapsplan øves annet hvert år. Kommunen skal også ha et system for opplæring som sikrer at alle som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehåndtering har tilstrekkelige kvalifikasjoner. Det er tilstrekkelig at opplæringen først og fremst gis i forbindelse med øvelser (DSB: 2018).

I forskriftens § 8 stilles det krav om at krisehåndteringen skal evalueres etter øvelser og uønskede hendelser. Bestemmelsen er gitt for å synliggjøre at erfaringer og læring gjennom øvelser og uønskede hendelser er viktige for å videreutvikle samfunnssikkerhetsarbeidet (DSB: 2018).

Oppsummerte revisjonskriterier

- Kommunen sikrer at det jevnlig foretas øving av beredskapsplaner som berører helse- og omsorgstjenesten. Etter § 7 i forskrift om kommunal beredskapsplikt, skal kommunens overordnede beredskapsplan øves annet hvert år. Kommunen skal også ha et system for opplæring som sikrer at alle som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehåndtering har tilstrekkelige kvalifikasjoner. Det er tilstrekkelig at opplæringen først og fremst gis i forbindelse med øvelser (DSB: 2018).
- Kommunen evaluerer krisehåndteringen etter øvelser og uønskede hendelser.

9.1.4 Problemstilling IV: Vedr. håndtering av pandemi

Understående revisjonskriterier relaterer seg til problemstilling IV, jf. punkt 2.2. Problemstillingen fokuserer på i hvilken grad kommunen har vært i stand til å håndtere koronapandemien?

I Helsedirektoratets nasjonale veileder «Koronavirus – beslutninger og anbefalinger» fremkommer understående retningslinjer knyttet til organisering av beredskapsarbeidet.

***

Direktoratet ber kriseledelser i regionale helseforetak (RHF) / helseforetak (HF) og kommuner om å:

- Organisere kriseledelse med stedfortredere for å kunne stå i smitteutbrudd over tid – pandemierfaringer tilsier at kommunene også bør ha stedfortredere for kommuneoverlegene og tilstrekkelig kommuneoverlege-kapasitet til smitteutbrudd-kriseledelse langt ut i 2021.
- Gjøre seg kjent med virksomhetens beredskapsplan, smittevernplan, ressursoversikter og samarbeidsparter.
- Ha gjensidig dialog for samarbeid mellom helseforetak og kommuner om helsehjelp til befolkningen, smittevernutstyr, pasienttransport, prøvetaking mm.

- Ha regelmessig dialog med sine ledere i sykehus, legevakter, fastleger, kommunale tjenester og institusjoner, kommuneoverleger og smitteoppsporingsteam - for god situasjonsforståelse i tjenestene ved kapasitetsbelastende smitteutbrudd over lengre tid.
- Iverksette tiltak og ressursomdisponeringer for tilstrekkelig kapasitet til prøvetaking, smitteoppsporing og helsehjelp.
- Fortløpende risikovurdere alle tjenestetilbud, og ivareta tjenestetilbud til barn, unge, gravide og utsatte grupper.
- Samarbeide med Folkehelseinstituttet (FHI), frivillige organisasjoner, Siviltforsvaret, nabokommuner med flere.
- Rapportere behov for ressurstøtte til Fylkesmannen, Helsedirektoratet og FHI.

For frigjøring av sykehuskapasitet, skal HF og kommuner ha felles planer for overføring av pasienter fra sykehus til kommuner.

Kommunens kriseledelse skal sikre kapasiteter i tjenestene ved smitteutbrudd. Kommunene bør organisere adskilte tilbud til vanlige pasienter og til pasienter med mistenkt covid-19-luftveisplager.

Kommunene bør spesielt opprettholde et normalt tjenestetilbud til barn, unge, gravide og utsatte grupper generelt under koronapandemien. Ved smitteutbrudd bør det tilstrebes å holde barnehager og skoler så åpne som mulig. Helsedirektoratet tilrår at kommunene lærer opp egnede personer og bruker annet ressurspersonell til smitteoppsporing og testing slik at jordmødre og helsesykepleiere i størst mulig grad kan brukes for å opprettholde et tilgjengelig tilbud til barn, unge og gravide.

Oppsummert revisjonskriterium

- Kommunen har etterlevd Helsedirektoratets nasjonale retningslinjer for organisering av beredskapsarbeidet i forbindelse med koronapandemien.

10 Vedlegg C: Reliabilitet og validitet

10.1 Reliabilitet og validitet

Reliabilitet og validitet er sentrale begreper i kvalitetssikringen av undersøkelser. I det følgende angis sider ved undersøkelsens reliabilitet og validitet.

10.1.1 Reliabilitet

En undersøkelses reliabilitet bestemmes av hvordan målingene er gjort og hvor nøyaktig en er i den videre behandlingen av dataene (Holme og Solvang: 1996). For å sikre at respondentene «kjenner seg igjen» i de nedtegnede intervjudataene forelegges de sine respektive intervjureferater til verifisering.

Jacobsen (2005) fremhever at respondentene kan bli utsatt for en undersøkelseeffekt. Det er ikke uvanlig at en undersøkelsessituasjon kan oppfattes som kunstig og unaturlig. Dette kan få intervjuobjektene til å opptre noe annerledes enn de ellers ville ha gjort. Enkelte kan for eksempel bli reserverte med å svare på kritiske spørsmål. Som et ledd i å forhindre noe av dette forsøkes det i størst mulig grad å behandle respondentene anonymt. I rapporten henføres for eksempel ikke innhentede data direkte til enkeltrespondenter.

For at intervjusituasjonen skal oppleves så naturlig som mulig vektlegges det at intervjuene skal foregå i rolige omgivelser og at respondentene skal få snakke relativt fritt. En fordel med de kvalitative intervjuene er nettopp muligheten til å snakke relativt fritt. Imidlertid er det nødvendig med en viss struktur på intervjuene. Derfor utvikles det en intervjuguide med de sentrale temaene og spørsmålene for undersøkelsen (jf. vedlegg D). På denne måten unngås det i større grad at sentrale spørsmål kan utebli, foruten at det også forenkler analysearbeidet. Når det stilles spørsmål om bestemte temaer, blir det enklere å kategorisere og tolke dataene ut ifra dette. Hvilke spørsmål som stilles til hver enkelt respondent vil imidlertid variere noe. Dette kommer av deres ulike posisjoner og roller (jf. punkt 4.2). Flexibilitet er som Thagaard (1998) fremhever, viktig for å knytte spørsmålene til den enkelte respondents forutsetninger.

Videre har det vært fokus på å sikre at rapportens opplysninger stemmer overens med mottatte opplysninger og innhentede dokumenter. Derfor har forvaltningsrevisjonsrapporten blitt underlagt intern kvalitetssikring i henhold til Revisjon Øst sine rutiner for intern kvalitetskontroll av forvaltningsrevisjonsprosjekter. Rapportens grunnlag har i denne forbindelse blitt kontrollert flere ganger.

10.1.2 Validitet

Validiteten sier noe om hvor gyldige eller relevante dataene er for det en søker å undersøke (Eriksen m.fl.: 2000).

En fordel med den kvalitative intervjuundersøkelsen er at den sikrer høy begrepsvaliditet, hvilket omhandler at en faktisk måler det en søker å måle. Det er nemlig intervjuobjektene som i stor grad definerer hva som er den «riktige» forståelsen av fenomenet (Jacobsen: 2005). Det kvalitative intervjuet påtvinger ikke respondentene faste svaralternativer som et kvantitativt spørreskjema. Ved å stille utdypende spørsmål kan man således styrke muligheten for å avklare eventuelle misforståelser (Larsen: 2007). For å forenkle analyse- og kategoriseringsarbeidet har det imidlertid blitt valgt å strukturere intervjuene noe (jf. punkt 10.1.1). Intervjuene «flyter således ikke helt fritt».

Selv om det kvalitative intervjuet er egnet til å sikre høy begrepsvaliditet er det ikke like egnet til generalisering. Den kvalitative metoden vektlegger detaljer, nyanserikdom og det unike ved hver enkelt respondent (Jacobsen: 2005). En styrke ved metoden er at den er egnet til å oppnå nærhet og dybde på et avgrenset område (Ryen: 2002). Metoden kan være egnet til å undersøke komplekse problemer (Dahler-Larsen: 2002). En svakhet med metoden er imidlertid at den kan være lite egnet til generalisering. Ofte deltar det kun et fåtall personer i kvalitative intervjuundersøkelser. Gjennomføring av intervjuer er nemlig en omfattende og tidkrevende prosess. En konsekvens er at det kan bli problemer med representativiteten og dermed også muligheten til å generalisere (Bryman: 2004). Selv om intervjuundersøkelsen ikke er basert på generaliserbare data, har revisor vektlagt å intervju nøkkelpersoner innen kommunens beredskapsarbeid. Videre søker den angitte dokumentanalysen (jf. punkt 4.2) å supplere intervjudataene ved å fremskaffe et mer

skriftlig underlag. Revisor anser den valgte metodetrianguleringen som velegnet til å kunne fremskaffe nyanserte data i relasjon til problemstillingenes karakter (jf. punkt 4.1), hvilket igjen muliggjør at det kan reises aktuelle spørsmål med hensyn til kommunens beredskapsarbeid.

For å styrke undersøkelsens validitet har det videre blitt trukket inn sentral litteratur og regelverk som berører forvaltningsrevisjonens problemområde (jf. kapittel 3 og litteraturlisten). Dette har dannet basis for utledningen av revisjonskriteriene (jf. vedlegg B) og vil bidra til at det gis større visshet om at undersøkelsen og funnene er relevante.

11 Vedlegg D: Intervjuguide

Innledning

- Presentasjon av møtedeltakerne.
- Orientering om hva forvaltningsrevisjon er i sitt vesen.
- Orientering om bakgrunnen for prosjektet samt om prosjektets tidsplan. Det orienteres samtidig om at det skrives et referat fra intervjuet som sendes respondenten for godkjenning i etterkant.
- Ev. spørsmål ifra møtedeltakerne.

Hoveddel

- Organisering og ansvarsfordeling innen det undersøkte området.
- Presentasjon av problemstillinger.

Problemstilling I

Problemstillingen fokuserer på hvordan kommunen håndterer sin overordnede beredskapsplikt.

Følgende oppsummerte revisjonskriterier legges til grunn:

- Kommunen har gjennomført en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse med forankring i kommunestyret. Analysen tilfredsstiller minimumskravene til innhold etter forskrift om kommunal beredskapsplikt og er som minimum oppdatert hvert fjerde år.
- Med utgangspunkt i risiko- og sårbarhetsanalysen har kommunen utarbeide en overordnet beredskapsplan. Planen tilfredsstiller minimumskravene til innhold etter forskrift om kommunal beredskapsplikt og er som minimum revidert en gang pr. år.

Problemstilling II

Problemstillingen fokuserer på i hvilken grad det er en klar og tydelig ansvarsfordeling i beredskapsarbeidet, herunder sett i forhold til etablerte delberedskapsplaner.

Følgende oppsummerte revisjonskriterier legges til grunn:

- Kommunens beredskapsarbeid bygger på ansvarsprinsippet, likhetsprinsippet, nærhetsprinsippet og samvirkeprinsippet.
- Kommunens overordnede beredskapsplan er samordnet og integrert med kommunens øvrige beredskapsplaner (delberedskapsplaner).

Problemstilling III

Problemstillingen fokuserer på i hvilken grad beredskapsarbeidet er tilstrekkelig forankret i helse- og omsorgstjenesten.

Følgende oppsummerte revisjonskriterier legges til grunn:

- Kommunen sikrer at det jevnlig foretas øving av beredskapsplaner som berører helse- og omsorgstjenesten. Etter § 7 i forskrift om kommunal beredskapsplikt, skal kommunens overordnede beredskapsplan øves annet hvert år. Kommunen skal også ha et system for opplæring som sikrer at alle som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehåndtering har tilstrekkelige kvalifikasjoner. Det er tilstrekkelig at opplæringen først og fremst gis i forbindelse med øvelser (DSB: 2018).
- Kommunen evaluerer krisehåndteringen etter øvelser og uønskede hendelser.

Problemstilling IV

Problemstillingen fokuserer på i hvilken grad kommunen har vært i stand til å håndtere koronapandemien?

Følgende oppsummerte revisjonskriterier legges til grunn:

- Kommunen har etterlevd Helsedirektoratets nasjonale retningslinjer for organisering av beredskapsarbeidet i forbindelse med koronapandemien.

***

-Risikoforhold / suksesskriterier / forbedringspotensial knyttet til problemområdet.

-Ev. spørsmål ifra møtedeltakerne.

Avslutning

-Kort oppsummering.

-Ev. spørsmål ifra møtedeltakerne.

-Etterspørre relevante dokumenter innen området.

-Takke for samtalen – ser frem til videre samarbeid og tar kontakt ved behov.

Arkivsak-dok. 20/00015-5
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023 06.09.2021

SAK S-38/21 FR INNKJØP

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonsrapporten om **Innkjøp** til orientering.
2. Saken oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
  - a. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten om **Innkjøp** til orientering.
  - b. Kommunestyret ber administrasjonen følge opp rapportens anbefalinger.
  - c. Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra administrasjonen om hvordan anbefalingene er fulgt opp, innen 31.3.22.

Vedlegg:

1. Rapport forvaltningsrevisjon – Innkjøp, datert 05.08.21.

Saksframstilling:

I tråd med plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2021-2024, fattet kontrollutvalget i møtet 07.09.20 vedtak om bestilling av et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til innkjøp.

Kontrollutvalgets vedtak:

Kontrollutvalget viser til revidert plan for forvaltningsrevisjon (KS-sak 004/19) og bestiller en forvaltningsrevisjon knyttet til Innkjøp og en forvaltningsrevisjon knyttet til beredskap.

Prosjekt Innkjøp:

1. *Kontrollutvalget viser til revidert plan for forvaltningsrevisjon (KS-sak 004/19) og bestiller en forvaltningsrevisjon knyttet til Innkjøp*
2. *Prosjektet har følgende problemstillinger:*
  - 1) *Har Sør-Odal kommune et system for internkontroll som sikrer at lov og forskrift om offentlig anskaffelser følges?*
  - 2) *Har Sør-Odal kommune på plass et system for kompetanseforbedring innen anskaffelsesprosesser?*
  - 3) *Har Sør-Odal kommune rutiner og et system for planlegging av innkjøp?*
  - 4) *Har Sør-Odal kommune rutiner og et system for kontraktsoppfølging?*

Den endelige rapporten foreligger nå, se vedlegg 1.

Konklusjon

I revisors konklusjon (pkt. 11) skriver han:

«Forvaltningsrevisjonsprosjektet viser at Sør-Odal har mange rutiner og systemer på plass for å sikre en god gjennomføring av innkjøp. Rutinene er i stor grad laget i samarbeid med RIIK, og er således av god kvalitet. Det mangler en del på den interne opplæringen og kjennskapen til systemene og rutinene som eksisterer. Dette er en feil som også er avdekket i tidligere revisjoner og som derfor synes å være fulgt opp i liten grad i etterkant av revisjonene.»

Anbefalinger

Basert på rapportens funn kommer revisor med følgende anbefalinger (pkt. 12):

- *Kommunen bør sikre at ansatte med innkjøpsmyndighet har tilstrekkelig kompetanse.*
- *Kommunen bør kartlegge kompetansenivået til ansatte med innkjøpsmyndighet.*
- *Kommunen bør lage interne rutiner for opplæring.*
- *Kommunen bør gjøre rutinene knyttet til hvor man søker informasjon om innkjøp bedre kjent i organisasjonen.*
- *Kommunen bør sikre at erfaringer fra gjennomførte kontraktsoppfølginger blir dokumentert.*
- *Kommunen bør utarbeide retningslinjer som sikrer god dialog med leverandører.*

NKRF har utarbeidet anbefalinger i forhold til kontrollutvalgets påseansvar for forvaltningsrevisjon og anbefaling nr. 10 sier følgende om framlegging av rapport:

Revisor bør presentere det ferdige prosjektet for kontrollutvalget og svare på spørsmål i et møte.

Kontrollutvalget må kontrollere at rapporten er i henhold til bestillingen, og at alle problemstillingene er besvart. Men rapportens utforming, herunder dens innhold, vurderinger og konklusjoner faller inn under revisors selvstendige, faglige ansvar. Kontrollutvalget kan ikke selv endre en forvaltningsrevisjonsrapport. Dersom kontrollutvalget mener at revisors rapport ikke er god nok eller ikke svarer på bestillingen, bør dette avklares gjennom en dialog med revisor.

Ut fra sekretariatets bedømming gir rapporten svar på de problemstillingene som er gitt, og rapporten er i henhold til bestillingen. Det er en grundig og omfattende rapport. Forvaltningsrevisjonen er gjennomført iht. RSK 001, Standard for forvaltningsrevisjon.

Kommunedirektørens uttalelse

Rapportutkastet har vært sendt til kommunedirektøren på høring, jf. pkt. 13.

Kommunedirektøren hadde følgende kommentar til rapporten:

«Rapporten gir en beskrivelse av situasjonen i dag og kommer med anbefalinger til tiltak som vi støtter og vil arbeide med å forbedre.»

Kommunedirektøren hadde også noen korrigeringen til enkelte punkter i rapporten (pkt. 9.3 og pkt. 10.2), som revisorer skriver at er inkludert i den endelige rapporten.

Revisjon legger frem rapporten i møtet, og kommunedirektøren er invitert til saken.

Revisjon Øst IKS

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT

INNKJØP

SØR-ODAL KOMMUNE 2021

Postboks 84, 2341 Løten
Telefon: 62 43 58 00
<https://www.revisjon-ost.no>
E-post: post@rev-ost.no
Org. nr.: 974 644 576 MVA

Forord – om rapporten

Denne rapporten er bygget opp pedagogisk med et kort sammendrag som går gjennom hovedfunnene og konklusjonen i forvaltningsrevisjonsprosjektet i første kapittel.

Vi har valgt å benytte en «trafikklysmode» for å illustrere hva vi mener er i henhold til krav på området, det som er godkjent med merknad, og det som ikke er i henhold til krav på området. Hver vurdering blir merket med henholdsvis grønt, gul/oransje og rødt.

Vi gjør oppmerksom på at vurderinger med gul/oransje og rødt vil følge av beskrivelser av de mangler og/eller forbedringsmomenter vi mener at tjenesten har. For

leseren vil det derfor være nyttig å lese gjennom vurderingene som fremgår av underkapitlene for hver problemstilling, i tillegg til den informasjonen leseren får i sammendraget.

Rapporten er for øvrig utarbeidet med et digitalt tilsnitt og innehar lenker til ulike seksjoner av rapporten. Dette skal gjøre det enklere for leseren å navigere i rapportens innhold. Det er også lenket til de kilder som er digitalt tilgjengelige, for en mer interaktiv opplevelse av rapporten.

Rapporten er bygget opp etter NKRFs krav til sluttrapport i Standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001). Dette innebærer minstekravene til

- sammendrag ([kap. 1](#)),
- informasjon om bestillingen ([kap. 2](#)),
- problemstillingene ([kap. 7-10](#)),
- valg av metoder og vurdering av datagrunnlag ([kap. 5](#)),
- revisjonskriterier ([vedlegg A](#)),
- presentasjon av data ([kap. 7-10](#)),
- vurderinger (kap. 7-10),
- konklusjon ([kap. 11](#)),
- anbefalinger ([kap. 12](#)),
- kommunedirektørens uttalelse ([kap. 13](#)).

I tråd med RSK 001, ønsker vi å fremheve at vi vektlegger at forvaltningsrevisjoner skal «bidra til et godt beslutningsgrunnlag for de folkevalgtes styring og kontroll, og å bidra til læring».

Vi vil takke kontrollutvalget for oppgaven, og administrasjonen for tilrettelegging for en best mulig og effektiv gjennomføring av forvaltningsrevisjonsprosjektet.

Vi håper at leseren finner nytte i rapporten og vil benytte denne videre i forbindelse med en trygg og god forvaltning av tjenesteområdet.

Løten, den 5. august 2021

Magnus Michaelson

Magnus Michaelson
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Mathias G. Sem

Mathias Grendahl Sem
Utøvende forvaltningsrevisor

Innholdsfortegnelse

1	Sammendrag	4
2	Bakgrunn for prosjektet	6
3	Formål og aktualitet	6
4	Avgrensninger.....	6
5	Metode for revisjonen.....	6
6	Om RIIK.....	7
7	Problemstilling 1 – Internkontroll knyttet til innkjøp.....	9
8	Problemstilling 2 – Kompetanse i organisasjonen	15
9	Problemstilling 3 – Planlegging av innkjøp.....	20
10	Problemstilling 4 – Kontraktsoppfølging	24
11	Konklusjon	26
12	Anbefalinger	26
13	Kommunedirektørens uttalelse.....	27
14	Vedlegg A: Revisjonskriterier	28

Bilde på forsiden: Michal Tyrkiel

1 Sammendrag

Dette forvaltningsrevisjonsprosjektet har hatt til formål å undersøke om kommunens rutiner fungerer etter hensikten og er i tråd med gjeldende regelverk.

I prosjektet har vi hatt fire problemstillinger:

1. Har Sør-Odal kommune et system for internkontroll som sikrer at lov og forskrift om offentlige anskaffelser følges?
2. Har Sør-Odal kommune på plass et system for kompetanseforbedring innen anskaffelsesprosesser?
3. Har Sør-Odal kommune rutiner og et system for planlegging av innkjøp?
4. Har Sør-Odal kommune rutiner og et system for kontraktsoppfølging?

Det har blitt utledet revisjonskriterier til problemstillingene, som har vært til gjennomsyn hos og godkjent av tidligere rådmann i Sør-Odal kommune.

Problemstillingene har blitt besvart etter innhenting av data gjennom dokumentstudier, intervjuer og en spørreundersøkelse rettet mot innkjøpsansvarlige i linjen.

I dette prosjektet har vi vurdert at Sør-Odal kommune har et helhetlig internkontrollsystem. Systemet er under utvikling og kommunen har en del dokumenter og veiledere som til sammen danner et internkontrollsystem rettet mot innkjøpsområdet. Spørreundersøkelsen viser imidlertid at kommunens innkjøpsveileder er ukjent for mange, og at det er mange som ikke benytter verktøyet. Kommunen bør jobbe med å sikre at rutinene som finnes blir implementert og faktisk brukt i organisasjonen.

Vi mener at Sør-Odal kommune har et forbedringspotensial i arbeidet med å kartlegge den interne innkjøpskompetansen i organisasjonen. Svar fra spørreundersøkelsen viser at mange føler et behov for mer opplæring i anskaffelsesregelverket og at man ikke er komfortabel med innkjøpssystemet som brukes som følge av at man sjelden benytter dette. Informasjon vi har mottatt i intervjuer tilsier også at det er liten grad av opplæring i bruken av verktøyene som kommunen utarbeider. Vår oppfatning er at Sør-Odal kommune bør vurdere ytterligere opplæringstiltak samt å utarbeide interne rutiner for opplæring.

Vi mener at Sør-Odal kommune har rutiner og et system for planlegging av innkjøp. Felles anskaffelsesstrategi for samarbeidskommunene i RIIK trekker opp de overordnede linjene for kommunen sin planlegging av fremtidige innkjøp. Strategien er politisk vedtatt og således bindende.

Vår vurdering er at kommunen, gjennom RIIK, har rutiner og et system for kontraktsoppfølging, men at organisasjonens kjennskap til og bruk av verktøyene er begrenset. Det var få respondenter som svarte at de gjennomførte anskaffelser hvor kontraktsoppfølging inngikk som del av eierskapet til varen/tjenesten som blir levert. Det er derfor vanskelig å trekke gode slutninger av kommunens praksis. Informasjon gitt i intervju tyder likevel på at oppfølgingen er til dels personavhengig. Kommunen har i liten grad systemer som sikrer god dialog med leverandør, og bruker i liten grad erfaringer fra gjennomførte innkjøp til å forbedre rutinene til senere anskaffelser.

Vår konklusjon er at Sør-Odal kommune har fått en del rutiner og systemer på plass på det overordnede nivået med hensyn til innkjøp, hovedsakelig gjennom RIIK-samarbeidet. Som i tidligere revisjoner, mener vi at kontrollen avdekker at kommunen har mangler for intern opplæring og kjennskap i organisasjonen om eksisterende systemer og rutiner, og hvor man finner disse.

Basert på rapportens funn har vi derfor følgende seks anbefalinger til Sør-Odal kommune:

- Kommunen bør sikre at ansatte med innkjøpsmyndighet har tilstrekkelig kompetanse.
- Kommunen bør kartlegge kompetansenivået til ansatte med innkjøpsmyndighet.
- Kommunen bør lage interne rutiner for opplæring.
- Kommunen bør gjøre rutinene knyttet til hvor man søker informasjon om innkjøp bedre kjent i organisasjonen.
- Kommunen bør sikre at erfaringer fra gjennomførte kontraktsoppfølginger blir dokumentert.
- Kommunen bør utarbeide retningslinjer som sikrer god dialog med leverandører.

2 Bakgrunn for prosjektet

I henhold til kommuneloven § 23-2, punkt c, skal kontrollutvalget påse at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon i kommunen. Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak (§ 23-3, første ledd).

Kontrollutvalget i kommunen fattet i møte den 7.9.2020 vedtak om bestilling av et prosjekt rettet mot innkjøp. Vedtaket var som følger:

Vedtak

Kontrollutvalget viser til revidert plan for forvaltningsrevisjon (KS-sak 004/19) og bestiller en forvaltningsrevisjon knyttet til Innkjøp og en forvaltningsrevisjon knyttet til beredskap.

Prosjekt Innkjøp:

1. Kontrollutvalget viser til revidert plan for forvaltningsrevisjon (KS-sak 004/19) og bestiller en forvaltningsrevisjon knyttet til Innkjøp.
2. Prosjektet har følgende problemstillinger:
  - 1) **Har Sør-Odal kommune et system for internkontroll som sikrer at lov og forskrift om offentlige anskaffelser følges?**
  - 2) **Har Sør Odal kommune på plass et system for kompetanseforbedring innen anskaffelsesprosesser?**
  - 3) **Har Sør-Odal kommune rutiner og et system for planlegging av innkjøp?**
  - 4) **Har Sør-Odal kommune rutiner og et system for kontraktsoppfølging?**

3 Formål og aktualitet

Formålet med en forvaltningsrevisjonen er å undersøke om kommunens rutiner fungerer etter hensikten og er i tråd med gjeldende regelverk.

4 Avgrensninger

Prosjektet er avgrenset til kun å omhandle forhold som naturlig faller inn under problemstillingene. Det har ikke blitt foretatt undersøkelser av enkeltanskaffelser for å se om de ligger innenfor lovverket.

5 Metode for revisjonen

Datamaterialet til rapporten er innhentet gjennom bruk av følgende metoder:

- Dokumentstudier
- Dybdeintervju
- Spørreundersøkelse

Metodene befinner seg under de grenene av samfunnsvitenskapelige metoder som heter kvalitative og kvantitative metoder. Kvalitative metoder fokuserer, kort forklart, på å opparbeide mye data om et lite utvalg. Kvantitative metoder omhandler å samle inn en informasjon fra et stort antall respondenter. Det er problemstillingene som avgjør hvilken metode man bør velge. I denne forvaltningsrevisjonen er det problemstillinger som best kan besvares ved å bruke begge typer metoder.

5.1 Dokumentstudier

Dokumentstudier er en ikke-påtrengende metode. Det vil si at den ikke involverer informanter. Metoden brukes til å studere eksisterende materiale, og er mye brukt for anskaffelse av bakgrunnsinformasjon. Det er innhentet dokumentasjon om anskaffelsesrutiner, anskaffelsesstrategier og internkontrollrutiner.

5.2 Intervjuer

I et dybdeintervju er målet å skape en intervjusituasjon som ligner på en fri samtale. Informanten blir oppfordret til å snakke fritt om et forhåndsbestemt tema. God tid til intervjuet og en lite rigid intervjuguide er nyttig for å få maksimalt utbytte av denne typen intervjuer. I arbeidet med rapporten er det foretatt intervjuer med relevante aktører som representant fra RIIK, kommunens innkjøpskoordinator og to kommunalt ansatte med innkjøpsmyndighet. Det er også gjennomført oppstartmøte med innkjøpskoordinator og kommunaldirektør. Alle intervjuer ble foretatt med full åpenhet rundt tema og hva datamaterialet skulle brukes til. Alle referater er verifisert.

5.3 Spørreundersøkelse

Det er gjennomført en spørreundersøkelse via Questback som har gått ut til alle ansatte i kommunen som har innkjøpsmyndighet. Listene over de aktuelle ansatte ble fremskaffet av kommunens kommunalsjefer. Vi oppnådde en svarprosent på 50 %. Det vil si at det er en mulighet for en skeivfordeling i de svarene vi fikk inn. Man må også være forsiktig med å legge for mye vekt på resultatene. Hvis det er en tydelig ensartet retting i hva som blir svart, så kan det tillegges mer vekt.

6 Om RIIK

RIIK står for regionalt innkjøp i Kongsvingerregionen og er et innkjøpsamarbeid for Eidskog, Grue, Kongsvinger, Sør-Odal, Nord-Odal, Våler og Åsnes kommuner, samt for enkelte interkommunale selskaper. Samarbeidet er organisert som et vertskommunesamarbeid og har Kongsvinger som vertskommune. Det er per dags dato 3 ansatte i RIIK. Formålet med RIIK er å anskaffe og forvalte nødvendige og riktige varer og tjenester det er behov for på en måte som bidrar til en mest mulig kostandseffektiv utnyttelse av kommunens ressurser. RIIK har følgende oppgaver:

- Inngå og vedlikeholde felles rammeavtaler.
- Etablere felles rutiner for anskaffelser.
- Rådgivning og bistand i forbindelse med enkeltanskaffelser.
- Informasjon om og opplæring i anskaffelsesregelverket.

RIIKs styrende dokumenter er, *Vertskommuneavtale om regionalt innkjøpsamarbeid Kongsvingerregionen* og *Instrukser for innkjøpsleder, innkjøpsansvarlig og produktansvarlig*.

I RIIK er det et innkjøpsråd, bestående av deltakerkommunenes innkjøpsfaglige kontaktpersoner, innkjøpsleder og øvrige ansatte i RIIK. Innkjøpsrådet er et rådgivende organ for innkjøpsleder.¹ Rådet har beslutningsmyndighet for produktområder som innkjøpsamarbeidet skal inngå rammeavtaler på overfor deltakerkommunene. Innkjøpsrådet er kjernen i et faglig nettverk for innkjøpsarbeidet i kommunene. I det utvidede nettverket kan alle som har en rolle i innkjøpsarbeidet i deltakerkommunene inkluderes. Innkjøpsrådet har minimum tre årlige møter.

6.1 Tidligere revisjoner

Revisjon Øst IKS leverte rapporter med innkjøp som tema i 2014 og 2018. Rapporten fra 2014 omhandlet etterlevelse av lov om offentlige anskaffelser. Det ble konkludert med at kommunen hadde

¹ Innkjøpsleder er daglig leder i RIIK.

en del å hente på det formelle rundt større anskaffelser og den tilhørende dokumentasjonen. Kommunen var på den tiden i en prosess med å utarbeide rutiner for prosedyrer rundt større anskaffelser. I tillegg ble også lojaliteten til inngåtte rammeavtaler undersøkt. Konklusjonen var at lojaliteten til avtalene var tilfredsstillende. Rapporten hadde ni anbefalinger som kommunen skulle følge opp i etterkant.

Rapporten fra 2018 hadde internkontroll som hovedtema, der innkjøp var en del av de områdene som det ble sett nærmere på. Rapporten peker på manglende oversikt på innkjøpsfeltet. RIIG (nå RIIK), var viktig for kommunen, da det internt manglet overordnet styring. Den daværende innkjøpskoordinatoren hadde lite avsatt tid i sin stilling til å drive med innkjøpsarbeid. Vedkommende så på seg selv mer som et bindeledd mellom kommunen og RIIG. Innkjøpsveilederen som var utarbeidet blant annet med bakgrunn i rapporten fra 2014, var lite kjent og ble således ikke benyttet. Det var knyttet syv anbefalinger til rapportens innkjøpsdel.

6.2 Intern organisering i samarbeidskommunene

I avtalen med RIIG står det at den enkelte deltakerkommune skal utpeke en innkjøpsansvarlig kontaktperson for RIIG i kommunen. Kommunen skal også utpeke fagansvarlige og produktansvarlige. Per 21. mai 2021 var det 32 personer i kommunen med delegert innkjøpsmyndighet.

Sør-Odal kommune har siden forvaltningsrevisjonsrapporten fra 2018 ansatt en innkjøpsrådgiver. Rollen som innkjøpsrådgiver er ikke en fulltidsstilling, og tiden brukt på rollen varierer. Rollen har nå et mer tydelig ansvar mot innkjøpsfeltet og tidligere rådmann har i intervju gitt informasjon om at innkjøpsarbeidet i kommunen nå er forsterket kontra situasjonen i 2018. Innkjøp er ellers et linjeansvar i kommunen. Det vil si at det er ledelsen i den enkelte avdeling som foretar innkjøp. Innkjøpskoordinatoren blir involvert ved behov.

7 Problemstilling 1 – Internkontroll knyttet til innkjøp

Problemstilling 1:

Har Sør-Odal kommune et system for internkontroll som sikrer at lov og forskrift om offentlighet anskaffelser følges?

7.1 Revisjonskriterier for problemstilling 1

Følgende er en tabell med de kriterier vi har benyttet for å besvare problemstillingen og våre vurderinger av disse. Kriteriene er gjengitt i kortform. For en full utledning av revisjonskriteriene, se [vedlegg A](#). Tabellen er interaktiv og leseren kan gå rett til den enkelte vurdering ved å trykke på det enkelte kriteriet. Vurderingene er knyttet til de data som er samlet inn og som blir gjengitt i kapitlene nedenfor. Vi gjør derfor leseren oppmerksom på at vurderingene må sees opp imot de innhentede data i prosjektet.

Kriterie 1	Det skal være etablert et overordnet internkontrollsystem for kommunen som er skriftlig, kjent blant kommunens ansatte.
Kriterie 2	Det bør være etablert et eget system rettet mot innkjøpsområdet som omfatter de underpunkter som DFØ anser som viktige tiltak.

7.2 Innhentet data

I det følgende blir data innhentet gjennom intervjuer, dokumentstudier og spørreundersøkelsen presentert. Det vil først bli gitt informasjon om kommunens overordnede internkontrollsystem, etterfulgt av fakta om systemet som er etablert rettet mot innkjøpsområdet.

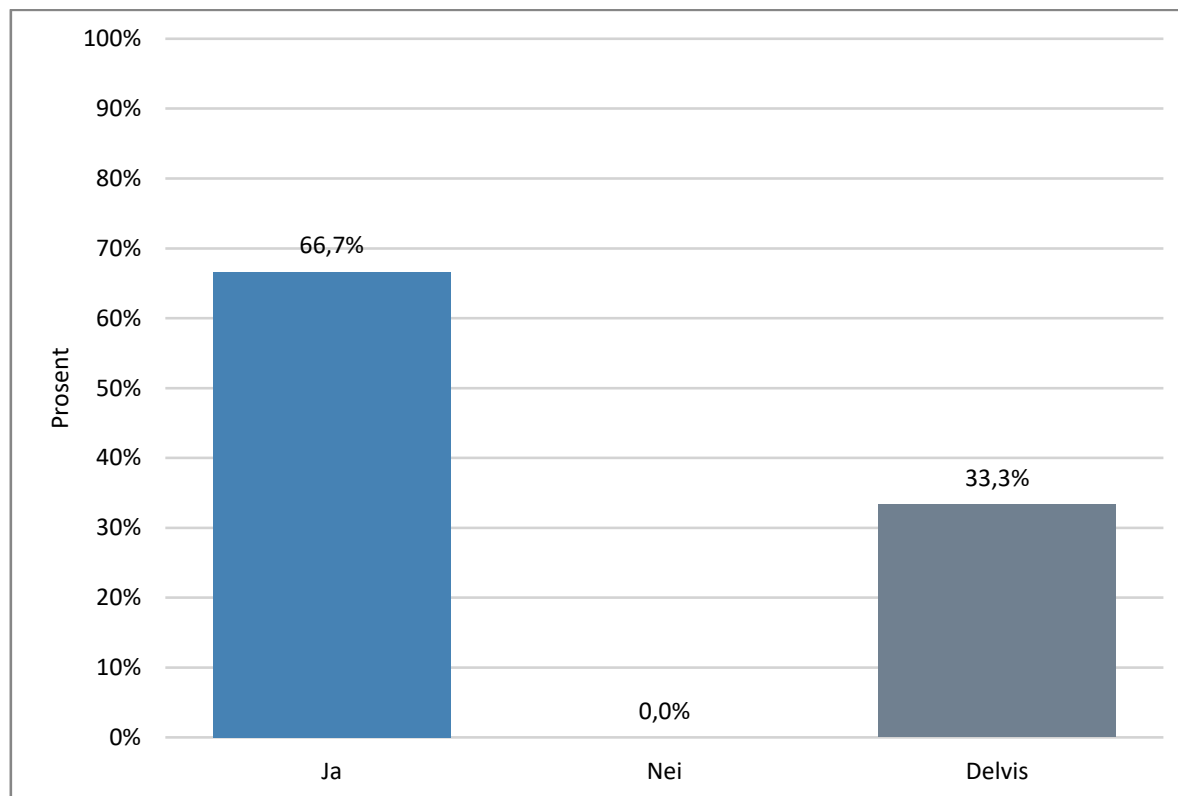
7.3 Kommunens internkontrollsystem

Sør-Odal kommune benytter seg av *Kilden* som sitt internkontrollverktøy. *Kilden* er nå ferdig implementert i kommunen i den forstand at alle enheter nå bruker systemet, men noen har kommet lengre enn andre i sin bruk av systemet. Det er fremdeles en kontinuerlig utbedring av systemet, der det legges inn nytt innhold. Det ble et særlig stort behov for nytt innhold etter en større omorganisering.

Kilden er et relativt nytt system, som har erstattet Compilo og som kommunen jobbet med implementeringen av i 2018. Revisor har i intervju fått motstridende informasjon vedrørende opplæringen i bruken av *Kilden*. Enkelte har ikke fått noe opplæring, mens andre har mottatt en begrenset opplæring. Det har videre vært opp til den enkelte ansatte å sette seg grundigere inn i systemet.

Vi har stilt spørsmål i spørreundersøkelsen knyttet til kjennskapen til kommunens internkontrollsystem. Svarene viser at 66 % av respondentene sier seg kjent med kommunens overordnede internkontrollsystem, mens 33 % er usikre på om de kjenner systemet. Dette stemmer overens med den informasjonen vi har fått i intervjuene der det blir informert om lite kjennskap til kommunens overordnede internkontrollsystem.

7.4 Internkontroll rettet mot innkjøpsområdet

Internkontrollen som er rettet mot innkjøpsområdet er ikke sammenfattet i ett enkelt dokument eller en rutinebeskrivelse. RIIK oppgir at de ikke stiller krav til hva som skal være på plass i et internkontrollsystem rettet mot innkjøp. Det er opp til den enkelte kommune selv å definere hva som skal være med. RIIK har ingen informasjonsrolle overfor deltakerkommunene på dette området. Det de bidrar med er maler og dokumentet *Ansvar og oppgavedeling ved offentlige anskaffelser*, som har med mye nyttig informasjon og som kan inngå i en internkontroll. Hensikten med dokumentet er:

- « - å få en tydeligere ansvars- og oppgavefordeling, samt plassere ansvar for gjennomføring/kvalitetssikring av anskaffelsesprosess,
- gi veiledning for arbeidsprosessen for anskaffelse,
- Sjekkliste og fremdriftsplan for anskaffelsen.»

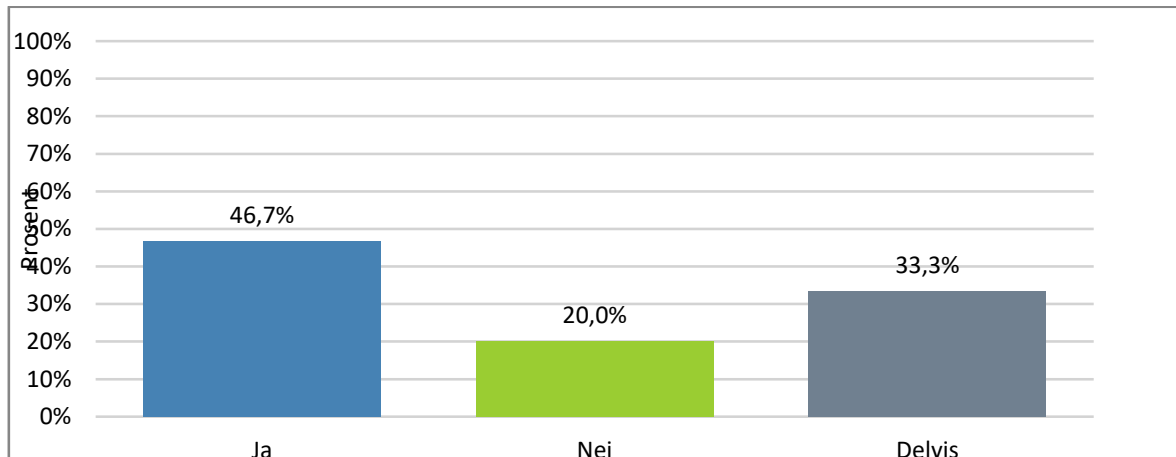
Dokumentet fungerer videre som en sjekkliste som kan fylles ut gjennom hele prosessen og som således vil kunne dokumentere alle ledd i en anskaffelse.

Eksisterende innkjøpsveileder

Et viktig dokument i interkontrollen mot innkjøp er innkjøpsveilederen. Den kom på plass i etterkant av revisjonens rapport fra 2014. Den ble sist revidert i juni 2018. Som tidligere nevnt ble det i rapporten fra 2018 avdekket innkjøpsveilederen i liten grad var i bruk i organisasjonen. Rapporten fra 2018 er fulgt opp i flere kontrollutvalgsmøter og ble sist behandlet i møte den 7.9.2020. Da var kommunen enda ikke i mål med å følge opp rapportens anbefalinger, som blant annet omhandlet å gjøre innkjøpsveilederen kjent blant alle ansatte med ansvar for innkjøp. Revisor har fått informasjon under intervjuer om at innkjøpsveilederen ikke er i bruk. Det opplyses videre at det ikke har vært noe fokus fra kommunens ledelse på at innkjøpsveilederen skal brukes. Innkjøpsveilederen er omfattende og

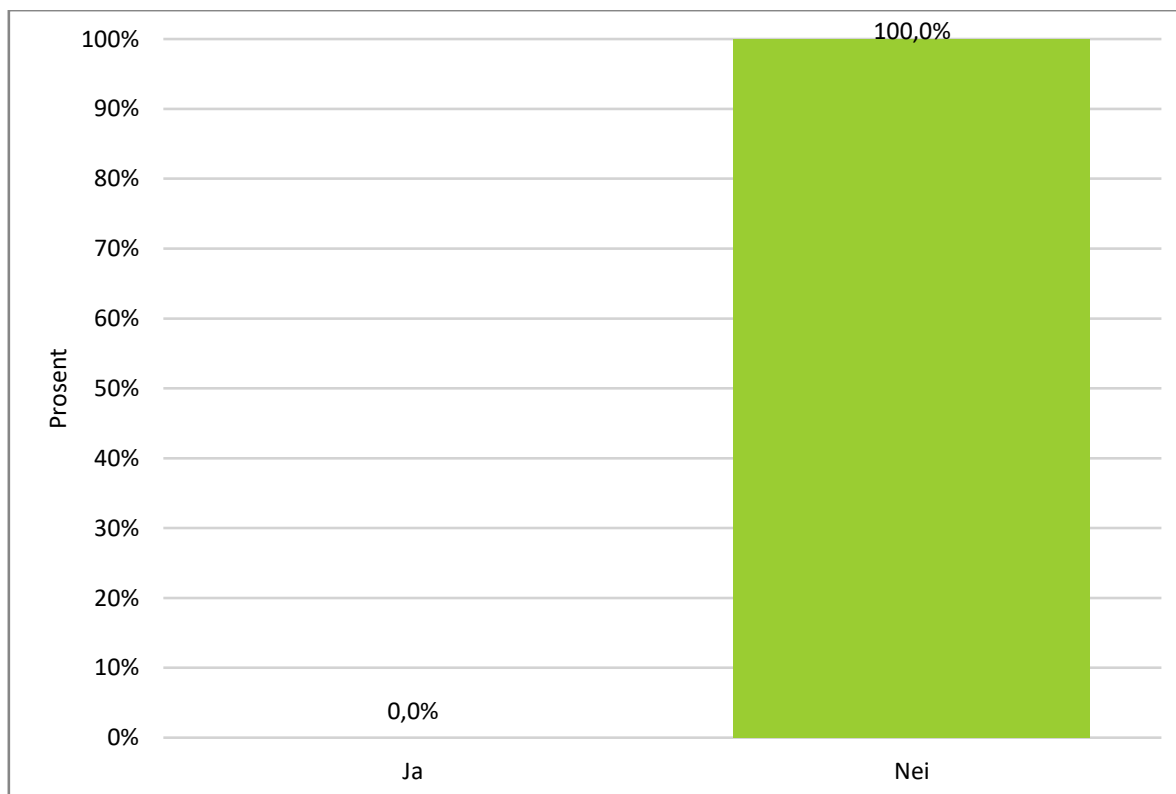
inneholder blant annet informasjon om interne retningslinjer, terskelverdier, prosedyrer for å gjennomføre innkjøp og relevante maler.

Vi har stilt spørsmål om respondentene er kjent med veilederen. Resultatet er følgende:

Dette viser at omtrent halvparten er kjent med veilederen, en god del er delvis mens hele 20 prosent ikke kjenner til dokumentet.

Videre ble de som oppga at de kjenner til veilederen spurt om den var aktivt i bruk. Her var svarene klare:

Dette gir en klar indikasjon på at den nåværende innkjøpsveileder ikke er i bruk i organisasjonen.

Ny innkjøpsveileder

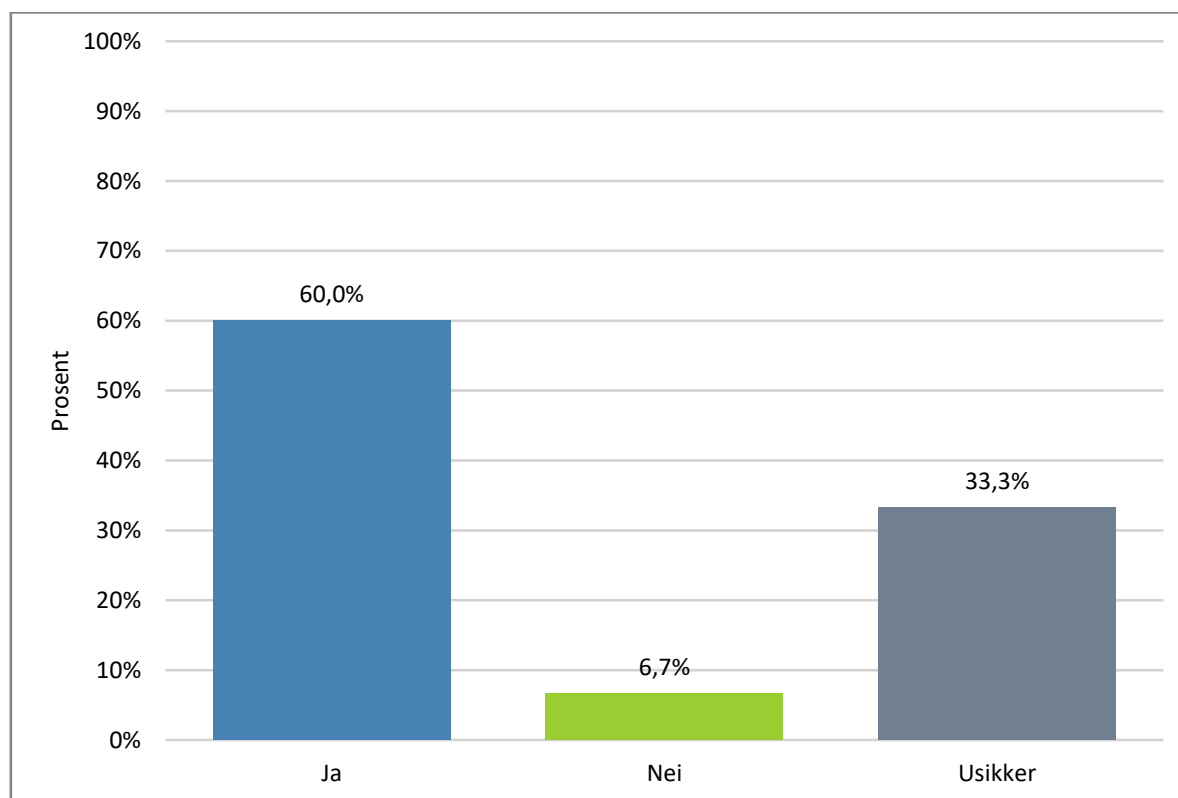
RIIK har i samarbeid med deltakerkommunene utarbeidet en ny og felles innkjøpsveileder. Den ble ferdigstilt i løpet av våren 2021. Det pågår nå en innkjøring og informasjonsprosess om veilederen. Den er ikke laget for å være en komplett lærebok om offentlige anskaffelser, men skal være en veileder som beskriver hvordan man gjennomfører innkjøp lokalt. Brukerne av veilederen skal penses inn på riktig spor og veilederen skal kunne vise til hvor man kan finne annen relevant informasjon som er mer dekkende for deres behov.

I Sør-Odal kommune er det gitt informasjon om den nye veilederen til et utvalg i ledergruppa. Det jobbes med å utarbeide en policy for mer konkrete retningslinjer for kommunen. Der skal blant annet fullmaktsmatriser og kontaktpersoner bli beskrevet. Vi har fått informasjon om at denne jobben ikke blir ferdig før på nyåret og blir på mange måter en kryssing av den nåværende innkjøpsveilederen og den nye som RIIK har laget.

Vi har blitt informert om at det ikke er planlagt en omfattende opplæring i den nye innkjøpsveilederen og i Sør-Odal-policyen, når disse to er ferdigstilt.

Kjennskap til rutinene

Vi stilte spørsmål om respondentene er kjent med de interne rutinene som gjelder for offentlige anskaffelser.

Som vi ser er flertallet enten kjent med rutinene eller er usikre.

Riktig bruk av oppdaterte maler er en viktig del av innkjøpssystemet til kommunen. Utviklingen av maler har vært et satsningsområde for RIIK og som de har brukt mye ressurser på. Resultatet er et godt utviklet sett med maler som er oppsatt i henhold til det gjeldende regelverket. På RIIKs sider ligger også en oversikt over alle de aktuelle rammeavtalene som er inngått gjennom innkjøpsamarbeidet. I

spørreundersøkelsen stilte vi derfor spørsmål om hvor de ansatte med innkjøpsansvar finner maler som skal brukes ved innkjøp. Spørsmålet ble stilt fordi de aktuelle malene både ligger i Kilden og på RIIK sine sider. Vi var da ute etter å få kartlagt om det er felles kunnskap om hvor man innhenter dokumentene man har behov for. Spørsmålet var utformet med en tekstboks der respondentene selv kunne skrive inn sine svar. Svarresultatene viser at flertallet henter malene fra Kilden. Et mindretall henter informasjonen fra RIIK sine sider. To av de som besvarte undersøkelsen oppga at de ikke visste hvor de nåværende malene var tilgjengelige.

7.5 Revisors vurdering

Basert på det overnevnte datagrunnlaget har revisor kommet med følgende vurderinger av oppnåelsen av revisjonskriteriene.

7.5.1 Vurdering av revisjonskriterie 1 – Overordnet internkontrollsystem

Sør-Odal kommune har byttet overordnet internkontrollsystem flere ganger i løpet av de siste 10 årene. Dette medfører at de ansatte stadig har nye systemer å sette seg inn i. Per juni 2021 er det Kilden som er kommunens verktøy og som er ferdig implementert, men det er også fremdeles under utvikling.

Den gjennomførte spørreundersøkelsen viser at flertallet er kjent med internkontrollsystemet, men en tredjedel av respondentene oppgir også at de ikke er sikre på om de kjenner til internkontrollsystemet. Det er imidlertid ingen som har svart at de ikke er kjent med internkontrollsystemet.

Basert på dette, mener vi at revisjonskriterie 1 er delvis etterlevd.

 Det skal være etablert et overordnet internkontrollsystem for kommunen som er skriftlig, og som er kjent blant kommunens ansatte.

7.5.2 Vurdering av revisjonskriterie 2 – Internkontroll mot innkjøp

Direktoratet for økonomistyring (DFØ) har følgende liste med punkter som de anbefaler at et internkontrollsystem som er rettet mot innkjøp bør dekke:

- Etablering av innkjøpsstrategi med handlingsplan.
- Rolle- og ansvarsfordeling.
- Fullmaktsystem som inkluderer beløpsgrenser for å tydeliggjøre ansvaret mellom ulike typer innkjøp.
- Etablere retningslinjer for innkjøp som skiller mellom rammeavtaler, direkteinnkjøp og avrop på rammeavtaler.
- Kommunisere mål og resultatkrav for virksomheten sine innkjøp og gi nødvendig opplæring.
- Etablere system for oppbevaring og tilgjengeliggjøring av rammeavtaler.
- Etablere system for kontraktsoppfølging og håndtering av endringsordre og tilleggsarbeid.

Enkelte av disse punktene vil bli vurdert i forbindelse med andre problemstillinger i denne rapporten. Blant annet blir punktet om kontraktsoppfølging dekket av problemstilling 4, mens punktet om nødvendig opplæring er dekket under problemstilling 2. Punkt en om innkjøpsstrategien er dekket i problemstilling 3. Dette medfører at vurderingene som er gjort under disse problemstillingene også har en innvirkning på denne vurderingen.

Avtalene med RIIK skisserer opp hvordan kommunen internt skal inndelegge ansvarsområdene sine, mellom innkjøpsansvarlige og produktansvarlige. Roller og ansvar blir videre utdypet i *Ansvars- og oppgavefordeling ved offentlige anskaffelser*. Kommunen bør jobbe med å ta det sistnevnte verktøyet fullt ut i bruk.

Fullmaktssystem med beløpsgrenser er nå inkludert i den eksisterende innkjøpsveilederen. I den nye veilederen er ikke dette inkludert. Det er igjen i *Ansvars- og oppgavefordeling ved offentlige anskaffelser* at man finner en slik oversikt der man lett kan se hvilket ansvar et innkjøp utløser.

Retningslinjer for innkjøp er lagt i innkjøpsveilederen, som nå er på vei til å bli implementert. Den kommende policyen som Sør-Odal kommune skal utarbeide, skal bidra til å klargjøre de interne retningslinjene for hvordan innkjøp skal gjennomføres.

Rammeavtalene er oppbevart hos RIIK, sammen med andre aktuelle maler og verktøy. Kommunen bør sikre at ansatte som har innkjøpsmyndighet vet hvor de oppdaterte maler befinner seg.

Vi mener at revisjonskriterie 2 er etterlevd.

 Det bør være etablert et eget system rettet mot innkjøpsområdet som omfatter de underpunkter som DFØ anser som viktige tiltak.

7.5.3 Oppsummert vurdering

Sør-Odal kommune har et helhetlig internkontrollsystem som er under utvikling og de har en del dokumenter og veiledere som til sammen danner et internkontrollsystem rettet mot innkjøpsområdet. Kommunen bør jobbe med å sikre at de rutiner som finnes blir implementert og faktisk tas i bruk.

8 Problemstilling 2 – Kompetanse i organisasjonen

Problemstilling 2:

Har Sør-Odal kommune på plass et system for kompetanseforbedring innen anskaffelsesprosesser?

8.1 Revisjonskriterier for problemstilling 2

Følgende er en tabell med de kriterier vi har benyttet for å besvare problemstillingen og våre vurderinger av disse. Kriteriene er gjengitt i kortform. For en full utledning av revisjonskriteriene, se [vedlegg A](#). Tabellen er interaktiv og leseren kan gå rett til den enkelte vurdering ved å trykke på det enkelte kriteriet. Vurderingene er knyttet til de data som er samlet inn og som blir gjengitt i kapitlene nedenfor. Vi gjør derfor leseren oppmerksom på at vurderingene må sees opp imot de innhentede data i prosjektet.

Kriterie 3	Kommunen bør sikre at ansatte som foretar større anskaffelser innehar den riktige kompetanse, og da gjerne dokumentert gjennom sertifiseringsordning for offentlige anskaffelser (SOA).
Kriterie 4	Kommunen bør ha rutiner for intern opplæring

8.2 Innhentet data

Datamaterialet som er innhentet for å svare på denne problemstillingen er innhentet gjennom dokumentstudier, intervjuer og spørreundersøkelser. Det vil bli presentert informasjon knyttet til hvilken kompetanseforbedring som tilbys, en oversikt over den interne kompetansen og de interne rutinene for opplæring.

8.3 Kompetansehevende tiltak

Et av formålene med RIIK er å sørge for økt innkjøpskompetane og kvalitet i innkjøpsarbeidet². Det er videre slått fast i instruksen til innkjøpskontoret ved daglig leder at de skal «*Gi råd, veiledning og opplæring til ansatte i kommunene i alle spørsmål knyttet til innkjøp*»³

Internt i kommunene er det innkjøpsansvarlig som skal «*bidra til å delta i informasjonsarbeid og opplæring om offentlige anskaffelser i egen organisasjon i samarbeid med innkjøpsleder i RIIK*». Det er rådmannen/kommunedirektøren som er kommunens øverste innkjøpsansvarlig. Rådmannen/kommunedirektøren skal etter avtalen med RIIK sørge for at kommunen har en innkjøpsansvarlig medarbeider. Vedkommende skal ha tilstrekkelig kompetanse om offentlige anskaffelser, samt få avsatt tid til å løse de oppgavene som ligger til rollen. Det er dermed kommunens innkjøpsansvarlig, som i Sør- Odal har tittelen innkjøpskoordinator, som skal bidra til opplæring i offentlige anskaffelser internt i organisasjonen.

RIIK har arrangert opplæringsseanser av varierende lengde og kompleksitet. Det mest omfattende kurset ble arrangert høsten 2020 og gikk over to dager. Kurset hadde ekstern kursholder og eksamen og resulterte i SOA basis-sertifisering hvis man besto eksamen. SOA er en nasjonal sertifiseringsordning for offentlige innkjøpere og den eneste offentlige sertifiseringsordningen på fagfeltet. Kurset hadde 20 deltakere, hvor to fra Sør-Odal kommune deltok. En av de to besto eksamen og ble sertifisert. Det har

² Avtale om vertskommunesamarbeid regionalt innkjøp i kongsvingeregionen del 3.

³ Instruks for daglig leder av Regionalt innkjøp i Kongsvingerregionen

ikke blitt gjennomført oppfølging eller gitt tilbud om å ta eksamen på nytt til vedkommende som strøk. RIIK har for øvrig ingen planer om å kjøre regelmessige SOA kurs.

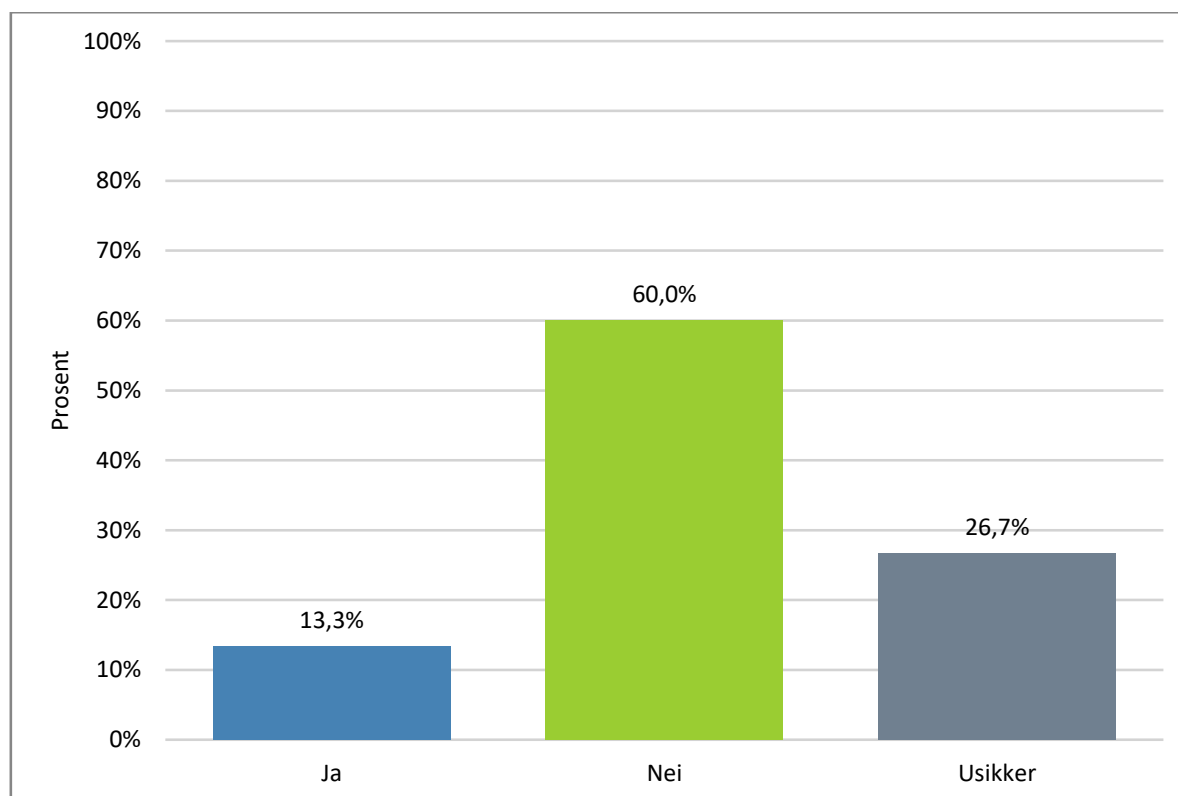
RIIK har også hatt et åpent kurs om det tilgjengelige malverket som de har utarbeidet. Der deltok 2-3 personer fra kommunalteknisk og FDV fra kommunen. Dette kurset var åpent for alle og foregikk digitalt. Det er planlagt informasjonsmøter i forbindelse med ny innkjøpsveileder. Disse er ikke avholdt per 21. mai. Det blir også vurdert om opplæringen skal filmes, så den kan sees senere ved behov. RIIK har i intervju oppgitt at de til nå har hatt sitt hovedfokus på å få på plass maler og rutiner. Arbeidet med opplæring skal trappes opp når rammeverket rundt er på plass.

8.4 Intern kompetanse

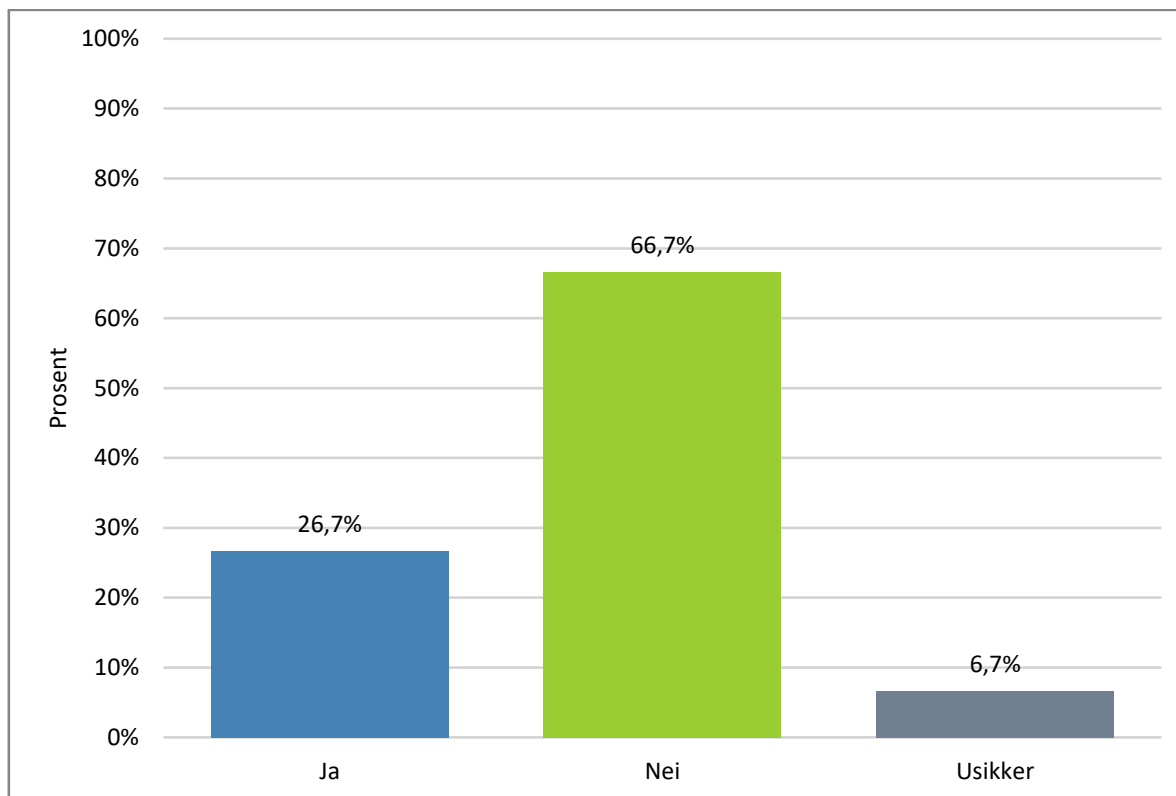
Kommunen har ikke gjennomført kartlegging av den innkjøpsspesifikke kompetansen til de i kommunen som foretar innkjøp. Det er nylig gjennomført en større kompetansekartlegging i kommunen i forbindelse med en større intern omorganisering. Spesifikk kompetanse innenfor innkjøp var ikke en del av gjennomgangen.

Revisor har i spørreundersøkelsen stilt spørsmål som er knyttet til egen oppfatning av innkjøpskompetanse og om ansatte mener at de har et behov for etterutdanning.

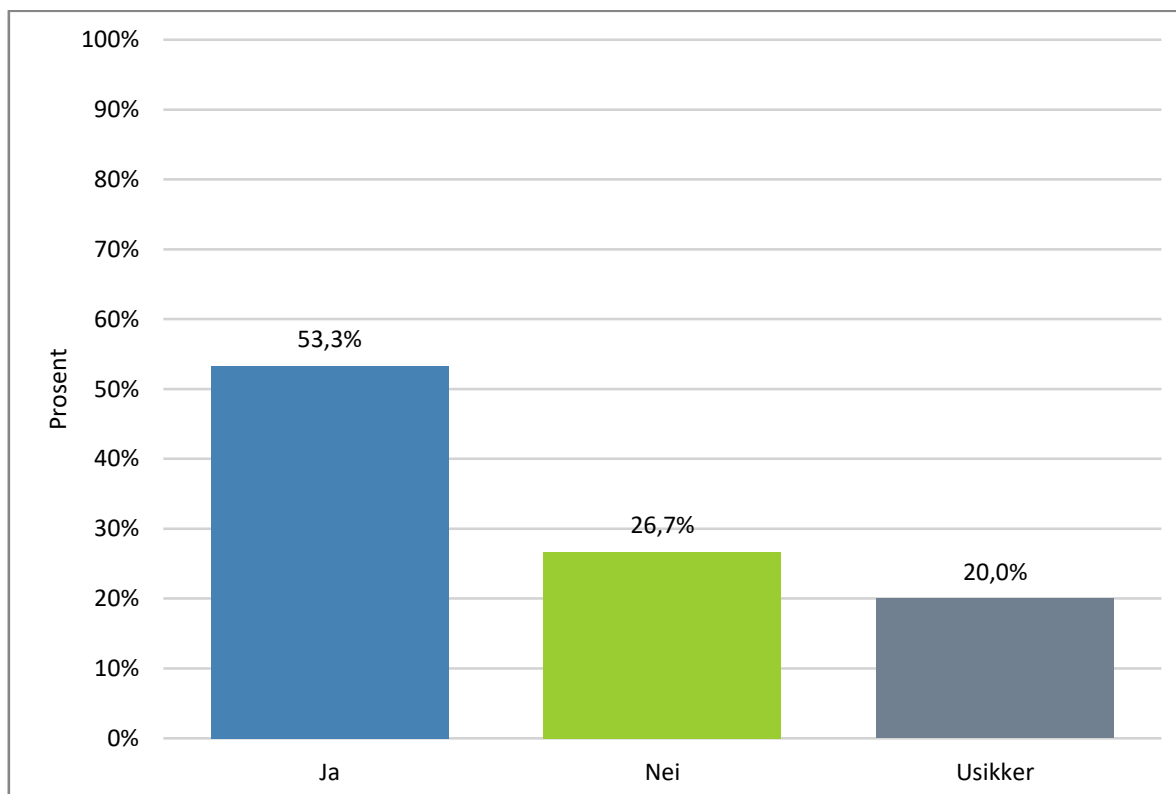
På spørsmål om den enkelte føler at de har tilstrekkelig kompetanse innenfor offentlige anskaffelser svarer kun 1 av 10 at de har kompetanse på regelverket. 6 av 10 er sikre på at de ikke har tilstrekkelig kompetanse:

På spørsmål om de ansatte har mottatt opplæring på området, svarer nesten en like stor andel at de ikke har mottatt tilstrekkelig opplæring i offentlige anskaffelser:

Til slutt i undersøkelsen ble de ansatte spurt om det var ønskelig med mer opplæring på feltet. Svarene viser at halvparten av respondentene ønsker mer faglig påfyll om anskaffelsesregelverket:

8.5 Rutiner for intern opplæring

I intervju har vi fått opplyst at det til nå ikke er planlagt opplæringsseanser internt i kommunen. Det er ingen rutiner som sier noe om hva som er ønsket kompetanse eller hvordan man skal heve den interne kompetansen. Det oppfordres internt til at de som har innkjøp som en del av sine arbeidsoppgaver skal delta på de aktuelle infomøtene med RIIK.

Kommunen har som nevnt en innkjøpskoordinator som skal bidra med innkjøpskompetanse inn mot kommunens organisasjon, og således også fungere som en sparrepartner ved spørsmål knyttet til innkjøp. Likeledes kan også RIIK bistå med informasjon og opplysninger/avklaringer. På hvilket tidspunkt man skal henvende seg til RIIK og når man først skal gå igjennom det lokale innkjøpskoordinatoren, er beskrevet i dokumentet «*Ansvar og oppgavefordeling for anskaffelser*». Dette finner man på RIIK sine hjemmesider. Kort sagt spiller verdi, omfang og hvordan anskaffelsen gjennomføres inn for hvem man skal kontakte. Dokumentet er et vedlegg til innkjøpsveilederen er behandlet tidligere i [kapittel 7.4](#).

Dokumentet er ikke fullt ut implementert i kommunen, så retningslinjene er med det noe uklare. Det hender dermed at RIIK får spørsmål som egentlig burde ha vært avklart internt i kommunen først. Det ble stilt spørsmål i spørreundersøkelsen om hvem respondenten henvender seg til om de har spørsmål angående offentlige anskaffelser. Svaret skulle skrives inn, så det var mulig å svare fritt. Svarene viser at det er stor spredning i hvem man søker informasjon hos. Sju personer har svart at de henvender seg primært til innkjøpskoordinatoren. En person har svart RIIK, mens sju andre har svart nærmeste leder eller kommunalsjefen.

8.6 Revisors vurdering

Basert på det overnevnte datagrunnlaget har revisor følgende vurderinger av revisjonskriteriene.

8.6.1 Vurdering av revisjonskriterie 3 – Riktig intern kompetanse

Arbeidet med kompetansehevende tiltak internt i organisasjonen er til dels lagt til RIIK. De har gjennomført et større kurs og noen kortere webinarer. Det har deltatt medarbeidere fra Sør-Odal kommune på alle kursene. Kommunenes innkjøpskoordinator er SOA-sertifisert og innehar med det god kompetanse på feltet.

Videre viser kartleggingen gjennom spørreundersøkelsen at det er et flertall av de i kommunen som har innkjøpsmyndighet som selv mener de ikke har tilstrekkelig kompetanse. Det er få som har mottatt opplæring og et flertall som ønsker mer opplæring. Kommunen har selv ingen helhetlig oversikt over den innkjøpsrettede kompetansen til ansatte med innkjøpsmyndighet.

Vi mener at revisjonskriterie 3 i det alt vesentlige er etterlevd.

 Kommunen bør sikre at ansatte som foretar større anskaffelser innehar den riktige kompetanse, og da gjerne dokumentert gjennom sertifiseringsordning for offentlige anskaffelser (SOA).

8.6.2 Vurdering av revisjonskriterie 4 – Rutiner for intern opplæring

Det er ikke etablert rutiner for intern opplæring. Dette er et ansvar som ligger under innkjøpskoordinator. Det oppfordres internt til å bli med på de kurs som RIIK tilbyr, men det er ingen oppfølging i etterkant at det faktisk er gjennomført deltakelse.

Videre viser spørreundersøkelsen at det er usikkerhet i organisasjonen rundt hvem man henvender seg til om man har innkjøpsrelaterte spørsmål. Dette tyder på at det ikke er gitt en klar nok informasjon om rollen til innkjøpskoordinatoren og rollen til RIIK.

Vi mener at revisjonskriterie 4 ikke er etterlevd.

 Kommunen bør ha rutiner for intern opplæring.

8.6.3 Oppsummert vurdering

Sør-Odal kommune har et forbedringspotensial i arbeidet med å kartlegge den interne innkjøpskompetansen. Videre bør det vurderes ytterligere opplæringstiltak samt utarbeidelse av interne rutiner for opplæring.

9 Problemstilling 3 – Planlegging av innkjøp

Problemstilling 3:

Har Sør-Odal kommune rutiner og et system for planlegging av innkjøp?

9.1 Revisjonskriteriet for problemstilling 3

Følgende er en tabell med kriteriet vi har benyttet for å besvare problemstillingen og våre vurderinger av disse. Kriteriet er gjengitt i kortform. For en full utledning av revisjonskriteriene, se [vedlegg A](#). Tabellen er interaktiv og leseren kan gå rett til den enkelte vurdering ved å trykke på det enkelte kriteriet. Vurderingene er knyttet til de data som er samlet inn og som blir gjengitt i kapitlene nedenfor. Vi gjør derfor leseren oppmerksom på at vurderingene må sees opp imot de innhentede data i prosjektet.

 Kriterie 5 Kommunen bør ha en anskaffelsesstrategi som viser overordnede veivalg og satsninger for anskaffelser.

9.2 Innhentet data

Datamaterialet er innhentet gjennom dokumentstudier og intervjuer. Det vil videre bli presentert informasjon knyttet til de rutiner og systemer som kommunen har for planlegging av innkjøp.

9.3 Interne rutiner og prosedyrer

Vi har fått opplyst under intervjuene at større innkjøp planlegges gjennom innspill til investeringsbudsjettet. Mindre innkjøp tas fortløpende i driftsbudsjettet. Som nevnt er innkjøp et linjeansvar i kommunen, så det er opp til den enkelte avdeling/enhet å kartlegge sitt behov.

Kommunen benytter Mercell som konkurransegjennomføringsverktøy. Programmet brukes på både store og små innkjøp. Kommunen har brukt verktøyet i ca. 3 år. Kommunens innkjøpskoordinator er eneste superbruker av Mercell.⁴ I intervjuet har vi blitt informert om at opplæringen i Mercell kunne ha vært bedre siden flere brukere bruker systemet så sjelden at man ikke føler seg tilstrekkelig komfortabel med systemet.

Det overordnede rammeverket for anskaffelser er anskaffelsesstrategien. Dette er en felles strategi for alle kommunene i Kongsvingerregionen og er utarbeidet i samarbeid med RIIK. Den nåværende strategien gjelder fra 2019 til 2023 og ble vedtatt av kommunestyret i Sør-Odal kommune i sak 45/19 den 13. juni 2019. Vedtaket ble fattet som følger:

⁴ I foreløpig rapport sto det at det var to superbrukere, hvor en ikke hadde kjennskap til hvordan systemet fungerer. Dette er korrigert etter tilbakemelding fra kommunedirektøren.

KS- 045/19 VEDTAK:

Framlagte Anskaffelsesstrategi for Regionalt innkjøp i Kongsvingerregionen 2019-2023 vedtas.

For å oppnå hovedmålet er det identifisert 5 hovedområder :

1. **Organisering og kompetanse**
Kommunenes anskaffelser skal organiseres effektivt, gjennomføres profesjonelt med høy kompetanse og ha høy brukermedvirkning. Sikre at lover og regler på anskaffelsesområdet overholdes. Sikre en effektiv anskaffelsesvirksomhet i kommunene
2. **Behov og kvalitet**
Kommunenes grunnleggende behov for varer og tjenester skal dekkes, ha riktig kvalitet og ha et best mulig forhold mellom pris og kvalitet.
3. **Bruk av rammeavtaler sikrer at liknende anskaffelser av et visst volum som gjentas over tid ses i sammenheng gjøres uten at tunge prosedyrer gjentas av den enkelte innkjøper**
4. **Miljø**
Kommunenes anskaffelsesvirksomhet skal bidra til miljøvennlige løsninger og til å oppfylle målsettingene i kommunenes klimaplaner med

bærekraftige løsninger

5. **Samfunnsansvar**
Kommunenes anskaffelsesvirksomhet skal bidra til å ivareta grunnleggende menneskerettigheter, lønns- og arbeidsvilkår, behov for lærlingearbeidsplasser og universell utforming.
6. **Regional utvikling**
Kommunenes anskaffelsesvirksomhet skal bidra til regional utvikling og legge til rette for at små og mellomstore bedrifter kan delta i konkurranser. Leverandør- og dialogkonferanser skal vurderes i alle anskaffelser

Anskaffelsesstrategien skal være kommunens overordnede strategi og bestemme veivalg og satsninger innen anskaffelsesområdet. Den skal sikre et felles grunnlag for gjennomføringer av anskaffelser og sikre effektiv ressursbruk. Det er konkretisert 5 hovedmål med tilhørende delmål/tiltak:

- Organisering og kompetanse
- Behov og kvalitet
- Miljø
- Samfunnsansvar
- Regional utvikling

Videre ble det i kommunestyret den 19. november 2020, i sak 62/20 *Anskaffelsesstrategi Regionalt Innkjøp i Kongsvingerregionen –Tiltak til handlingsplan*, vedtatt flere tiltak som svarer opp de tillegg som ble gjort i en del kommunestyre i forbindelse med behandlingen av den overordnede anskaffelsesstrategien. Kommunestyret i Sør-Odal fattet vedtak om endringer i handlingsplanen:

KS- 062/20 VEDTAK:

Dokumentet «Anskaffelsesstrategi – Tiltak til handlingsplan» tas til orientering og Rådmannen bes innarbeide følgende tiltak i handlingsplanen for strategien:

1. Seriøsitetsbestemmelser

- a. Legge seriøsitetsbestemmelser utarbeidet av Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI, nå Digitaliseringsdirektoratet), Fellesforbundet, KS og Byggenæringens landsforening (BNL) til grunn i videre arbeid og anskaffelser. Lokale tilpasninger innføres ved behov basert på erfaringer og markedet
- b. Som del av arbeidet må det også avklares hvordan og i hvilke grad bestemmelsene skal følges opp i kontraktsfasen.

2. Lokal handel

- a. Vurdere om/hvilke felles avtaler som bør eller kan deles i flere delkontrakter.
- b. Vurdere muligheter for entreprisereformer som stimulerer til lokal handel ved enkeltanskaffelser innen bygg og anlegg. Beslutningen om entreprisereform må tas i prosjektet basert på en helhetsvurdering.
- c. Generelt økt kontakt med markedet, inkludert lokale leverandører.

3. Innovative kjøp

- a. Benytte prosedyrer for innovative kjøp utarbeidet av nasjonale myndigheter.

4. FNs bærekraftsmål

- a. Påse at standard kvalifikasjonskrav, tildelingskriterier og kontraktsvilkår i maldokumenter er i tråd med bærekraftsmål om anstendig arbeid og økonomisk vekst
- b. Sette klima, miljø og bærekraft på dagsorden i forberedelse av nye eller fornyelse av eksisterende felles avtaler.
- c. Ved investeringer/prosjekter må det i oppstartsfasen settes ambisjoner og målsetninger for bærekraft som skal gjelde for prosjektet.

9.4 Revisors vurdering

Basert på det ovennevnte datagrunnlaget har vi følgende vurderinger av revisjonskriteriet.

9.4.1 Vurdering av revisjonskriterie 5 – Anskaffelsesstrategi

Gjennom den felles anskaffelsesstrategien som alle deltakerkommuner i RIIK har vedtatt, så har kommunen en god overordnet strategi for anskaffelser. Strategien med tilhørende handlingsplan fastslår hvordan og innenfor hvilke områder kommunen skal fokusere sitt arbeid innenfor anskaffelser.

Vi mener at revisjonskriterie 5 er etterlevd.

 Kommunen bør ha en anskaffelsesstrategi som viser overordnede veivalg og satsninger for anskaffelser.

9.4.2 Oppsummert vurdering

Den felles anskaffelsesstrategien trekker opp de overordnede linjene for kommunen sin planlegging av fremtidige innkjøp, så vår vurdering er at kommunen har rutiner og et system for planlegging av innkjøp.

10 Problemstilling 4 – Kontraktsoppfølging

Problemstilling 4:

Har Sør-Odal kommune rutiner og et system for kontraktsoppfølging?

10.1 Revisjonskriterier for problemstilling 4

Følgende er en tabell med kriteriet vi har benyttet for å besvare problemstillingen og vår vurdering av kriteriet. Kriteriet er gjengitt i kortform. For en full utledning av revisjonskriteriene, se [vedlegg A](#). Tabellen er interaktiv og leseren kan gå rett til den enkelte vurdering ved å trykke på det enkelte kriteriet. Vurderingene er knyttet til de data som er samlet inn og som blir gjengitt i kapitlene nedenfor. Vi gjør derfor leseren oppmerksom på at vurderingene må sees opp imot de innhentede data i prosjektet.

- Kriterie 6 Kommunen bør ha et system for kontraktsoppfølging som sikrer:
- At leveransen er i tråd med kontrakt og tilbud.
  - God dialog med leverandør i gjennomføringen.
  - Dokumentere erfaringer til senere anskaffelser.

10.2 Innhentet data

Datamaterialet er innhentet gjennom dokumentstudier, intervjuer og spørreundersøkelse. Det vil videre bli presentert data om det systemet som kommunen i dag har for kontraktsoppfølging.

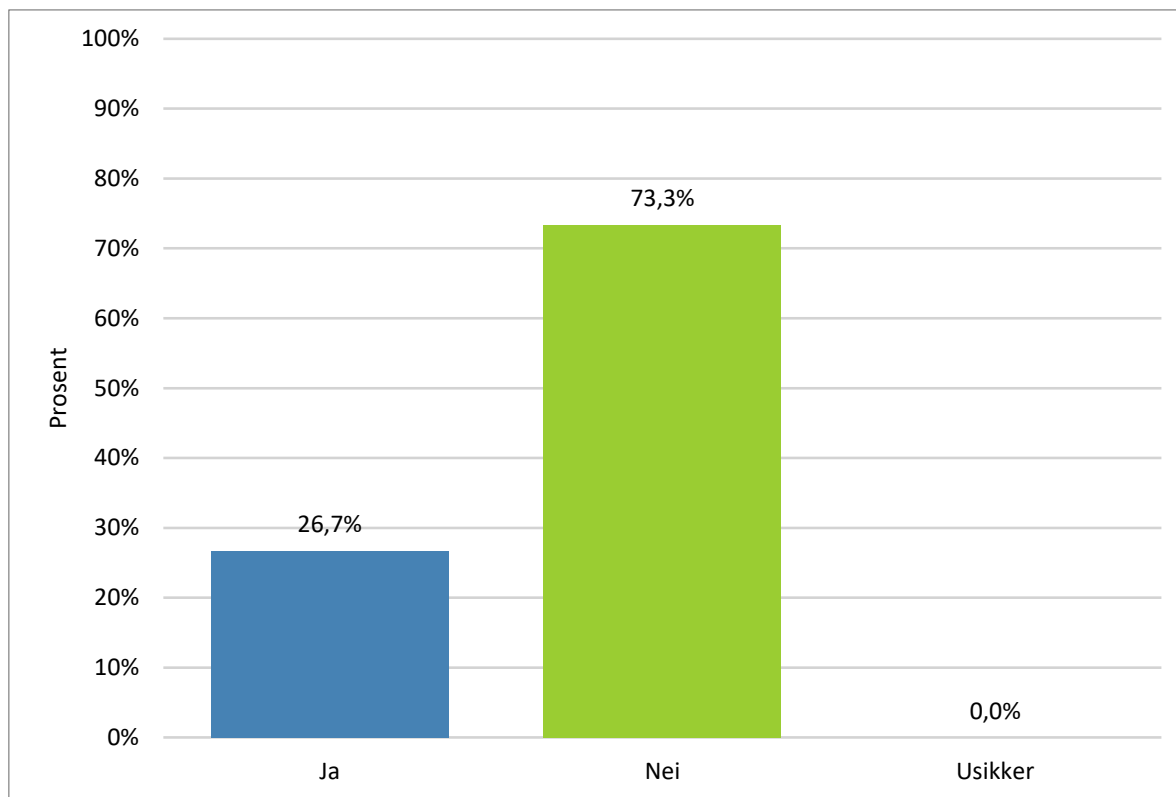
Det er stilt spørsmål til kommunens innkjøpskoordinator om hvilke rutiner kommunen har for kontraktsoppfølging. I intervju har vi fått opplyst at det er den som bestiller/eier varen/tjenesten som er anskaffet som har ansvaret for oppfølgingen. Oppfølgingsansvaret gjelder for alle elementer i kontrakten/avtalen, dette innebærer også lønns- og avtalevilkår der dette er aktuelt. Ved avvik fra kontrakten så er det bestiller/eier som skal følge opp og som har det overordnede ansvaret. Det kan trekkes inn andre enheter eller avdelinger i kommunen hvis det er behov for utvidet kompetanse på området.

Det som finnes av skriftlige rutiner er utarbeidet av RIIK. Rutinen er rettet mot oppfølging av samfunnsansvaret og er en felles rutine for alle kommuner og selskaper som er med i RIIK. Arbeidet med å lage en felles rutine på dette feltet ble startet etter pålegg fra Arbeidstilsynet knyttet til arbeidet mot sosial dumping. Det er vist til denne rutinen i «*Ansvars- og oppgavefordeling for anskaffelser*»-verktøyet. Dette dokumentet har i sin fremdriftsplan en rubrikk for kontraktsoppfølging. Der skal det kvitteres ut at det er sjekket at alle krav i kontraktene blir oppfylt. Som tidligere nevnt er ikke dette dokumentet fullt ut i bruk i kommunen enda. RIIK ønsker på generell basis at mulige konflikter løses på laveste mulige nivå. Er det problemer som ikke lar seg løse lokalt, så kan de bistå med sin ekspertise.

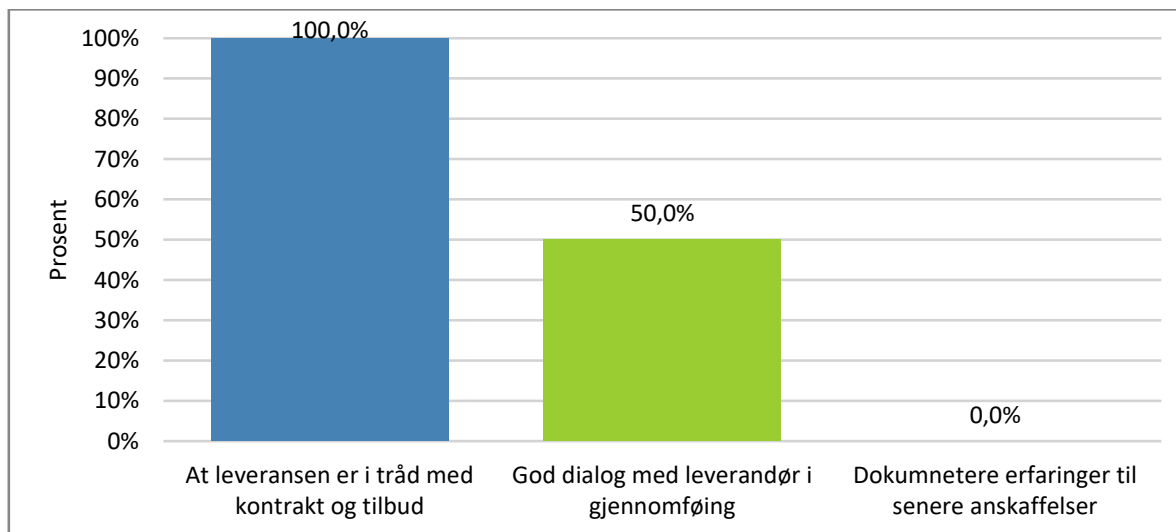
Oppfølgingen av samfunnsansvar i offentlige kontrakter skal gjennomføres etter rutiner og rapporteringsskjema som ligger ute på [RIIK sine sider over maler](#). Rutinene og malene er utarbeidet etter tilsyn og pålegg fra Arbeidstilsynet.⁵ I intervju har vi fått opplyst at oppfølgingen nå ikke foregår etter faste punkter eller rutiner. Den er løpende og til dels personavhengig.

⁵ Første delen av avsnittet er endret fra foreløpig rapport etter tilbakemelding fra kommunedirektøren. Det fremgikk i foreløpig rapport at: «Det er videre ingen egen rutine/sjekkliste for hvordan kontraktsoppfølgingen skal foregå internt i kommunen». Vi har sammen med tilbakemeldingen mottatt lenke til hvor rutiner og rapporteringsskjema ligger.

I den gjennomførte spørreundersøkelsen ble det stilt spørsmål om respondentene gjennomførte innkjøp som innebar kontraktsoppfølging. 15 respondenter besvarte spørsmålet, hvor en fjerdedel oppga at de gjennomfører innkjøp som innebærer kontraktsoppfølging.

Det ble videre stilt spørsmål knyttet til hva som sikres gjennom kommunens system for kontraktsoppfølging. Dette spørsmålet gikk kun til de som hadde oppgitt å foreta innkjøp som innebar kontraktsoppfølging. Dette utgjorde 4 personer. To av disse besvarte spørsmålet. Datagrunnlaget er derfor vanskelig å konkludere på. Det var mulighet til å gi mer enn et svaralternativ.

10.3 Revisors vurdering

Basert på det ovennevnte datagrunnlaget har vi følgende vurdering av revisjonskriteriet.

10.3.1 Vurdering av revisjonskriterie 6 – System for kontraktsoppfølging

Kriteriet omhandler om hvorvidt kommunen har et system for kontraktsoppfølging som sikrer:

- At leveransen er i tråd med kontrakt og tilbud.
- God dialog med leverandør i gjennomføringen.
- Dokumentere erfaringer til senere anskaffelser.

Slik revisor vurderer det, så har kommunen gjennom rutinene som er laget av RIIK et system for kontraktsoppfølging. Det er spesielt *Ansvars- og oppgavefordeling for anskaffelser* som det er relevant å vise til. Hvis dokumentet blir fullt ut brukt i kommunen, så vil man ha bedre kontroll på rutinene. Det som mangler er dokumentasjon av erfaringer som man kan benytte seg av ved senere anledninger og som sikrer en god dialog med leverandøren. Vi har ikke mottatt informasjon på at det er interne retningslinjer eller arbeidsmetoder som sikrer at dette bli gjort. Det er i stor grad opp til den enkelte anskaffer å selv sørge for at kontrakten blir oppfylt.

Vi mener at revisjonskriterie 8 er delvis etterlevd.

 Kommunen bør ha et system for kontraktsoppfølging som sikrer:

- At leveransen er i tråd med kontrakt og tilbud.
- God dialog med leverandør i gjennomføringen.
- Dokumentere erfaringer til senere anskaffelser.

10.3.2 Oppsummert vurdering

Kommunen sitt system for kontraktsoppfølging har enkelte av basiselementene på plass. Hvis de tilgjengelige verktøyene blir brukt fullt ut, så vil det bidra til at kontraktens krav kan bli oppfylt. Det som mangler er et bedre system for å sikre god dialog, samt å dokumentere erfaringer for senere anskaffelser.

11 Konklusjon

Forvaltningsrevisjonsprosjektet viser at Sør-Odal har mange rutiner og systemer på plass for å sikre en god gjennomføring av innkjøp. Rutinene er i stor grad laget i samarbeid med RIIK, og er således av god kvalitet. Det mangler en del på den interne opplæringen og kjennskapen til systemene og rutinene som eksisterer. Dette er en feil som også er avdekket i tidligere revisjoner og som derfor synes å være fulgt opp i liten grad i etterkant av revisjonene.

12 Anbefalinger

Basert på rapportens funn har vi følgende anbefalinger til Sør-Odal kommune:

- Kommunen bør sikre at ansatte med innkjøpsmyndighet har tilstrekkelig kompetanse.
- Kommunen bør kartlegge kompetansenivået til ansatte med innkjøpsmyndighet.
- Kommunen bør lage interne rutiner for opplæring.
- Kommunen bør gjøre rutinene knyttet til hvor man søker informasjon om innkjøp bedre kjent i organisasjonen.
- Kommunen bør sikre at erfaringer fra gjennomførte kontraktsoppfølginger blir dokumentert.
- Kommunen bør utarbeide retningslinjer som sikrer god dialog med leverandører.

13 Kommunedirektørens uttalelse

Kommunedirektørens uttalelse er mottatt som e-post. Beskrevne korrigeringer er tatt inn i rapporten under angitte punkter.

Kommunedirektøren har følgende kommentarer til rapporten:

Rapporten gir en beskrivelse av situasjonen i dag og kommer med anbefalinger til tiltak, som vi støtter og vil arbeide med å forbedre.

Vi har forslag til korrigerende av følgende punkter:

- Pkt 9.3. Det er kun en superbruker av Merzell i Sør-Odal kommune, og det er innkjøpskoordinator.
- Pkt 10.2. Det står «Det er videre ingen egen rutine/sjekkliste for hvordan kontraktsoppfølgingen skal foregå internt i kommunen. I intervju har vi fått opplyst at oppfølgingen nå ikke foregår etter faste punkter eller rutiner. Den er løpende og til dels personavhengig.» Oppfølging av samfunnsansvar i offentlige kontrakter ligger det rutine og rapporteringsskjema for på riik.no/maler. Disse er utarbeidet i etterkant av tilsyn og påfølgende pålegg fra Arbeidstilsynet.

God sommer!

Med vennlig hilsen

Ann Helen Stangnes
Kommunalsjef Samfunnsutvikling
Sør-Odal kommune
Tlf. 62 96 80 28
Mob. 400 23 338

14 Vedlegg A: Revisjonskriterier

1 Om utledningen av revisjonskriterier

I dette vedlegget følger forvaltningsrevisors utledning av revisjonskriterier til prosjektet: *Innkjøp i Sør-Odal kommune*.

Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/vurderes i forhold til. Disse danner grunnlag for hva innsamlede data skal måles opp mot.

2 Bakgrunn for bestillingen

Kontrollutvalget i Sør- Odal kommune vedtok i møte den 7.9.2020 følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget viser til revidert plan for forvaltningsrevisjon (KS-sak 004/19) og bestiller en forvaltningsrevisjon knyttet til Innkjøp.
2. Prosjektet har følgende problemstillinger:
  - 1) **Har Sør-Odal kommune et system for internkontroll som sikrer at lov og forskrift om offentlige anskaffelser følges?**
  - 2) **Har Sør Odal kommune på plass et system for kompetanseforbedring innen anskaffelsesprosesser?**
  - 3) **Har Sør-Odal kommune rutiner og et system for planlegging av innkjøp?**
  - 4) **Har Sør-Odal kommune rutiner og et system for kontraktsoppfølging?**

3 Utledning av revisjonskriterier

3.1 Utledning av revisjonskriterier for problemstilling 1

Problemstilling 1:

Har Sør-Odal kommune et system for internkontroll som sikret at lov og forskrift om offentlige anskaffelser følges?

Kommuneloven § 25-1 omhandler internkontroll i kommunen og legger således de overordnede rammene for hvordan internkontrollen skal innrettes. Paragrafens ordlyd er følgende:

«Kommuner og fylkeskommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren i kommunen og fylkeskommunen er ansvarlig for internkontrollen.

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren

a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering

b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer

c) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik

d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig

e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.»

Ytterligere utdyping av hvordan internkontrollen bør bygges opp er beskrevet i KS sin veileder «Orden i eget hus. Kommunaldirektørens internkontroll». Der er det listet opp tre forutsetninger/vilkår som bør være tilstede for å ha betryggende kontroll. Vilråene er som følger:

- *Risikobasert*
  - *Grunnlag for innretning av internkontrollen*
  - *Grunnlag for tiltak og kontrollaktiviteter*
  - *Strategisk nivå og operativt nivå*
- *Formalisering*
  - *Organisering, ansvar og rutiner*
  - *Dokumenter, rutiner og prosedyrer*
  - *Strategisk nivå og operativt nivå*
- *Kontrollaktiviteter*
  - *Gjennom daglig og faglig virksomhet*
  - *Planlagte stikkprøver og faste kontroller*
  - *Avvikshåndtering*

Hva som bør være med i en internkontroll rettet mot innkjøp er ytterligere beskrevet på *anskaffelser.no*, som er statens fagsider om offentlige anskaffelser. Det trekkes frem at det for innkjøp er risiko for feil økonomisk rapportering og risiko for mislighet, korrupsjon og styremaktmisbruk, i tillegg til risiko for manglende etterlevelse av lover og regler.

De har videre utarbeidet en liste over viktige tiltak for å oppnå internkontroll på innkjøpsområdet. Det bør være på plass følgende tiltak:

- Etablering av innkjøpsstrategi med handlingsplan.
- Rolle- og ansvarsfordeling.
- Fullmaktsystem som inkluderer beløpsgrenser for å tydeliggjøre ansvaret mellom ulike typer innkjøp.
- Etablere retningslinjer for innkjøp som skiller mellom rammeavtaler, direkteinnkjøp og avrop på rammeavtaler.
- Kommunisere mål og resultatkrav for virksomheten sine innkjøp og gi nødvendig opplæring.
- Etablere system for oppbevaring og tilgjengeliggjøring av rammeavtaler.
- Etablere system for kontraktsoppfølging og håndtering av endringsordre og tilleggsarbeid.

3.1.1 Punktvis oppsummering av revisjonskriterier for problemstilling 1

Basert på det overnevnte utdrag fra lov og veiledere er det utarbeidet følgende konkrete revisjonskriterier:

- Det skal være etablert et overordnet internkontrollsystem for kommunen.

- Systemet skal være skriftlig, kjent blant kommunens ansatte.
- Det bør være etablert et eget system rettet mot innkjøpsområdet som omfatter de underpunkter som DFØ anser som viktige tiltak.

3.2 Utledning av revisjonskriterier for problemstilling 2

Problemstilling 2:

Har Sør-Odal kommune på plass et system for kompetanseforbedring innen anskaffelsesprosesser?

Kommuneloven § 1, slår fast at loven skal «bidra til at kommuner og fylkeskommuner er effektive, tillitsskapende og bærekraftige».

For at en kommune skal være effektiv må den inneha den riktige kompetansen. God kompetanse i alle ledd som utfører anskaffelser kan bidra til bedre kontroll på området. DFØ har i sine anbefalinger tilknyttet internkontroll for innkjøp, som beskrevet i forrige kapittel, trukket frem at det er viktig å sikre nødvendig opplæring.

Viktigheten av å ha riktig kompetanse er en del av kommunens anskaffelsesstrategi som ble vedtak av kommunestyret den 13.6.2019. Strategiens kapittel 2.1 har følgende mål:

«Kommunenes anskaffelser skal organiseres effektivt, gjennomføres profesjonelt med høy kompetanse og ha høy brukermedvirkning»

Et av tiltakene for å nå målet er: *«Informasjon og opplæring internt i kommunene»*

Nødvendig opplæring innen innkjøp kan eksempelvis bli gitt gjennom sertifiseringsordning for offentlige anskaffelser, SOA. Dette er den eneste offentlige sertifiseringen innenfor anskaffelser, og er med det et naturlig siktemål for en kommune.

3.2.1 Punktvis oppsummering av revisjonskriterier for problemstilling 2

Basert på det overnevnte utdrag fra lov og veiledere er det utarbeidet følgende konkrete revisjonskriterier:

- Kommunen bør sikre at ansatte som foretar større anskaffelser innehar den riktige kompetanse, og da gjerne dokumentert gjennom SOA.
- Kommunen bør ha rutiner for intern opplæring

3.3 Utledning av revisjonskriterier for problemstilling 3

Problemstilling 3:

Har Sør-Odal kommune rutiner og system for planlegging av innkjøp?

Som i forrige kapittel, er det naturlig å gå til kommuneloven § 1, hvor det fremgår at loven skal bidra til at kommunene er effektive, tillitsskapende og bærekraftige. DFØ utyper på sine fagsider hva en god innkjøpsfunksjon bør inneholde og setter et fokus på anskaffelsesstrategi, effektiviseringsarbeid og samordning av innkjøp. En anskaffelsesstrategi viser virksomhetens overordnede veivalg og satsinger for anskaffelser. Den prioriterer endringer som virksomheten bør gjennomføre for å nå sine overordnede og langsiktige mål.

3.3.1 Punktvis oppsummering av revisjonskriterier for problemstilling 3

Basert på det overnevnte utdrag fra lov og veiledere er det utarbeidet følgende konkrete revisjonskriterier:

- Kommunen bør ha en anskaffelsesstrategi som viser overordnede veivalg og satsninger for anskaffelser.

3.4 Utledning av revisjonskriterier for problemstilling 4

Problemstilling 4:

Har Sør-Odal kommune rutiner og system for kontraktsoppfølging?

Som i foregående kapitler er det igjen aktuelt å vise til kommuneloven § 1, om effektive, tillitsskapende og bærekraftige kommuner.

Som tatt opp i [kapittel 3.1](#), er det anbefalt fra DFØ å etablere et system for kontraktsoppfølging som en del av internkontrollen rettet mot innkjøp. DFØ trekker frem at kontraktsoppfølging bidrar til å sikre bedre måloppnåelse. Omfanget og ikke minst lengden på kontraktsoppfølgingen varierer fra kontrakt til kontrakt.

Gjennom kontraktsoppfølgingen sikrer man at de ytelsene man har avtalt faktisk blir levert. I tillegg bidrar kontraktsoppfølgingen til et godt samarbeid med leverandøren og å avverge mulige misforståelser og konflikter.

DFØ har laget et skjema for kontraktsoppfølging, som har til hensikt å bidra til bedre leveranser. Dette gjøres gjennom:

1. Vurdering av om leveransen er i tråd med kontrakt og tilbud.
2. Forbedring av dialogen med leverandør i gjennomføringen.
3. Bidrag til økt læring hos begge parter og forbedrede anskaffelsesprosesser.
4. Dokumentasjon av erfaringer til senere anskaffelser.

3.4.1 Punktvis oppsummering av revisjonskriterier for problemstilling 4

Basert på det overnevnte utdrag fra lov og veiledere er det utarbeidet følgende konkrete revisjonskriterier:

- Kommunen bør ha et system for kontraktsoppfølging som sikrer:
  - At leveransen er i tråd med kontrakt og tilbud.
  - God dialog med leverandør i gjennomføringen.
  - Dokumentere erfaringer til senere anskaffelser.

4 Referanser

Kommuneloven

Anskaffelser.no DFØ fagsider om offentlige anskaffelser.

KS «Orden i eget hus. Kommunaldirektørens internkontroll»

Anskaffelsesstrategi for Regionalt innkjøp i Kongsvingerregionen.

Arkivsak-dok. 18/00010-92
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023 06.09.2021

SAK S-39/21 RAPPORTERING TIL KONTROLLUTVALGET OM "FORENKLET ETTERLEVELSESKONTROLL MED ØKONOMIFORVALTNINGEN"

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar revisjonens rapportering til orientering.

Vedlegg:

1. Uttalelsene fra Revisjon Øst IKS, datert 22.06.21.

Saksframstilling:

Etter den nye kommuneloven § 24-9 skal regnskapsrevisor "se etter at kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak". Dette er en ny oppgave for regnskapsrevisor. Revisor skal basere sin oppgave på en risiko- og vesentlighetsvurdering og skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget på resultatet av denne kontrollen. Kommunedirektøren skal ha kopi av rapporten.

Det er utarbeidet en ny revisjonsstandard for dette oppdraget (RSK 301) og revisjonens uttalelse er basert på denne standarden.

Revisor la frem en plan for etterlevelseskontrollen i Kontrollutvalgsmøtet 30.11.20, jf. sak S-68/20.

Temaet valgt for etterlevelseskontrollen var: **Driftstilskudd til private barnehager**, og revisor har kontrollert følgende problemstilling:

1. Gir kommunen driftstilskudd til private barnehager i henhold til gjeldende regelverk?

Revisor har kontrollert beregning av tilskudd til private barnehager for 2020, og fulgt opp vedtak om tilskudd til Ullern barnehage SA.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Sør-Odal kommune ikke i det alt vesentligste har etterlevd bestemmelsene i lov og forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager i 2020.

Til kontrollutvalget i Sør-Odal kommune

UAVHENGIG REVISORS ATTESTASJONSUTTALELSE OM ETTERLEVELSE AV BESTEMMELSER OG VEDTAK FOR ØKONOMIFORVALTNINGEN

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Sør-Odal kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende områder:

Kontroll av kommunens etterlevelse av reglene i lov og forskrifter om tildeling av tilskudd til private barnehager. Vi har kontrollert problemstillingen:

1. Gir kommunen driftstilskudd til private barnehager i henhold til gjeldende regelverk?

Vi har kontrollert beregning av tilskudd til private barnehager for 2020, og fulgt opp vedtak om tilskudd til Ullern barnehage SA.

Kriterier er hentet fra: Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager samt Veileder for beregning av tilskudd til private barnehager.

Ledelsens ansvar for etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen
Rådmannen er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for revisjonsselskapet, som inneholder uavhengighetskrav og andre krav basert på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, fortrolighet og profesjonell oppreden.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester) har Revisjon Øst IKS et tilstrekkelig kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å avgi en uttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning på det området vi har foretatt forenklet etterlevelseskontroll.

Vi baserer oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som er lagt frem for kontrollutvalget.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 301, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleves. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Sør-Odal kommune ikke i det alt vesentligste har etterlevd bestemmelsene i lov og forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager i 2020.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påse ansvar med økonomiforvaltningen og til Sør-Odal kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Løten, 22. juni 2021

Tommy Pettersen

oppdragsansvarlig regnskapsrevisor/
statsautorisert revisor

Hanne Mette Rusten
regnskapsrevisor

Kopi: Konstituert kommunedirektør

Arkivsak-dok. 18/00010-93
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	06.09.2021

SAK S-40/21 STATUSRAPPORT OPPDRAGSAVTALE 1. HALVÅR 2021 (30.06.21)

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar statusrapport pr. 1. halvår 2021 til orientering.

Vedlegg:

1. Statusrapport pr.1. halvår 2021.

Saksframstilling:

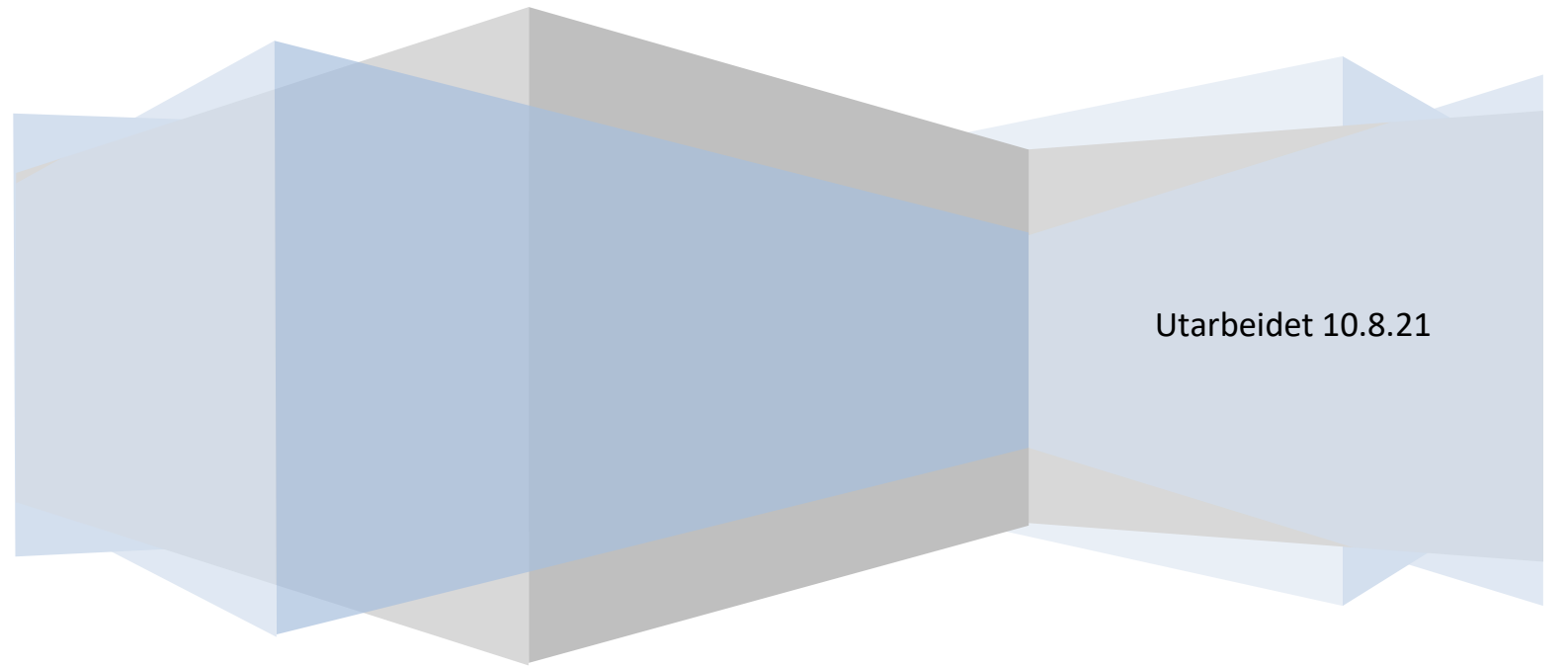
Kontrollutvalget behandlet i møtet 08.02.21 (sak S-8/21) oppdragsavtalen med Revisjon Øst IKS. Oppdragsavtalen inneholder bl.a. en oversikt over planlagt ressursbruk for revisjonen Sør-Odal kommune. Vedlagte statusrapport gir informasjon om ressursbruken for første halvår 2021.

Revisjonen skriver at tidsbruken pr. første halvår 2021 ligger noe over det som er forutsatt i oppdragsavtalen, og viser til bestillingsomfanget på **linje 6** (*Mindre undersøkelser: Glommasvingen skole – utstyrshåndtering, Prosjektplan - Barn og unges oppvekstvilkår*), **linje 7** (*Forvaltningsrevisjon: Beredskap og krisehåndtering, Innkjøp, Barn og unges oppvekstvilkår*) og **linje 8** (*Eierskapskontroll: Prosjektplan – overordnet eierskapskontroll, Overordnet eierskapskontroll*).

Revisor mener dermed at det på nåværende tidspunkt ligger an til et merforbruk på minst 100 timer i forhold til rammene satt i oppdragsavtalen for 2021.

Statusrapport revisjon for 2021

Sør-Odal kommune

Utarbeidet 10.8.21

Rapportering

Av oppdragsavtale for 2021 fremgår det av punkt 4.5 Økonomirapportering at revisor skal rapportere til kontrollutvalget pr 30.06. Videre skal det avgis en årsrapport (31/12). I tillegg til økonomirapporteringen kommer egne faglige statusrapporter knyttet til planlegging/revisjonsstrategi, interimrevisjon og årsavslutningsrevisjon når det gjelder regnskapsrevisjon, samt statusrapporter under vegs når det gjelder arbeid med forvaltnings- og selskapskontrollrapporter.

Rapporteringen skal gjøres på samme nivå som oppdragsavtalen og oversendes kontrollutvalget senest en måned etter utløp av rapporteringsperioden. Rapporteringene skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Rapporteringen vår tar utgangspunkt i avtalt ressursbruk slik den fremgår av oppdragsavtalens punkt 3.

Tabellen under viser avtalt timetall, samt status pr rapporteringstidspunkt:

Tjeneste	Timer avtalt 2021	Timer medgått pr 30.06	Timer medgått pr 31.12	Forbruk 2021	Prognose timer
Regnskapsrevisjon					
1 Regnskapsrevisjon	580	336,00	-	-	-
2 Revisjonsuttalelser	140	83,25	-	-	-
3 Beboerregnskap	10	1,00	-	-	-
4 Veiledning/bistand	20	5,00	-	-	-
5 Etterlevelseskontroll	25	10,50	-	-	-
SUM 1-5	775	425,25	-	54,87 %	700
Bestilte rev.tj.					
6 Mindre undersøkelser	25	100,25	-	-	-
7 Forvaltningsrevisjon	375	390,50	-	-	-
8 Eierskapskontroll	50	8,00	-	-	-
SUM 6-8	450	498,75	-	110,83 %	600
Annet					
9 Møter i Kontrollutvalg/ Kommunestyre	50	60,75	-	121,50 %	75
SUM TOTALT 1-9	1 275	984,75	-	0,00 %	1 375

Linje 6 omfatter følgende særskilte bestillinger:

1449	Glommasvingen skole - utstyrshåndtering	76,00 timer
1462	Prosjektplan - barn og unges oppvekstvilkår	24,25 timer
<u>Totalt</u>		<u>100,25 timer</u>

Undersøkelsen til Glommasvingen skole, prosjekt 1449, ble godkjent av kontrollutvalget ultimo desember 2020. Kontrollutvalget behandlet undersøkelsesrapporten i møte den 22.3.21, jf sak 22/21.

Prosjektplanene knyttet til barn og unges oppvekstvilkår, prosjekt 1462, ble bestilt i møte den 8.2.21, jf sak 11/21. Kontrollutvalget godkjente prosjektplanen i møtet den 22.3.21, jf sak 19/21.

Linje 7 omfatter følgende forvaltningsrevisjonsprosjekter/foranalyser:

243	Beredskap og krisehåndtering	211,25 timer
244	Innkjøp	179,25 timer
255	Barn og unges oppvekstvilkår	0,00 timer
<u>Totalt</u>		<u>390,50 timer</u>

Kontrollutvalget godkjente prosjektplan for beredskap og krisehåndtering, prosjekt 243, i møte den 7.9.20, jf sak 44/20. Prosjektet skulle gjennomføres innenfor en ramme på 300 timer med ferdigstillelse innen februar 2021. Det påløp 98,75 timer på prosjektet i 2020. Kontrollutvalget skal behandle rapporten i møte den 6.9.21.

Prosjektplan for Prosjekt 244, innkjøp, ble godkjent i møte den 7.9.20, jf sak 44/20. Prosjektet skulle gjennomføres innenfor en ramme på 300 timer, med ferdigstillelse i løpet av første halvdel av 2021. Det påløp 114,75 timer på prosjektet i 2020. Kontrollutvalget skal behandle rapporten i møte den 6.9.21.

Prosjekt 255, barn og unges oppvekstvilkår, ble bestilt i møte den 22.3.21. Prosjektet skal gjennomføres innenfor en ramme på 250 timer. Tidspunkt for ferdigstillelse er satt til vinteren 2022.

Linje 8 omfatter følgende selskapskontroller:

1461	Prosjektplan - overordnet eierskapskontroll	7,75 timer
1481	Overordnet eierskapskontroll	0,25 timer
<u>Totalt</u>		<u>8,00 timer</u>

Prosjektplan overordnet eierskapskontroll ble bestilt i møte den 8.2.21, jf sak 12/21. Kontrollutvalget ga sin tilslutning til denne i møte den 25.5.21, jf sak 27/21.

Overordnet eierskapskontroll skal gjennomføres innenfor en tidsramme på 75 timer, og ferdigstilles innen mars 2022.

Kommentar til og vurdering av ressursbruken

Oppdragsavtalen 1-5:

Foreløpig revisjonsberetning for Sør-Odal kommunes regnskap for 2020 ble avlagt 8.4.21, mens endelig revisjonsberetning ble avlagt den 20.5.21. Revisjonsberetningen ble behandlet i møte den 28.5.21, jf sak 33/21.

Rapport om forenklet etterlevelseskontroll planlegges avlagt i august 2021. Kontrollutvalget vil ventelig behandle rapporten i møte 6.9.21.

Plan for forenklet etterlevelseskontroll (2020-2023), ble framlagt for kontrollutvalget i møte den 30.11.20, jf sak 68/20.

Oppdragsavtalen 6-8

Planlagt ressursbruk, status og kommentarer fremgår av tabellen over.

Det er ikke registrerte andre avvik i forhold til prosjekter som etter vår vurdering trengs å følges opp.

Oppdragsavtalen 9

Medgått tid ligger noe over det som er forutsatt i oppdragsavtalen. Vi har brukt 36,75 timer på møtedeltakelse og 37,75 timer på forberedelser. I tillegg kommer kjøring på 11,00 timer som knytter seg i det alt vesentligste til møter innenfor regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og i kontrollutvalg/kommunestyre mm. Timer til kjøring er innkalkulert som en del av timeprisen på kr 1 025.

Oppsummering revisjon

Revisor henleder oppmerksomheten på bestillingsomfanget på linje 6-8. På det nåværende tidspunkt ligger det an til et merforbruk på minst 100 timer i forhold til det som er rammene i oppdragsavtalen for 2021.

Løten, den 10. august 2021

Morten Alm Birkelid
daglig leder

Arkivsak-dok. 18/00038-119
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang

Møtedato

Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023

06.09.2021

SAK S-41/21 VARSEL OM KRITIKKVERDIGE FORHOLD - SØR-ODAL KOMMUNES BEHANDLING AV REGULERINGSPLAN VEDRØRENDE KAMPEN PANORAMA

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.

Vedlegg:

«Varsel om kritikkverdige forhold – Sør-Odal kommunes behandling av reguleringsplan 3415202002 Kampen Panorama», datert 02.07.21.

Saksframstilling:

Kommunenes kontrollutvalg skal på vegne av kommunestyret ha tilsyn med hele den kommunale forvaltningen. For å kunne utøve sitt tilsyn, er det viktig at kontrollutvalget har god kjennskap til kommunens virksomhet, og i den forbindelsen ønsker de bl.a. en orientering om de forskjellige enhetene og de ulike oppgavene i kommunen.

Kontrollutvalget har mottatt et varsel om kritikkverdig saksbehandling av Sør-Odal kommune i forbindelse med reguleringsplanen for Kampen Panorama på Kampen på Skarnes. I den forbindelse har vi invitert Kommunalsjef for teknikk og næring i Sør-Odal kommune Ann-Helen Stangnes for å gi en orientering i saken.

Varslet om de kritikkverdige forholdene ligger vedlagt.

From: **Aase H. Eskevik** <eskevik@gmail.com>

Date: Fri, Jul 2, 2021 at 2:54 PM

Subject: Varsel om kritikkverdige forhold – Sør-Odal kommunes behandling av reguleringsplan 3415202002 Kampen Panorama

To: <Heidi.Hitland@edu.sor-odal.kommune.no>, Kristoffersen, Sigrun <sigrun.kristoffersen@ssb.no>, <knut.hvithammer@sor-odal.kommune.no>, <postmottak@sor-odal.kommune.no>, Post Innlandetfylke <post@innlandetfylke.no>, <toril.gundersen@sor-odal.kommune.no>

Cc: <sfinpost@statsforvalteren.no>, Tomanovic, Zorica <zorica.tomanovic@innlandetfylke.no>, Ann Helen Stangnes <ann.helen.stangnes@sor-odal.kommune.no>, Ambjørng Flaata <Ambjorg.Flaata@sor-odal.kommune.no>

Varsel om kritikkverdige forhold – Sør-Odal kommunes behandling av reguleringsplan 3415202002 Kampen Panorama

Jeg viser til Sør-Odal kommunes saksbehandling av reguleringsplanen for Kampen Panorama og det jeg finner som en særdeles kritikkverdig sakshåndtering og ledeshåndtering. Jeg har tatt kontakt med kommunens saksbehandler og ledelse uten at jeg opplever at saken ryddes opp i. Jeg viser til tidligere merknader i saken, se vedlegg.

Kort bakgrunn

Sør-Odal Kommune behandler reguleringsplanen for Kampen Panorama, en blokk i [3.et](#) og flatt tak, på Kampen på Skarnes. Kampen ligger innenfor en områderegulering med bestemmelser som tilsier 2.etasjer og saltak. Dette har blitt overholdt gjennom all utvikling i området de siste 20 årene. Videre er Kampen utpekt som et verneverdig boligområde på grunn av sin lave teppebebyggelse i kommunens nye kulturminneplan, som ble sendt ut på offentlig høring i 2020:

Kampen, Skarnes Øst for sentrum ligger et bygningsmiljø med varierte bygninger fra forskjellige tider. De eldste bygningene er fra begynnelsen av 1900-tallet og mange av bygningene er relativt små. Husene står tett og miljøet har en organisk framvekst. Miljøet er sårbart for forandringer, både hva gjelder arkitektur, men også skalaen på bebyggelsen. Vegetasjon som hekker og stakitter er viktige for miljøet. (...) Bygningsmiljøet er sårbart for forandringer. Området bør ut fra dette reguleres til hensynssone bevaring.

Ingen tillit til kommunalsjef Samfunn og saksbehandler

Etter en befaring med Fylkeskommunen og møte med Saksbehandler den 14.juni d.å sendte jeg en bekymringsmelding/varsel til Sør-Odal kommune. Som svar på mitt varsel og bekymringsmelding ble jeg innkalt til møte den 28.juni. Kommunalsjef Ann Helen Stangnes var tydelig i møtet at saksbehandler Bjørlo ikke arbeidet alene i saken, dette var kommunens arbeid. Stangnes har derfor godkjent Bjørlos selektive fremstilling i saken, jeg viser spesielt til Rådmannens fremstilling til formannskapet, datert 1.mars 2021 der ingen forhold til kulturminneverdiene i området nevnes, til tross for flere merknader. Stangnes bekreftet også at hun deltok i formannskapsmøtet den 20.april der saksbehandler nok en gang undergraver konflikten med kulturminneverdiene og mulighetsrommet som finnes i alternative prosjekt.

Kommunalsjef Stangnes har altså, gjennom to høringsrunder og fra forhåndskonferanse frem til nå-straks før endelig vedtak i kommunestyret- latt sin saksbehandler overse og bevisst underkommunisere stadfestede kulturminneverdier. Jeg har derfor ingen tillit til Kommunalsjef Stangnes i denne saken videre.

Saken er ikke tilstrekkelig opplyst jf. Forvaltningsloven § 17

Det følger av forvaltningslovens § 17 at forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Jeg har gjentatte ganger påpekt feil ved fremstillingen av saken, uten at dette har blitt rettet opp. Etter første høringsrunde kom det inn flere merknader knyttet til brudd på kultminneplanen og området reguleringsplan der begge legger opp til 2.etg og saltak. I rådmannens fremstilling til formannskapet 1.3.2021 nevnes imidlertid kun solforhold knyttet til kritiske innspill: «Som nevnt var det sterke reaksjoner på den foreslåtte byggehøyden. Her blir det spesielt fokusert på påvirkningene av sol-/skyggeforhold». Det unnlates dermed å adressere konflikten med kulturminneverdiene i området som er omtalt i innspill fra både Fylkeskommunen, kommunens egen kulturrådgiver og en nabo (undertegnede). Et annet forhold som ikke er riktig framstilt, er ROS-analysen.

Kommunen har avstått fra å rette opp kjente feil i ROS-analysen, som er et lovpålagt verktøy i plansaker jf. Plan- og bygningsloven § 4-3.

Plan- og bygningsloven § 4-3 krever risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) i alle planer for utbygging. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging.

ROS-analysen er datert 10.7.2020. Den inneholder feil ved at den ikke bekrefter kulturminneverdiene i området. Kulturminneverdiene ble påpekt i forhåndskonferanse med kommunen 25.6.2020 jf. møtereferat. Det er kommunens ansvar at det foreligger en ROS-analyse. Kommunen rettet selv ikke opp dette. Heller ikke etter mitt høringsinnspill datert 17.10 2020 som påpeker dette forholdet.

Det er under all kritikk at Kommunalsjef Stangnes først i møtet 28.7.2021 nærmest «tilbyr» å rette opp feil i ROS-analysen. Å rette opp feil knyttet til risiko- og sårbarhetsforhold ett år etter at feilen er kjent, og etter at leilighetene er lagt ut for salg på finn.no, skaper ikke tillit til kommunen, og det undergraver viktige hensyn som er stadfestet i plan og bygningsloven.

Graverende epost mellom saksbehandler Bjørlo og utvikler

I møtet 28.7.d.å la jeg frem en epost sendt fra saksbehandler til utvikler der det bl.a. står følgende: «Reaksjoner og misnøye fra enkelte er ikke til å unngå, så vi må prøve å være proaktive slik at vi allerede nå kan begrense tyngden i framtidige merknader og innspill. En langdryg prosess vil bare være seigpining for alle, og vil ikke nødvendigvis stoppe gjennomføring av tiltaket.»

Det er svært alvorlig at en kommunal saksbehandler er så lite bevisst sin rolle og forsøker å manipulere en sak i utviklers favør på bekostning av de pårørte, naboene- altså kommunens innbyggere. Som svar i saken melder Stangnes i brev datert 29.6.2021: «Intern epostkommunikasjon mellom to parter er i utgangspunktet ikke et offentlig dokument, men skal selvsagt besvares med utgangspunkt i at man representerer arbeidsgiver. Uavhengig av denne henvendelsens innhold – kan jeg opplyse om at planlegger med ansvar for denne saken, har sagt opp sin stilling hos oss og har siste arbeidsdag 31.august.»

At Kommunalsjef Stanges påstår at en epost mellom to sentrale aktører i saken, der sakens kjerne diskuteres er et internt dokument som ikke er offentlig er i seg selv svært alvorlig. Jeg stiller meg undrende til om Kommunalsjefen i Sør-Odal kommune er kjent med Offentleglova som sier at et offentlig saksdokument er et dokument som er utferdiget av et offentlig organ eller som er kommet inn til eller blir lagt frem for et slikt organ. Videre følger det at forvaltningens saksdokumenter er offentlige så lenge det ikke er gjort unntak i lov eller i medhold av lov jf. Offentleglova §3. Jeg tillater meg også å minne om at en privat utvikler *ikke er en intern part* i Sør-Odal kommune.

At saksbehandler har sagt opp sin stilling svarer ikke ut kritikkverdige forhold fra en kommunalt ansatt som kan ha påvirket saken til å se ut slik den gjør i dag. Jeg sier meg ikke tilfreds med Kommunalsjef Stangnes sitt svar på eposten og imøteser en tilbakemelding fra konstituert kommunedirektør Toril Gundersen om forholdet jeg tar opp her.

Utskiftninger i ledelse og saksbehandler- videre saksansvar

Det kan synes beleilig å i det videre å vise til at det både har vært et skifte i rådmann/kommunedirektør og ansvarlig kommunalsjef for kulturminneplanen, og nå også saksbehandler. Jeg har også notert et stort frafall av ansatte i avdelingen under kommunalsjef Stangnes sin ledelse. Meg bekjent er det ingen areaplanleggere igjen på avdelingen.

Kommunedirektøren står ansvarlig for saker som legges frem for kommunestyret. Jeg ber derfor om en redegjørelse fra fungerende kommunedirektør om hvordan saken skal håndteres videre. Som rettmessig part i saken ber jeg om informasjon om hvem som skal behandle saken og hva slags kompetanse vedkommende har. Etter alle kritikkverdige forhold som nå er kjent i saken ber jeg også om en redegjørelse om hvorvidt vedkommende skal rette opp og gjøre en selvstendig vurdering i saken, eller kun fullføre saken slik den ser ut i dag.

Trenering av behandlingen av kulturminneplanen som hadde høringsfrist den 31.12.2020

Etter det jeg erfarer har kulturminneplanen vært klar for fremlegging i lang tid. Jeg ble informert i møte den 28.juni d.å om at kulturminneplanen skal tas opp i Oppvekst- og kulturutvalget den 24.august. Videre ble jeg informert om at reguleringsplanen for Kampen Panorama skal legges frem i første møte over sommeren.

Neste kommunestyremøte er den 9.september. Det vil derfor trolig være mulig å legge frem både kulturminneplanen og reguleringsplanen for Kampen Panorama i september. Som jeg påpekte i møtet vurderer jeg det som paradoksalt at Sør-Odal kommune planlegger å vedta kulturminneplanen samtidig som de behandler en blokk i et av de verneverdige boligområdene som er stadfestet i kulturminneplanen.

For å unngå at behandlingen av kulturminneplanen kommer for tett på behandlingen av Kampen Panorama- som er et klart brudd på nevnte kulturminneplan- kan det synes enklere å behandle kulturminneplanen på et senere tidspunkt. Jeg ber derfor om en redegjørelse for hvordan framdrift i denne saken vil være, og hva som eventuelt vil være grunnen for at denne ikke legges frem for kommunestyret den 9.september. For å styrke Sør-Odal kommunes tillit i saken vil jeg på det sterkeste anmode at kulturminneplanen fremmes først.

Oppsummering

Jeg er svært kritisk til kommunens behandling i saken så langt og ber kommunedirektøren og politisk ledelse om å ta grep. Som rettmessig part i saken ber jeg om grundige redegjørelse av forholdene jeg tar opp i denne eposten.

Vennlig hilsen

Aase Hogfeldt-Eskevik

Vedlegg:

- Høringsinnspill datert 17.10.2020
- Høringsinnspill datert 20.5.2021
- Varsel/bekymringsmelding datert 15.5.2021
- Epost fra saksbehandler til utvikler
- Referat fra møte med representanter fra Sør-Odal kommune den 28.6.2021

Arkivsak-dok. 18/00206-13
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023 06.09.2021

SAK S-42/21 OPPFØLGING FR MILJØARBEIDERTJENESTEN

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar konstituert kommunedirektørs uttalelse om oppfølgingen av saken til orientering.

Vedlegg:

1. Konstituert kommunedirektørs uttalelse, datert 02.07.21

Saksframstilling:

Kontrollutvalget behandlet i møtet 26.08.19 (sak 42/19) forvaltningsrevisjonsrapport fra Hedmark Revisjon IKS knyttet til «Miljøarbeidertjenesten».

Rapporten ligger her: www.konsek-ost.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/ under «Revisjonsrapporter».

Saken ble behandlet i kommunestyret 07.11.19, sak 073/19, med følgende vedtak, i tråd med kontrollutvalgets innstilling:

- a. Kommunestyret tar rapportene om Miljøarbeidertjenesten til orientering.
- b. Kommunestyret ber administrasjonen vurdere anbefalingene i sitt forbedringsarbeid med tjenesten.
- c. Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra administrasjonen om hvordan anbefalingene er fulgt opp, innen 01.09.2020.

Revisjonen konkluderte med at det ser ut til at Miljøarbeidertjenesten fungerer bra i Sør-Odal. Det er avdekket et forbedringspotensialet på enkelte områder, noe som gjenspeiler seg i rapportens anbefalinger.

Anbefalingene er som følger (jf. kapittel 12):

- Tjenesten kan vurdere å gjennomføre bruker/pårørendeundersøkelser med jevnlig intervaller for å sikre at alle brukere/pårørendes synspunkter blir hørt
- Tjenesten kan vurdere å sikre en felles mal for innhold i alle permer

- Tjenesten kan vurdere muligheten for å kunne tilby relevant etterutdanning/kursing for alle ansatte

Rådmannen sa i sin tilbakemelding på rapporten av de vil vurdere anbefalingene som en del av det forløpende forbedringsarbeidet.

Møtebehandling 07.09.20, jf. sak S-42/20.

Saken ble behandlet i kontrollutvalgets møte den 07.09.20, sak 42/20. Tidligere rådmann Frank Hauge var tilstede og redegjorde i saken. Han sa at kommunen ikke gjennomfører systematiske brukerundersøkelser, men opplyste at de skal jobbe mer med dette området.

Kontrollutvalget anså anbefalingene som delvis fulgt opp og vedtok at de ønsket ytterligere oppfølging i juni 2021. Pga. mange saker våren 2021 ble saken utsatt til behandling i kontrollutvalgets møte nå i september.

Konstituert kommunedirektør sin uttalelse 02.07.21

Konst. kommunedirektør ble tilskrevet om saken den 22.6.21. Vi har mottatt en skriftlig tilbakemelding datert 02.07.21. I uttalelsen heter det:

«Tjenesteområdets besvarelse i forhold til anbefalingene:

Enhet for Livsmestring der miljøarbeidertjenesten er organisert, har siden tilsynet arbeidet kontinuerlig med forbedring av sitt tjenesteområde. Siden den gang har vi hatt fokus på NOU 2017:17. 8 LØFT - Utviklingshemmedes rettigheter på alle livsområder.

Løftene skal sørge for at menneskerettigheter blir ivaretatt og politiske mål realisert for utviklingshemmede, på lik linje med andre. De åtte løftene skal sikre: 1) selvbestemmelse og rettssikkerhet, 2) inkluderende og likeverdig opplæring, 3) arbeid for alle, 4) god helse og omsorg, 5) eget hjem, 6) kompetanse og kunnskap, 7) koordinerte tjenester, og 8) målrettet styring.

I planstrategi for Sør- Odal kommune er det vedtatt at det skal utarbeides en strategi med handlingsplan med tanke på de 8 LØFT. Strategien er forventet ferdigstilt i 2021.

Det er svart på forvaltningsrapportens anbefalinger tidligere. Her er ytterligere svar på oppfølging:

- ***Tjenesten kan vurdere å gjennomføre bruker/pårørendeundersøkelser med jevnlig intervaller for å sikre at alle brukere/pårørendes synspunkter blir hørt***

SVAR:

Med bakgrunn i tilsynets tilbakemeldinger og arbeidet med strategi knyttet opp mot de 8 LØFT er det planlagt bruker og pårørende undersøkelse i løpet av oktober – november 2021

- ***Tjenesten kan vurdere å sikre en felles mal for innhold i alle permer***

SVAR:

Tidspunktet tilsynet ble gjennomført var tjenesten allerede i ferd med å utarbeide en felles mal. Dette arbeidet er nå ferdigstilt og alle bruker samme mal.

- **Tjenesten kan vurdere muligheten for å kunne tilby relevant etterutdanning/kursing for alle ansatte**

SVAR:

Alle ansatte i Helse og mestring har muligheten til både kurs og etter/ - videreutdanning, selv om det ikke er avsatt kursbudsjett i hver avdeling.

Helse og Mestring søker hvert år Statsforvalteren om støtte til kompetansehevende tiltak og innovasjonsprosjekter, i tillegg til at muligheten til interne kurs og e-læringskurs er tilstede for alle ansatte. Sør-Odal kommune har også hatt eget Helsefag studie for kommunalt ansatte.

Statsforvalteren har gitt oss mulighet til kompetansehevende tiltak ift lederutdanning, videreutdanninger utover bachelorutdanning, helsefagarbeiderutdanning, fagskoleutdanning, ABC opplæring og/ eller relevant arbeidsplassopplæring.

E-Læring via; Kompetansebroen, NAKU og NAPHA, SOR og andre tilbydere.

Det har vært og er stor deltagelse og gjennomføring av studier i tjenesteområdet.

Miljøarbeidertjenesten skal som nevnt utarbeide strategi for sitt tjenesteområde med bakgrunn i de 8 LØFT NOU 2017:17. 8 LØFT - Utviklingshemmedes rettigheter på alle livsområder. I dette dokumentet vil det også bli lagt føringer med tanke på de ansattes kunnskap og legges til rette for at ønsket kompetanseheving blir tilgjengelig. Det vil her bli beskrevet hvilke kompetanse som ufaglærte/ assistenter, faglærte og høyskoleutdannet ansatt skal inneha. Det er ønskelig å differensiere nivået på kompetanse fra grunnleggende kunnskap til inngående kunnskap ift ASF, utviklingshemming, CRDP, brukermedvirkning, målrettet miljøarbeid, etikk, helse, tvang og makt.»

Sør-Odal kommune

Kommunedirektør
 Øgardsvegen 2
 2100 Skarnes
 Telefon: 62 96 80 00
 postmottak@sor-odal.kommune.no
 www.sor-odal.kommune.no
 Org.nr. 964 947 716 MVA

Deres ref.

Vår ref.
 18/3728-11/FE-216 /TGU

Sted/Dato:
 Skarnes, 02.07.2021

Ad. oppfølging forvaltningsrapport Miljøarbeidertjenesten

Det vises til brev datert 22.02.2021 fra Konsek Øst IKS vedrørende oppfølging av forvaltningsrevisjon knyttet til «Miljøarbeidertjenesten»

Fra brevet:

«Det ble avdekket et forbedringspotensialet på enkelte områder, noe som gjenspeiler seg i rapportens anbefalinger.

Kontrollutvalget anså anbefalingene som delvis fulgt opp og vedtok at de ønsket ytterligere oppfølging i juni 2021. Pga. mange saker våren 2021 er saken utsatt til behandling i kontrollutvalgets møte 6. september 2021».

Anbefalingene er som følger (jf. kapittel 12):

- Tjenesten kan vurdere å gjennomføre bruker/pårørendeundersøkelser med jevnlig intervaller for å sikre at alle brukere/pårørendes synspunkter blir hørt
- Tjenesten kan vurdere å sikre en felles mal for innhold i alle permer
- Tjenesten kan vurdere muligheten for å kunne tilby relevant etterutdanning/kursing for alle ansatte

Tjenesteområdets besvarelse i forhold til anbefalingene:

Enhet for Livsmestring der miljøarbeidertjenesten er organisert, har siden tilsynet arbeidet kontinuerlig med forbedring av sitt tjenesteområde. Siden den gang har vi hatt fokus på NOU 2017:17. 8 LØFT - Utviklingshemmedes rettigheter på alle livsområder.

Løftene skal sørge for at menneskerettigheter blir ivaretatt og politiske mål realisert for utviklingshemmede, på lik linje med andre. De åtte løftene skal sikre: 1) selvbestemmelse og rettssikkerhet, 2) inkluderende og likeverdig opplæring, 3) arbeid for alle, 4) god helse og omsorg, 5) eget hjem, 6) kompetanse og kunnskap, 7) koordinerte tjenester, og 8) målrettet styring.

I planstrategi for Sør- Odal kommune er det vedtatt at det skal utarbeides en strategi med handlingsplan med tanke på de 8 LØFT. Strategien er forventet ferdigstilt i 2021.

Det er svart på forvaltningsrapportens anbefalinger tidligere. Her er ytterligere svar på oppfølging:

- **Tjenesten kan vurdere å gjennomføre bruker/pårørendeundersøkelser med jevnlige intervaller for å sikre at alle brukere/pårørendes synspunkter blir hørt**

SVAR:

Med bakgrunn i tilsynets tilbakemeldinger og arbeidet med strategi knyttet opp mot de 8 LØFT er det planlagt bruker og pårørende undersøkelse i løpet av oktober – november 2021

- **Tjenesten kan vurdere å sikre en felles mal for innhold i alle permer**

SVAR:

Tidspunktet tilsynet ble gjennomført var tjenesten allerede i ferd med å utarbeide en felles mal. Dette arbeidet er nå ferdigstilt og alle bruker samme mal.

- **Tjenesten kan vurdere muligheten for å kunne tilby relevant etterutdanning/kursing for alle ansatte**

SVAR:

Alle ansatte i Helse og mestring har muligheten til både kurs og etter/ - videreutdanning, selv om det ikke er avsatt kursbudsjett i hver avdeling.

Helse og Mestring søker hvert år Statsforvalteren om støtte til kompetansehevende tiltak og innovasjonsprosjekter, i tillegg til muligheten til interne kurs og e-læringskurs er tilstede for alle ansatte. Sør-Odal kommune har også hatt eget Helsefag studie for kommunalt ansatte.

Statsforvalteren har gitt oss mulighet til kompetansehevende tiltak ift lederutdanning, videreutdanninger utover bachelorutdanning, helsefagarbeiderutdanning, fagskoleutdanning, ABC opplæring og/ eller relevant arbeidsplassopplæring.

E-Læring via; Kompetansebroen, NAKU og NAPHA, SOR og andre tilbydere.

Det har vært og er stor deltagelse og gjennomføring av studier i tjenesteområdet.

Miljøarbeidertjenesten skal som nevnt utarbeide strategi for sitt tjenesteområde med bakgrunn i de 8 LØFT NOU 2017:17. 8 LØFT - Utviklingshemmedes rettigheter på alle livsområder. I dette dokumentet vil det også bli lagt føringer med tanke på de ansattes kunnskap og legges til rette for at ønsket kompetanseheving blir tilgjengelig. Det vil her bli beskrevet hvilke kompetanse som ufaglærte/ assistenter, faglærte og høyskoleutdannet ansatt skal inneha. Det er ønskelig å differensiere nivået på kompetanse fra grunnleggende kunnskap til inngående kunnskap ift ASF, utviklingshemming, CRDP, brukermedvirkning, målrettet miljøarbeid, etikk, helse, tvang og makt.

Med hilsen

Toril Gundersen
konstituert kommunedirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Arkivsak-dok. 18/00066-40
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	06.09.2021

SAK S-43/21 SAMTALE MED ORDFØREREN

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget inviterer ordfører Knut Hvithammer til en samtale hvor det kan diskuteres generelle problemstillinger i Sør-Odal kommune.

Som et fast punkt tar vi med spørsmålet om det er noe som ordfører ønsker å bringe videre til kontrollutvalget fra kommunestyret, eller om det er andre forhold som kontrollutvalget bør gjøres oppmerksom på?

Arkivsak-dok. 18/00089-43
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang

Møtedato

Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023

06.09.2021

SAK S-44/21 EVENTUELT

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling: